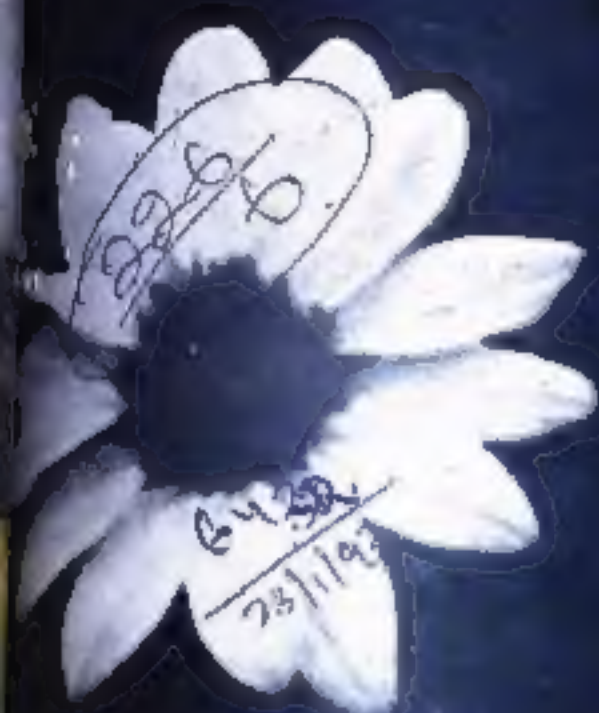

ଭକ୍ତି ପ୍ରସଙ୍ଗ

RED FORT ADDRESS....

ଭାରତୀୟ ଗଣତନ୍ତ୍ର
କାଠି ଚୁକ୍ତିନାମାରେ
ଗୃହମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ASSAM
ACCORD
SIGNED

ଆସାମ
ଚୁକ୍ତିନାମା
ସ୍ୱାକ୍ଷରୀତ

ଉତ୍କଳ ସଂସ୍କୃତି

ଭାଦ୍ରବ ୧୯୦୭ ଶକାବ୍ଦ ୪୭ ଭାଗ ୨ୟ ସଂଖ୍ୟା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୯୮୫

ସମ୍ପାଦକ ମଣ୍ଡଳୀ

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ : ଶ୍ରୀ ରମାନାଥ ମହାନ୍ତି

ସମ୍ପାଦକ : ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜ ମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ

ସହ ସମ୍ପାଦକ : ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଚରଣ ନାୟକ

ସହଯୋଗୀ ସମ୍ପାଦକ : ଶ୍ରୀ ଉପେନ୍ଦ୍ର ସିଂହ ଦାସ

ମୁଖ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ

ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମାବତୀ ଚମ୍ପୌରୀ

ସହକାରୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ କୁମାର ଦାଶ

ସମ୍ପାଦକ : ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ,
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଗ୍ରାଣ୍ଟ ଦେୟ : ୧୦.୦୦

ସ୍ଥାନ : ୧.୦୦

ମୁଦ୍ରଣ :

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରୀ ମୁଦ୍ରଣାଳୟ, କଟକ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ, ପ୍ରକାଶନ କରାଯାଇଥିବା ଏହି ପତ୍ରିକାଟିର ସମସ୍ତ ଅଧିକାର ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରକ୍ଷିତ । ଏହା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏବଂ ଏହା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଏହା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏବଂ ଏହା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

‘ଉତ୍କଳ ସଂସ୍କୃତି’ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏବଂ ଏହା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଏହା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏବଂ ଏହା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

ସୋନିଏ ବୃକ୍ଷରେ ଦୁଇଟି ପୁରୁଷ ..	ଶ୍ରୀ ନାନକୀ ଚଉର ପଢ଼ିନାୟକ .. ୧
ପଦମ ଯୋଜନାରେ ଦୁଇ ..	ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା .. ୪
ବୁଦ୍ଧନାମ-ବିଶିଷ୍ଟାଳୟ ..	ବିଦ୍ରୋହ ଗଧାନାଥ ରଥ .. ୧୧
ସୋନିଏ ପୁଅ ..	ଶ୍ରୀ ହରିହର ମହାପାତ୍ର .. ୧୩
ଲବହର ଦିବେ ଯାଆଁକା ଭାବ ..	ବିଶ୍ଵରାମ ଶ୍ରୀ ଗଜବିଶୋଇ ଦାସ .. ୧୫
ଅମା ଗଜ୍ୟର ଦୁଇଟି ଦିଶିବ ଯମପ ନେତା ..	ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ମିଶ୍ର .. ୧୭
ଲବ ଓ ବୁଦ୍ଧ ..	ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ମହାପାତ୍ର .. ୧୯
ସାମା ବିଶିଷ୍ଟାଳୟର ପୁରଣେ ..	ଶ୍ରୀ ନବବିଶୋଇ ଦାସ .. ୨୧
ଉପକ ଦାହାଣ ..	.. ୨୩
ପ୍ରସବି ପ୍ରସବ ..	.. ୨୫
ବାବା-ବାପା ..	.. ୨୭
ପ-ଶିବ ବାବନୀ : ସାମା ବିଶିଷ୍ଟାଳୟ ଦାସ ..	ଶ୍ରୀ ଅନନ୍ତ ଚରଣ ଦାସ .. ୩୨
ପ-ଶିବ ବାବନୀ : ଶ୍ରୀମତୀ ବୁଦ୍ଧନାୟକ ଦାସ ..	.. ୩୪
ମନ ପିଲେ ..	.. ୩୬
ଉଦିତାରେ ହସ୍ତଚକ୍ର ଶିବ ..	ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦିନୀ ବିଶ୍ଵା .. ୪୩
ଉଦିତାରେ ଦୁଇ ଗଜେଶ୍ଵରୀ ବାବନୀ ..	ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ଶରଣ .. ୪୫
ପୁରୁ ବିଦ୍ୟ : ଏକ ପ୍ରମୁଦ ..	ର: ବିଭୁତି ଭୂଷଣନାଥ .. ୫୦
୧୯୮୫ ଉଦିତା ବିଧାନ ସଭା ମିଶ୍ର ..	ଶ୍ରୀ ଗଜେଶ୍ଵରୀ ବିଶ୍ଵା .. ୫୫
..	.. ୫୯

ଗାଥାରେ ଗଣପତି ଭଜନ...

ଶିଳ୍ପୀ: ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀରାମ ଚନ୍ଦ୍ର. କୁଳଦେବତା-୧

ସ୍ମୃତିବିବେକ ଉପଲକ୍ଷେ

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ

ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ

ବାହ୍ୟ

“ଆଜିର ପବିତ୍ର ସ୍ମୃତିବିବେକ ଉପଲକ୍ଷେ ରାଜ୍ୟର ଶିକ୍ଷକବର୍ଗଙ୍କୁ
ମୋର ହାର୍ଦ୍ଦିକ ଅଭିନନ୍ଦନ ।

“ସମାଜରେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ଭୂମିକା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ମରଣୀୟ ।
ଆଜିର ପରିସ୍ଥିତିରେ ଶିକ୍ଷାକୁ ଉପଯୋଗୀ ଏବଂ ସ୍ମରଣୀୟ
କରିବା ଏକ ଚାପାସ ରକ୍ଷା, ତେଣୁ ଶିକ୍ଷକ ସମାଜର ଭୂମିକା
ଅଧିକ ସ୍ମରଣୀୟ ହୋଇପଡ଼ିଛି ।

“ସବୁବେଳେ, ସବୁ ସ୍ତରରେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ସମାଜରେ
ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସମ୍ମାନ ମିଳିଆସିଛି । ସ୍ମରଣୀୟ ଏବଂ ସ୍ମରଣୀୟ
ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ସମ୍ଭବ ପବିତ୍ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ—ଏହା ମଧ୍ୟ
ଆମର ପ୍ରାଚୀନ ପରମ୍ପରା । ସ୍ମରଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ କେବଳ ଏହି ପ୍ରାଚୀନ
ପରମ୍ପରା ଆଜି ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟରେ ଅବିଚଳ ରହିବ
ଏହି ପରମ୍ପରା ଆମର ବଳବତ୍ତର ହେଉ ଏବଂ ଶିକ୍ଷକ ସମାଜ
ନିଜର ଚ୍ୟାନ୍ସ ଏବଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟନିଷ୍ଠା ଦ୍ଵାରା ଏକ ସ୍ମରଣୀୟ,
ସଫଳ, ସମୃଦ୍ଧ, ଜ୍ଞାନବିହୀନ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଏକବି-
ଶତାବ୍ଦୀର ରାଜତ୍ବର ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀ କରିବାରେ ସୁଦୃଢ଼—ଏହା
ଆଜିର ପବିତ୍ର ବିବେକରେ ମୋର ଆଗମିତ ଦାବୀ ।”

ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଗୁରୁଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ

ଶିକ୍ଷାମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଯଦୁନାଥ ଦାସମହାପାତ୍ରଙ୍କ ବାର୍ତ୍ତା

“ଯୁକ୍ତେ ଯୁକ୍ତେ ଶିକ୍ଷକମାନେ ଆମ ସମାଜରେ ଉର୍ବୋତ୍ତମ ଶିକ୍ଷାମାନଙ୍କର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଆସିବେ ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ମହାନ ଅବଦାନରେ ଆମର ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଉନ୍ନତିର ଉଚ୍ଚତା ସମୃଦ୍ଧ । ଆଜିର ପରିସ୍ଥିତିରେ ଶିକ୍ଷକ ସମାଜର ଉନ୍ନତ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ, ଯେହେତୁ ଏକ ଅଧିକ ଲାଭଦାୟକ ଯୋଗ୍ୟ ମାଗରିକ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷାର ଦାୟିତ୍ୱ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ।

ଆଜି ତାତକାଳୀନ ଶିକ୍ଷାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଉଅଛି । ମୋର ପୁଣି ବିଶ୍ୱାସ, ଶିକ୍ଷକମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଏହି ନୂତନ ଦାୟିତ୍ୱ ଉପରେ ଉଦ୍ବେଗିତ ଏବଂ ସେମାନେ ତାହାର ଏହି ଲାଭଦାୟକ ଅବଦାନ ପରି ଉଚ୍ଚିତ୍ୱରେ ନ୍ୟସ୍ତ ଏହି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦାୟିତ୍ୱ ସଂପାଦନ କରିବାରେ ଦୃଢ଼ବୀର୍ଯ୍ୟ ଯେବେ । ଆଜିର ପରିସ୍ଥିତି ବିଶେଷରେ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଶିକ୍ଷକ ସମାଜ ପ୍ରତି ଆମର ସମ୍ମାନ ସାଦନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରତି ଆମର ଦାୟିତ୍ୱ ବିଶ୍ୱାସରେ ଅବଗତ ରହିବା ଉଚିତ ।

“ମୁଁ ଶ୍ରଦ୍ଧାପୂର୍ବକ ଶିକ୍ଷକବର୍ଗକୁ ଗୁରୁଦିବସ ଉପଲକ୍ଷେ ମୋର ହାର୍ଦ୍ଦିକ ପରିନନ୍ଦନ ଜଣାଉଛି ।”

ମୋ ଦୃଷ୍ଟିରେ....

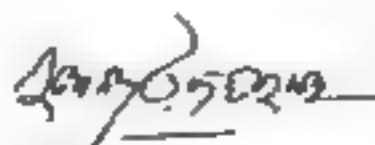
“ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ର ପ୍ରସଙ୍ଗ” ଏହି ସେପ୍ଟେମ୍ବର ଉପାଖ୍ୟାତା “ବିଚିତ୍ରା-
ନନ୍ଦ ଓ ଭୁବନାବଦ” ବିଶେଷାଙ୍କରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ପାଠକ
ପାଠିକାଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରୁଅଛି ।

ସେହି କେତେକ ତରଙ୍ଗିଣୀ ବୀରବର ବ୍ୟାଘ୍ରପୁତ୍ର ଉପାଖ୍ୟାତା
ପଦରେ ଆମ ଭାରତ ଜନଜାତିର ପରାଧୀନତାର ଦେହା ଉଦ୍ଧାର
କିଛି ଏବଂ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ର ପ୍ରକେଷ ଉପରେ ସ୍ବପ୍ନ ଭାଷିତ
ହୋଇଛି, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସ୍ବାମୀ ବିଚିତ୍ରାବଦ ଓ ଭୁବନାବଦ
ଅନ୍ୟତମ । ଏ ବର୍ଷ ଉଚ୍ଚ ମନ୍ତ୍ର ୧୪ ତାରିଖରେ ରାଜ୍ୟ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର
ଇନ୍ଦ୍ରବଜ୍ରରେ ତାଙ୍କର ଜନ୍ମ ଉତ୍ସବାର୍ଦ୍ଧିକା ଉତ୍ସବ ପାଳିତ ହୋଇ-
ଯାଇଛି । ଓଡ଼ିଶାର ଏଇ ଜନତା ନେତୃତ୍ବର ପ୍ରତି ରାଜ୍ୟର ନେତୃ-
ମଣ୍ଡଳୀ ତଥା ଜନସାଧାରଣ, ତାଙ୍କର ସ୍ବର୍ଗିୟୁରଣ କରି ସ୍ବତନ୍ତ୍ର
ରାଜ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳୀ ଦେଇ ଅଛନ୍ତି । ଆମର ପୁଣି ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କୁ
ଭୋଜିଏ ଦୂତର ଦୂତର ପୁରୁ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ଏହି ଦୂତ
ସର୍ଜିତା ଭାଇ ସେ ଏକଦା ସମସ୍ତ ଭାରତବର୍ଷରୁ ସ୍ବାଗତିତ କରି
ପାରିଥିଲେ ତାହାର କେତେକ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର କେ ତାଙ୍କର “ଭୋଜିଏ
ଦୂତରେ ଦୂତର ପୁରୁ” ନିବନ୍ଧରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ।

କପୋତୋଷ ପାମାଟିକ ଦୂତରେ ରାଧାନାଥ ରଥ, କବିର
ହରିହର ମହାପାତ୍ର, ବିଶ୍ବରପତି ରାଜବିଶୋଇ ଦାସ, ସୁପାରିଟାକ
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ମହାପାତ୍ର, ସମୀତ ସେବକ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ମିଶ୍ର
ପ୍ରମୁଖ ଓଡ଼ିଶାର ବହୁ ବିଶିଷ୍ଟ ଦୂତବୀର ଏଇ ଉପାଖ୍ୟାତାରେ
ସେମାନଙ୍କର ସ୍ବର୍ଗିୟୁରଣ କରିଛନ୍ତି ।

ନୃସିଂହ ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା “ସପନ ସୋଦରରେ ବୁଝି”
ପ୍ରବନ୍ଧରେ ରାଜ୍ୟର ଦୂର୍ଗ ବିଜାଣ ସେତୁରେ ନିର୍ମାଣରହିବା ବିଭିନ୍ନ
ପଦକ୍ଷେପର ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଚେତନାଟି । ଏକଦୃଶ୍ୟତା ଓ ଓଡ଼ିଶାରେ ବୁଝି
ଗବେଷଣା ତାରିକ୍ତମ, ଶୁଦ୍ଧ ଜନସେବକ, ଓଡ଼ିଶାରେ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଶିବ
ଭବ୍ୟାଦି ବହୁ ଚର୍ଯ୍ୟାବଳିତ ପ୍ରକେଷ ବୁଝି ଓ ଦୂତର ଶବ୍ଦ ପ୍ରେମୀ
ପାଠକମାନଙ୍କର ଆଦର ଭାବ କରିବ ।

ସୁବୁଦ୍ଧିବଦ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ “ସୁବୁଦ୍ଧିବଦ-ଏବଂ ଅନୁଚିନ୍ତା”
ଶୀର୍ଷକ ଏଇ ନିବନ୍ଧ ଏ ଉପାଖ୍ୟାତାରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଛି ।

କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବସ୍ତୁ ପ୍ରତିପା କରାଯାଇଛି । ପ୍ରଧାନତା ପରେ ମଧ୍ୟ ସେ ତାଙ୍କ ଜୀବନର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟର ସଭ୍ୟ ହୋଇ ରହିଥିଲେ । ଦୀର୍ଘ ୪୩ ବର୍ଷ ଧରି (୧୯୧୫ରୁ ୧୯୫୮ ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ସେ ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟର ସଭ୍ୟ ଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ପାଟର ଅଫ୍ ଦି ହାଉସ୍ (father of the house) ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା । ଭାରତବାସୀଙ୍କର ଖୁବ୍ କମ୍ ବ୍ୟକ୍ତି ସେ ଦୁନିଆ ଅର୍ଥନୀତି ଜାଣନ୍ତି । ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟର ସେ ସେ କଣେ ଦାୟାଦତ୍ତ ସଭ୍ୟ ଥିଲେ ତା' ନୁହେଁ । ପ୍ରବୁଦ୍ଧ ଆକାଶସ୍ୱର୍ କମିଟିର ଚେୟାରମ୍ୟାନ ଭାବରେ ସେ ଖ୍ୟାତି ଅର୍ଜନ କରିଥିଲେ । ସାଧାରଣତଃ ବିରୋଧୀଦଳର ନେତା ସୁଅନ୍ତି ଏ କମିଟିର ଚେୟାରମ୍ୟାନ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ତାହା ଥିଲା ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ । କଂଗ୍ରେସ ଦଳର ସଭ୍ୟ ସେଇ ଦାୟିତ୍ୱରେ ପଦୁକ୍ ଆକାଶସ୍ୱର୍ କମିଟିର ଚେୟାରମ୍ୟାନ ଭାବରେ ଅତି ସୁଶୀଳମୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଯାଇଛନ୍ତି । ଏପରିକି କେଣ୍ଡାସି ବିରୋଧୀ ଦଳର ନେତା ମଧ୍ୟ ସେପରି ସମାଲୋଚନା କଲା ପରିତେ ତାହି ବୋଲି ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟ ସଭ୍ୟମାନେ ମନେ କରୁଥିଲେ । ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟରେ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ବିପୋର୍ଟର ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଶଂସା କରାଯାଇଅଛି । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟରେ ସେ ଯେଉଁ ସବୁ ଭାଷଣ ଦେଇଛନ୍ତି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆଜି ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ସ୍ମରଣ କରିବାକୁ ଲାଗି । ତେଣୁ ପ୍ରଧାନତା ହେବା ପୂର୍ବରୁ କମିଟିଆର ବ୍ୟାବସ୍ତୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବା ପାଇଁ ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟରେ ସେ ଭାରତୀୟ ଦାୟାଦତ୍ତ ଗପସପିତ କରିଥିଲେ । ସେ କହୁଥିଲେ ବ୍ରିଟିଶ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଦେବା କର୍ତ୍ତା ପାଇଁ କମିଟିଆର ବ୍ୟାବସ୍ତୁ ବୁଝି କରାଯାଇଅଛି । ଭାରତର କମିଟିଆର ବ୍ୟାବସ୍ତୁ ସେବା କରାଯା ପାଇଁ ଦେଶର ବ୍ୟାବସ୍ତୁ କିପରି ସାଧାରଣ କୃଷକ ଏବଂ ଶ୍ରମିକଙ୍କ ମନ୍ତବ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲାଗିପାରିବ ସେଥିପାଇଁ ସେ ଦୃଢ଼ ଦାୟା କରାଉଥିଲେ । ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଓ ଗିର୍ବେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବା ନିମନ୍ତେ କୁଟନୀୟତା ବାବୁ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଆନ୍ଦୋଳନର ବହୁ ବର୍ଷ ପରେ ଭାରତର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣିୟ ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀ ଭବିଷ୍ୟ ଗାନ୍ଧୀ ବ୍ୟାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କଲେ । ତେଣୁ କଣେ ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟରୁ ତାଙ୍କର ଦେଶର କମିଟିଆର ବ୍ୟାବସ୍ତୁ ସେବା କରିବା ପାଇଁ ସେ ନିଜ ଜୀବନକୁ ସମର୍ପଣ ଓ ନୟୋଦିତ କରିଥିଲେ ।

ତାଙ୍କ ଜୀବନର ଅନ୍ୟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ହେଉଛି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗଜନ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଆମେ ଦୃଷ୍ଟି କରିବା କଥା । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗଜନ ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ କରାଯିବା ଅଧ୍ୟାୟରେ ଅନେକ ସମୟରେ ଆମେ ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣିଯାଉ । ସେ ସମୟର କଥା ବିସ୍ମୟରୁ ନେଇକି ଶୁଣିବାକୁ ବାବୁ ଆନ୍ଦୋଳନର ଅଗ୍ରଗଣ୍ଠ ଆସିଥାନ୍ତି । ସେତେବେଳରୁ ଥିଲା ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ଏକ ଅନ୍ଧକାରମୟ ସୁଗ । ଯେଉଁମାନେ ଦେଶର ପ୍ରଧାନତା ପାଇଁ ଓ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ପାଇଁ ସେତେବେଳେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ

ହୋଇଥିବା ସେମାନେ ଗଜନ ଓଡ଼ିଆ କାବିର ମନସ୍କ ଭାବିବେ ।

ଓଡ଼ିଶାକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଭାବରେ ଗଠନ କରାଯିବା ପରେ କୁଟନୀୟତା ବାବୁ ସେତେବେଳେ ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟର ଏକ ବିଶ୍ୱ ଆଗତ କରିଥିଲେ । ପାଟରେ ପିଲିପାସ୍ ଦେଇ କମିଟି ଗଠିତ ହେଲା । ଓଡ଼ିଶା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଗୁପ୍ତେ ଗଜନ କୁଟନୀୟତା ବାବୁଙ୍କ ଆନ୍ଦୋଳନର ପଦକ୍ଷେପ ପ୍ରତି ପିଲିପାସ୍ ସାହେବ କମିଟିର କାର୍ଯ୍ୟ ଆଗମ ହୋଇଥିଲା କେବଳ ସେତକ ନୁହେଁ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନର ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ନିଜକୁ ସେଥିରେ ସାମିଲ କରିଥିଲେ । ଗୋଲଟେବୁଲ ଚେତକ ସମୟରେ, ସେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଶା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶ ହେବା କ ନାହିଁ, ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ହେଲେ ସେ ପ୍ରଦେଶ ଭିତରେ କେଉଁ କେଉଁ ଅଞ୍ଚଳ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ରହିବ—କିନ୍ତୁ ସମସ୍ୟାର ଆଲୋଚନା ହେବାବେଳେ ପାଟକାଞ୍ଚେମୁଣ୍ଡି ମହାରାଜାଙ୍କ ସହିତ ସେ ସଂଘର୍ଷର ଗର୍ଭିତ ରହିଥିଲେ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ପରିସ୍ପେକ୍ଷରେ ଆଜି ଯେଉଁ ଚରଣର ବ୍ୟାବସ୍ତୁ ଚିନ୍ତାଧାରା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଆ କାବିର ମନରେ, ଧ୍ୟାନରେ ଓ ହୃଦୟରେ ରହିବେ ତାଙ୍କ ଭିତରେ କୁଟନୀୟତା ବାବୁ ଅନ୍ୟତମ ।

ଓଡ଼ିଶାର କଣେ ଯୋଗ୍ୟ ସଭାନ ଗଜନ ସର୍ବଭାରତୀୟସ୍ତରରେ କୁଟନୀୟତା ବିଶେଷଜ୍ଞାବେ ଗଜନ କରାଯିଥିଲେ । ମୋଡ଼ଲାଲ ନେତେବୁଲ ଗଜନ କରାଯିବାଲାଗି ନେତେବୁଲ, ଲାଲବାହାଦୂର ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ହୃଦୟନାଥ କୁହୁଡ଼ା ଏ ସମସ୍ତଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କର ସଖ୍ୟ ଓ ଶ୍ରେଣୀ ନବତ ଥିଲା । ତାଙ୍କର ଶେଷକୃତ୍ୟ ସମୟରେ ନେତେବୁଲ ଗଜନ ଥିଲେ । ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ତାଙ୍କର ଶବ୍ଦ ଚାହୁଁ କାରଣ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଆଜି ଏସବୁ ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ବସ୍ତୁ ଦେଖ ମଧ୍ୟ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ସୁଧାଶାୟ

ପ୍ରଧାନ ବିଚିତ୍ରାନ୍ତ

ସେହିପରି, ପ୍ରଧାନ ବିଚିତ୍ରାନ୍ତ ଦାୟ ଦେଶର ପ୍ରଧାନତା ଓ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ସେ ମଧୁବାବୁଙ୍କର ସ୍ଥିର ଶିକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲେ ଏବଂ ଜୀବନସାରା ତାଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ସହିତ ସେତେବେଳେ ଆନ୍ଦୋଳନ କରିଛନ୍ତି ସେ ସବୁବେଳେ ମଧୁବାବୁଙ୍କ କଥା କହନ୍ତି । ମଧୁବାବୁ କପଟି ଓଡ଼ିଆ କାବି ପାଇଁ ସର୍ବସ୍ୱ ଅର୍ପଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ସେ କିପରି ସବୁବେଳେ ସେତେବେଳାର ଶକ୍ତି ଥିଲେ ସେହିକଥା ସେ ସବୁବେଳେ କହିଛନ୍ତି । ପ୍ରଧାନତା ପୂର୍ବରୁ ସେତେବେଳେ ପାଟକାଞ୍ଚେମୁଣ୍ଡି ମହାରାଜା ଗୋଦାବରୀର ବାବୁ ମିଳିତ ମହାମନ୍ତ୍ରୀ ଗଠନ କଲେ ସେତେବେଳେ ସେ ବିରୋଧୀ ଦଳର ନେତା ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ବିରୋଧୀ ଦଳର ନେତା ଭାବରେ ସେ ତାଙ୍କର ଦାୟତ୍ୱ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସୁସ୍ଥରୁ ରୂପେ ସଂପନ୍ନ କରିଥିଲେ

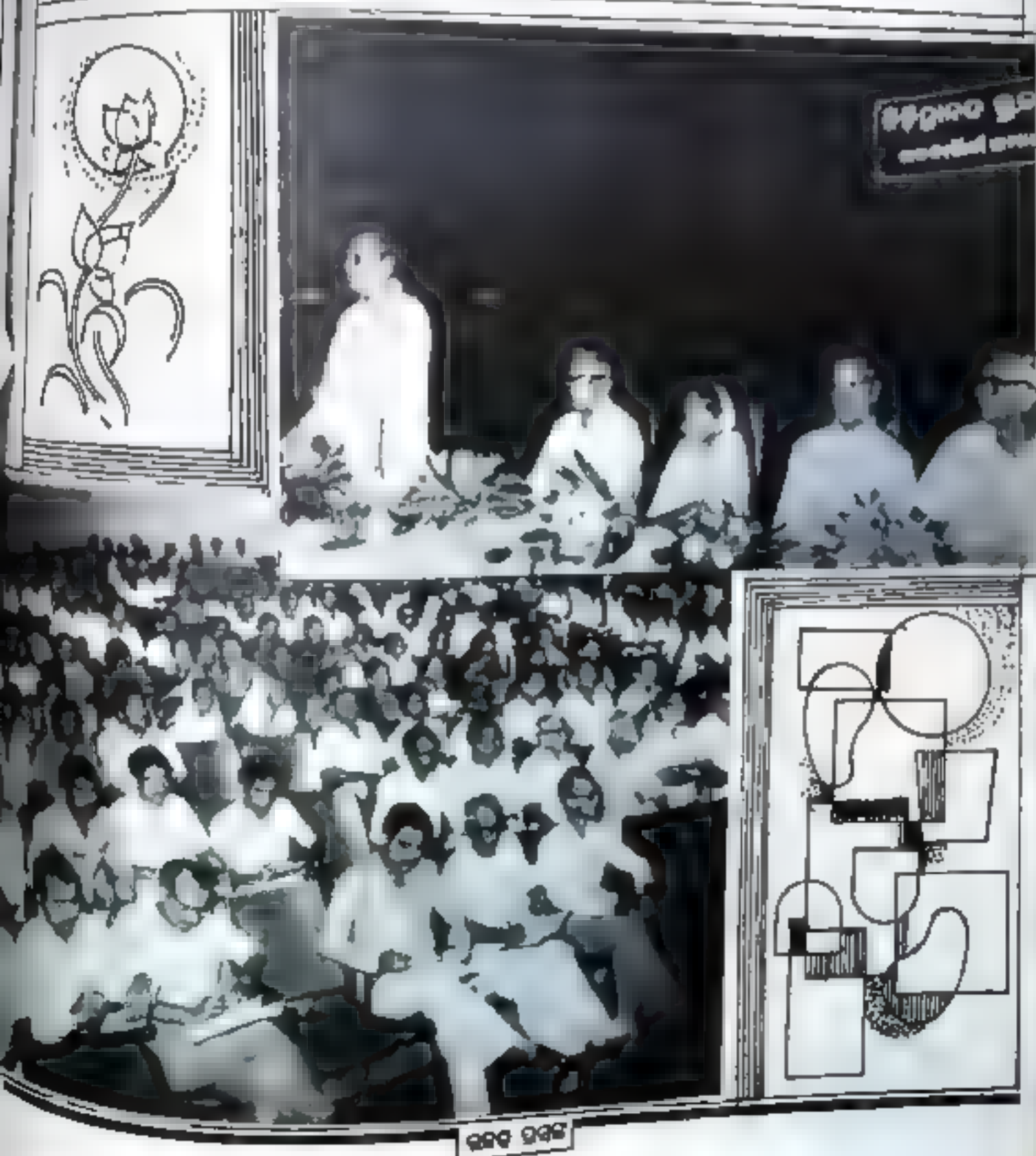

ସୁଧାକର ପୁରୁଷ ଏବଂ ପରେ ତାଙ୍କର ଜୀବନ ଥିଲା ଏକ
ଜୀବନ କାଳ । ତାଙ୍କୁ ସମସ୍ତେ ସ୍ୱାମୀନାମ ଦେଇ କରୁଥିଲେ
ଜୀବନ ସମ୍ପର୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ସେ ସନ୍ଧ୍ୟାସା ପରି ଜୀବନ
କରୁଥିଲେ ସେଥିପାଇଁ ତାହାଙ୍କୁ ସ୍ୱାମୀନାମ
ଦେଉଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଯାହା କିଛି ଆଶା ଥିଲା, ସେହି ମନ
ଏ ଯାହା ଥିଲା, ସେ ସବୁକୁ ଦେଖି ପାଇଁ ଜାତି ପାଇଁ ନିୟୋଜିତ
କରି ଆସୁଥିବା ଅନୁରାଗ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଦୀର୍ଘ ଜୀବନ
କାଳ ଭିତରେ ଗାୟକାଶା ସେବା, ଅନାଥାଶ୍ରମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏବଂ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସେ ନିଜକୁ ନିୟୋଜିତ କରିଥିଲେ ।
ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ କାଳ ଧରି ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଆସିଛି । ତାଙ୍କ ହୃଦୟର

ପ୍ରାଣଟିଏ ସ୍ୱେଦ, ଓଡ଼ିଆ କବି ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଏବଂ
ମୋର ମନେ ପଡ଼ୁଛି । ଆମମାନଙ୍କର ସୌଭାଗ୍ୟ ଏହିଭଳି
ଦୁଇବର୍ଷ ସ୍ୱପ୍ନାକ୍ଷର ଭାରତବର୍ଷର ଗର୍ବିଷ୍ଠରେ ଓଡ଼ିଶାରେ କରୁ
ହୋଇଥିଲେ ।

ଅତି ତାଙ୍କର ଶତବର୍ଷିକ ଉତ୍ସବ । ଆମର ମନ ଏବଂ
ହୃଦୟ ଭିତରେ ସେ ସବୁ ସମୟ ପାଇଁ ଯେପରି ଜୀବିତ ରହି
ପାରିବେ ଆମେ ସେହିଭଳି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରିବା
ଦୀନାନ୍ତ୍ରୀ ଦୂର ଭରି ଓଡ଼ିଶାକୁ ଭାରତବର୍ଷର ଏକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
ଭାଗ୍ୟରେ ପରିଣତ କରିବା ଆମର ସ୍ୱପ୍ନ ହେବ ସଚଳନା ।
ଏହା ହିଁ ହେବ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଆମର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରଦ୍ଧାଞ୍ଜଳି ।

ମେଲ ୧୪ ଚାରିଖରେ ସୂଚନା ଭବନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅବିଭାଗୀୟ

ଭବନ ପ୍ରସଙ୍ଗ

ସ୍ଵସ୍ତୁତ୍ସା
ସୋନିଆରେ କୃଷୀ

ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା

[illegible]

ଘୋଷଣା କରାଯାଇଅଛି ଯେ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ପାଇଁ
 ଶ୍ରମ ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାୟତଃ ଦିଆଯିବା ଶ୍ରମ
 ପାଇଁ ଶ୍ରମାଦାନୀ ପ୍ରଦାନ, କୃଷକ ପରିବାରମାନଙ୍କୁ
 ପରିବାରକୁ, ହେକ୍ଟର ପିଛା ସାରା ବ୍ୟୟକୁ
 ବର୍ଷ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରମ ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ
 ଶ୍ରମାଦାନୀ ୫ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ କରାଯିବ
 ଶ୍ରମ ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯିବା ଶ୍ରମ ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କୁ
 ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷରେ ୫୦୦ରୁ ୧,୦୦୦ ଏକର
 ଶ୍ରମ ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯିବା, ଏପରିକି ଶ୍ରମ ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କୁ
 ହେକ୍ଟର ଶ୍ରମ ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯିବା ଶ୍ରମ ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କୁ
 ଶ୍ରମ ଶିଳ୍ପୀମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯିବା ।

ଉତ୍କଳର ମୁଖ୍ୟ ପଦର ଆମ । ଶରୀର ଓ ଉଚ୍ଚିତମ
ବାସ୍ତବ ମୋଟ ଧ୍ୟାନ ନିମ୍ନତ ହେଉଛି କର୍ମରେ ଏହା ପ୍ରା
ତରାଯାଏ ଓ ବ.ସିଂହ ଓ ନିମ୍ନତ ମେଟିର କର୍ମ ପ୍ରା
ତରାଯାଏ । ପ୍ରାୟତଃ ହେଉଛି ପ୍ରତି ଉଚ୍ଚତ-ଅମଳ ପରିମାଣ
ଏବଂ ବୁଦ୍ଧିର ଏକ କେ. ଡି. (ଏଫ୍.ଏମ୍.ଏସ୍) ।

ପୂର୍ବାଞ୍ଚକ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ ଧାନଜମିର ଶେଷ
ଅଧିକ ସଫଳତା ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଗତ ଖରିଫ ଋତୁରେ
ଆମରାଜ୍ୟର ୬ଟି ବଜ୍ରା ବଜ୍ରା ବୁଲରେ ସମନ୍ୱିତ ଧାନ ଉତ୍ପାଦନ
ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଛି । ଗଠିତ ବର୍ଷ ଏହି ଗାଈ
ଜମିରୁ ରାଜ୍ୟର ଆହୁରି ୬୩ଟି ବୁଲକୁ ସଂପ୍ରସାରିତ କରାଯାଇଛି
ସେହିଭଳି ରତ୍ନାଶି ସରକାରଙ୍କ ସହ ଯୁକ୍ତିରେ ସମସ୍ତପ୍ରକାର
ବରଜାର ଜିରା ୮ଟି ବୁଲରେ ମଧ୍ୟ ଧାନଉତ୍ପାଦନ ଉନ୍ନତ ପାଇଁ
ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ । ଏହାକୁ ଆହୁରି ପ୍ରସ୍ତୁତ
କରିବା ପାଇଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ସରକାର ପରାଷ୍ଟମାନଙ୍କ ଉପ
ରାଜ୍ୟର ବେତେକ ବୁଲରେ 'ସଂସଳବ୍ୟମା' ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
କରିବେ ।

ଜମିନ ଲଗାତରାଣୀ ବୁଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ଖଟ ଓ ଗାଈ
ଲୁଗା ଅନ୍ୟତ୍ର ଗୁଚ୍ଛଦପୂର୍ଣ୍ଣ । ପୂର୍ବରୁ ଅମ୍ଭ ଗାନ୍ଧୀ
ଦେବତାର ପିତା ୧୦ କେ.ଡି. ହିସାବରେ ଶାର ବ୍ୟବହାର ହେଉଥିଲା
ଅର୍ଥାତ୍ ଅମଳ ଲଦେଶ୍ୟରେ ଜମିର କର୍ଷଣରୁ ଦେବତାର ପିତା ୧୫
କେ.ଡି ହିସାବରେ ଶାର ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ସରକାରୀ
କ୍ଷରରେ ନିଶ୍ଚୟ ହୋଇଥିଲା ଓ ଆଗାମୀ ସପ୍ତମ ଶୋକନ ଶେଷ
ବୁଦ୍ଧି ଦେବତାର ପିତା ଶାର ବ୍ୟବହାର ପରିମାଣ ୩୦ ଫିଟ
ଗ୍ରାମରୁ ବୁଦ୍ଧି କରାଯିବବୋଲି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ।
ସହାୟତା ଆମର ଅମଳ ଶରକଡ଼ା ୪୦ ଲାଗ ବୁଦ୍ଧି ଗାଈ
ବୋଲି ଅଛା ।

ଧାନ ଅଧିକ ପାଣି ବରକାରୀ କରୁଥିବାରୁ, ମନିଆରି ଓ
ଗାଈବଳିରେ ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ ଧାନରୁଷତରୀ ବିପ ବର୍ମିତ
ବାଣି, ଚୈବଦୀକ, ବପା, ଆଶୁ ଇତ୍ୟାଦି ଫସଲ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଭାବେ
ବିଭାଜିତ । ଉପକୂଳର ସମତଳ ବିଆଡ଼ି କମିରେ ଧାନ
ରସକ, ଧାନ-ଚିମିକା, ଦାନ, ଇତ୍ୟାଦି ମିଶ୍ରିତ ଫସଲ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଭାବେ
ବ୍ୟବସାୟ ଯୋଜନା କାଚରେ ଧାନ ଚଷା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗାଈବଳି
ଅମଳ ବଦଳ, ସୋଜନା ଶେଷ ବେଳକୁ ବାଣିଜ୍ୟ ଗୁଣ ଇତ୍ୟାଦି

ବିଭିନ୍ନ ଧରଣର ଚାହିଁ କାଟାଯିବା ଫସଲ .....

ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବୃକ୍ଷଲୋପଣ କରାଯାଇଛି । ୧୭,୮୧୭ ହେକ୍ଟର ଜମିର ମନୁଷି ପାଖର ଜମି, ସୁଶୋପଯୋଗୀ ଜମିର ଉପରେ ୪,୮୪୯ଟି ବଡ଼ ସଂଗ୍ରହଣ ସେବୁ ନିର୍ମାଣ କରି, ମଧ୍ୟ ସୋମସାବଣିର ବଡ଼ ବଡ଼ ବାଣିଜ୍ୟିକ ଚାହିଁ ପ୍ରଜାପାଣିରେ ଉପଯୋଗ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରାଯାଇ ପାରିଛି, ଏହାବ୍ୟତୀତ ୭୫୫ ନିଲୋମହର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ନଦୀତଟର କ୍ଷୟ ହେଉଥିବା ମୃତ୍ତିକାର ମଧ୍ୟ ସଂରକ୍ଷଣ କରାଯାଇ ପାରିଛି । ଏହାପରେ, ଭୂମିହୀନ ଜମିର ସେବୁ କାମ ଯୋଗରେ କେବା ସେବୁ ସେବୁ ସୁସ୍ଥିରପାଦନ ଦୁର୍ଘଟାକ୍ତି ଓ କାହାଣୀଦାନ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବୃକ୍ଷଲୋପଣରୁ ପରଜାଗଳ ତହବିଲକୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ଅର୍ଥ ଆଣ କରାଯାଇ ପାରିଛି ।

ଉପରମ ଯୋଜନା କାଳରେ ଅର୍ଥାତ୍ ୧୯୮୫-୯୦ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ମୋଟ ୧,୫୦୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇ, ନିମ୍ନଲିଖିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରାଯିବ ।

- (କ) ବୃକ୍ଷଲୋପଣ—୪୭,୨୯୨ ହେକ୍ଟର
- (ଖ) ବଡ଼ ସଂଗ୍ରହଣ ସେବୁନିର୍ମାଣ—୧,୦୪୯ ଟୋନି
- (ଗ) ଜମି ଉନ୍ନୟନ—୨୧,୬୫୦ ହେକ୍ଟର
- (ଘ) ନଦୀତଟ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ—୨୨୮ ନିଲୋମିରେ

କଟାଯିବା ବିଭାଗ—

ଗାଡ଼୍ୟରେ ପଡ଼ି ଏବଂ ପରିସରିତା ସ୍ୱଳ୍ପର ଉତ୍ପତ୍ତିପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପରିଆସେ ଶସ୍ୟଯୋଜନାକାର ମଧ୍ୟରେ ମୋଟ ୭,୪୯,୫୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟ ହାସଲ କରାଯାଇ ପାରିଛି—

- (କ) ବଡ଼ଜାଗର ଲୋପଣ ୧,୫୩୧୧୮ ହେକ୍ଟର
- (ଖ) ସବୁଜାଗର ଲୋପଣ ୭୨୮୦ ହେକ୍ଟର
- (ଗ) ପ୍ରମୁଖର ଗଛ ଲୋପଣ ୫୭୧୦୦ ହେକ୍ଟର

- (ଘ) ଜମିଆଗର ଲୋପଣ ୨୯୯୮ ଲକ୍ଷ
- (ଙ) ଲେମ୍ବୁଗଛ ଲୋପଣ ୧୭୩୮ ଲକ୍ଷ
- (ଚ) ଲମ୍ବିକୃ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଆମଦାନିର ୪,୨୭୧ ହେକ୍ଟର
- (ଛ) ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଫଳଗଛ ଲୋପଣ ୧୫୨୧ ଲକ୍ଷ

୧୯୮୫-୮୫ ଶେଷରୁ ବାର୍ଷିକ ୧୭୩.୬୦୦ ଟନ୍ ଉତ୍ପାଦ, ୩୮,୦୦୦ ଟନ୍ ଉତ୍ପାଦ, ୪୬,୪୦୦ ଟନ୍ ଆମ, ୨୨,୫୦୦ ଟନ୍ ଅମୃତରକ୍ଷା, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଲେମ୍ବୁକାଟାୟ ଫଳ ୧୯,୦୦୦ ଟନ୍ ଏବଂ ୧୨୮,୦୦୦ ଟନ୍ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଫଳ ଉତ୍ପାଦିତ ହୋଇପାରିଛି ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବାର୍ଷିକ ୪,୧୦୩,୦୦୦ ଟନ୍ ଆମ୍ବ ଓ ପରିପତ୍ତିରା ଗ୍ୟା ଉତ୍ପାଦନ କରାଯାଇ ପାରିଛି ।

ଜମିଆ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟତମ ଅର୍ଥକାରୀ ଫଳ । ଏହାର ଉତ୍ପାଦନ ଦ୍ୱାରା ବାର୍ଷିକ ୧୦୩ ନିୟୁତ ଜମିଆ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ପାଦ କରାଯାଇ ପାରିଛି ।

ଉପରମ ଯୋଜନା କାଳରେ ଗାଡ଼୍ୟର ଫଳଗଛ ଜମି ଆଉତନ ଓ ଉତ୍ପାଦନ କରି, ଫଳ ଓ ପରିପତ୍ତିରା ସଂକଳଣ ତଥା ବିକ୍ରୀଦ୍ୱାରା ଏବଂ କରତ ଫଳଗଛ ପ୍ରଣାଳୀର ବ୍ୟାପନ ପ୍ରଭୃତି ଉପରେ ସୁଚୁରୁ ବିଆସିବ ।

ଏହି ଯୋଜନା କାଳରେ ଅଧିକ ୪ ଲକ୍ଷ ହାଣ୍ଡିରୁ ଉତ୍ପାଦିତ କରା ଲୋପଣ, ୪୫୫୫୫ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ କମଳ ଓ କାଗଜି ଲେମ୍ବୁ ଗଛ, ୫୫୫୫ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଆମ ଜମିର ଗାଡ଼୍ୟ, ୫୦୦୩ ଜମିର ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଉତ୍ପାଦିତ ଲୋପଣ, ୫୦୦ ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ସପ୍ତରାଶ୍ମ ଓ ୧୦ ହଜାର ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଫଳ ଯଥା—ଅମୃତରକ୍ଷା, ପିତୁଳି, ଗପେଟ, ନିରୁ ପଣସ, କାକିଲା, ବେଲ ଏବଂ କରକୋଳି ଶୁଭାଶ ଉତ୍ପାଦି କରାଯିବ ।

ଏହିଭଳି ଏକ ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ସ୍ୱଳ୍ପ ଯୋଜନା କେବା ନିମିତ୍ତ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଗାଡ଼୍ୟରେ ଥିବା ୪୮୫ ଫଳଗଛ

ଅଧିକ ଅମଳଅମ ଚିନ୍ତାଧାରମ

ମୁଖି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟାଗୁଣା ଉତ୍ପାଦନ କେନ୍ଦ୍ର ସମ୍ପର୍କି କଟକାପୁରୀ ଓ ସେହି
ଉତ୍ପାଦନା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ କେନ୍ଦ୍ର ସମ୍ପର୍କି ଉପ ଶୋହଳା କାଟରେ
ଏକ ସେଟି ଚିଲିକା ପକ୍ଷୀଗୁଣା ଉତ୍ପାଦନ କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଇବ । ଏହି
ଉତ୍ପାଦନକ୍ଷେତ୍ର ମୁଖ୍ୟତଃ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟାଗୁଣା, ଶୁଭଳକ୍ଷ କମଳା, ଶୁଭଳକ୍ଷ
ବିରା ଗୁଆ, ଶୁଭଳକ୍ଷ ସାଗୁଆପୁରୀ ଏବଂ ମୁଖ୍ୟତଃ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ଉତ୍ପାଦନ ଗୁଣା ଉତ୍ପାଦନ କରି କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ସେ ଗୁଣା ବିକ୍ରୟ ।
ଏହାସହ ପାଣି ଥାପିବା ଓ ଶୁଭଳକ୍ଷ ଉତ୍ପାଦନକୁ ସୁଚକ
ବୃଦ୍ଧି କେନ୍ଦ୍ରର ବ୍ୟବସାୟ ମଧ୍ୟ ଉଚ୍ଚାନ୍ତରୁଛି ।

ପରିଶ୍ରମର ଲାଭଟି ସମ୍ଭାଳି, ସାମାଜିକ ସେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ
ନିର୍ମିତ ୧୦ ହଜାର କୋର୍ସରେ ଜମିରେ ଆକୁ ଓ ୧,୫୦,୦୦୦
କୋର୍ସରେ ଜମିରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପରିପରିକା ଶୁଖିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି-
ଯାଉଛି ।

ଶିଶୁରୁଷ ଧାନ ଉଦ୍ୟରେ ମୂଆଁ । ଏହାର ପ୍ରସାର ପାଇଁ
 ରାଜ୍ୟରେ ଏଠି ଶିଶୁବିଜ୍ଞାନ ଉଦ୍ୟାନ ନେତ୍ର ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
 କରାଯିବ । ସମରାଞ୍ଚକର ପରିପରିକା ଅଭାବ ନେତାଭାବ
 ପାଇଁ ଏଠି ମୂଆଁ ଶିଟିଲ୍ କା କେବଳ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ
 ରଖାଯାଇଛି ।

[illegible]

ପଦ ସ ପରିପରିବା ଗ୍ରନ୍ଥକୁ ଏକ ନୂତନ ଚିତ୍ରବର୍ଣ୍ଣନା ଦେବା-
ନୀତି କ୍ରମ ଗୋଟିଏ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ରାହ୍ୟ ପରିବାର ନିମ୍ନ-
ପରିବାର । ବାହ୍ୟଜଗତର ଗ୍ରାହ୍ୟ ଦେବାଗ୍ରାସି ନିଷ୍ପତ୍ତି

(କ) ଜନକ ଭଗ ଉପାଦାନ ପାଇଁ, ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା

(ଖ) ମୂଳ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା ଏବଂ ମହାସଭାରେ ଜନତା ଦଳ ପ୍ରତାପୀ ଓ ବିହନ ଉପାଦାନ ପାଇଁ ସୁରକ୍ଷିତ ମୁଦ୍ରା ଗଠନ-
ଶିକ୍ଷା ଯେଉଁ ଉପକ୍ରମ ।

(କ) ପୁଣି ଉପର ଭାଗଟି ପାଇଁ ପୁଣିଭାରି ଭରସା କରାଯାଏ ।

(କ) ଶିକ୍ଷା ଓ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବୃଦ୍ଧର ସୁବିଧାରେ ଶେଷ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ
କରିବେ ।

(ବି-୧) ପୋଡ଼ୁସ୍ତ ଅମଳରେ ଫିଙ୍ଗିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନାହିଁ ।

ସ୍ବପ୍ନ କଳାସେତୁ (ପ୍ରକାଶ)

(୧) ଏହି ଭାଷାରେ ଛୁତୁ ଚକଟେବନ ଘୋଡ଼ା, ହାତୀ, ହଂସ ଇତ୍ୟାଦି ଚର୍ମରେ ଚକଟେବନ ବିନ ଛନ୍ଦ ସମାହାର ରହିଛି । (୮୮ ଛନ୍ଦ ଚକଟେବନ ଗୁଣିତ୍ ଓ ୨୦୬ ଚକଟେବନ ରଚିତ) ଶ୍ଵେତ ପ୍ରସାସିତ ଘୋଡ଼ାରେ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ୩୬୫, ୨୦୬ ଚକଟେବନ ଚର୍ମରେ ଚକଟେବନର ସୁବିଧା ଲଭାଯାଇଛି । ଯାହାକି ଲତରୋକ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ୟର ଶ୍ଵେତବର୍ଣ୍ଣ ୩୪ ଭାଗ ଅଟେ । ଏହି ଏହି ଭାଷାରେ ଛୁତୁ ଚକଟେବନର ଲମ୍ବିତ୍ ଓ ବିଭାଗ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସୁଯୋଗ ରହିଛି ।

(୨) ଶୁଦ୍ଧ ପାଣିପାଣିର ଯୋଗଦାନ କାହା ମଧ୍ୟରେ ଧର୍ମ ଓ ଶୁଦ୍ଧ
ଯୋଗଦାନକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେବା ପ୍ରଦାନକୁ କାହାରି କିନ୍ତୁ କେବେକେ
ପ୍ରଦାନ ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଛି । ଏହା ଶୁଦ୍ଧ ପାଣିପାଣିର
ଯୋଗଦାନରେ ଅନୁଯୋଗୀତା ଲାଭ କରିଥିବା ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରଦାନ ମଧ୍ୟକୁ
ଫଳି ପ୍ରଦାନ ମଧ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଛି । ଶୁଦ୍ଧ ପାଣିପାଣିର ଯୋଗଦାନରେ
ଆଉ କିନ୍ତୁ କେବେକେ ପ୍ରଦାନ ଆଦାନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରହିଛି । ଏହି
କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଦାନ ମଧ୍ୟକୁ କାହାରି ପ୍ରଦାନ ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ ଆଗେଇ
ପୁରିଛି ।

ବିନାଶ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଛି । ଏହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେଉଁ ୧,୯୭୦
 ଟଙ୍କାରେ କଳସେବନ କରାଯାଇ ପାରିବ । ସେହିପରି
 ପୁଣି ୧୬ଟି ଟି. ଏ. ପି ପ୍ରକଳ୍ପର ଅନୁଦାନ କମଳ
 ବିଶାଳ ଅଟେ । ଏହି ରାଜ୍ୟ ଯେ କେବଳ ୨ କୋଟି ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ମାଣ
 ପାଇଁ ସକାଶ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହି ୧୬ଟି ପ୍ରକଳ୍ପର
 ପାଇଁ ଶେଷ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟ ମାନ୍ୟତା ଓ-କାରୀ ଅବସ୍ଥାରେ
 ରହିଛି ।

ଜନାଙ୍ଗନା ଜଳସେବନ ଯୋଜନା କୁଳକାରୀ
 କୁଳ ଜଳସେବନ ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ।

(୧୦) (କ) ସୁବୁଦ୍ଧ ଓ ଆବିଷ୍କାରୀ ଅଧିକୃତ ଓ ପିତା ମହତ୍ତ୍ୱ
 ପ୍ରଦାନିତ ଅ-ବିକଳ ନ-କରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଚଳେଇ ଯେତେବେଳେ
 କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେବନ ଯୋଜନା ଦ୍ବାରା ଜଳସେବନର ପ୍ରୟୋଗ
 ପ୍ରୟୋଗ ସୂଚି କରିହେବ ସେହିଠାରେ ପ୍ରଧାନ ବିଦ୍ୟା ଦୁଇ
 ଜଳସେବନ ଯୋଜନା ଆଦୌ ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ ।

(ଖ) ମଧ୍ୟମ ଓ ବୃହତ୍ ଜଳସେବନ ଯୋଜନା ଦ୍ବାରା
 କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅ-ବିକଳ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟାଂଶ

ସମ୍ଭବପର ହେଉଥିବା ଯେଉଁ କ୍ଷୁଦ୍ରଜଳସେବନ ଯୋଜନା ଦ୍ବାରା
 ବିଭିନ୍ନ ଅ-ବିକଳ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କ ସମ୍ଭବପର ହୋଇପାରେ ।

(ଗ) ଏହା ବିଭିନ୍ନ ବିଭିନ୍ନ ମଧ୍ୟରେ ଓ ବିଭିନ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ
 କୃତ୍ରିମାବଳୀର ଜଳସେବନର ବିଶେଷତାକୁ ଦୃଢ଼ କରିପାରିବ ।
 ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ ଓ କର୍ମଚାରୀ ଯେଉଁ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ସ୍ବଳ୍ପ
 ସମୟ ବ୍ୟୟ ପ୍ରାୟ ୨/୩ ଘଣ୍ଟା ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣହୋଇ ପାରିବ ।
 ମଧ୍ୟମ ଓ ବୃହତ୍ ଜଳସେବନ ଯୋଜନା ଅପେକ୍ଷା ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ-
 ଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ବଳ୍ପ ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗ ହେବ ।

(ଘ) ଯୋଜନା ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ (ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ମଚାରୀ)
 ସମ୍ମୁଖରେ ୧୪୭ କୋଟି ଟଙ୍କାର ଏକ ଦାବୀ ଯେଉଁ
 କରାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ କର୍ମଚାରୀ ଦଳ ସେହିମଧ୍ୟରେ ୧୬୭୦
 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକପାଇଁ ଏବଂ ୨୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା
 ପ୍ରାମ୍ୟ ଶୋଧ୍ୟ ଯେ କେବଳ ଅତିରିକ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପର ପୁନଃ ବିଚାର
 ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ ।

ମାତ୍ର ସମୟ ଯୋଜନା ସୂଚି ରୂପରେ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଥମ
 ବର୍ଷରେ କେବଳ ୧୨ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ପାଇଁ କରାବ
 କରାଯାଇଛି ।

ବିଶ୍ୱ ଶାନ୍ତି ସମ୍ମିଳନୀ ପ୍ରତିନିଧି ମଞ୍ଚର ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ

ଆସିଗଲା
ଗ୍ଲୁକନ-ଡି®

ସୁପରହୀରୋ

ସବୁ ମାଆଙ୍କର
ସ୍ନେହର
ସୁପରହୀରୋ

ଏହି ଅସଲ
ଗୁଆର
ଡେମୋ
ସବୁ ।

ସ୍ବଚ୍ଛନ୍ଦ ଚି ହୃଦୟପ୍ରାଣେରେ ସେଇସବୁ ଗୁଣ ଅଛି,
ପାଦା ଅପଣ ନିଜ ହେତୁର ସମ୍ବଳନାରେ ସବୁକିଛିକୁ ଶରୀ
ରପ୍ରକା, ସେନିର୍ମିତ, ଶିଂସ ଅନ୍ୟ କୃତ୍ତିତ୍ବ ପ୍ରକାଶରେ ଦେଖ,
ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଅପ ଚକ୍ରାଘା ଲାଗିତ ।

ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରିୟ ବୃନ୍ଦାବନକୁ ନିଅନ୍ତୁ ହୃଦୟପ୍ରାଣେକୁ
ଝିଲେଇ ପପର ଅବୁଝିତ ପେଇ — ଗ୍ଲୁକନ-ଡି ।

ସ୍ବଚ୍ଛନ୍ଦ-ଡିରେ ଅଛି ସୁକୋଟ, ବିଜାମିନ ଚି ଓ କାଲସିଅନ
ପପଟେଟ, ପାଦା ଅପଣଙ୍କ ଚକ୍ରାଘା ଚିଂସ ବୃଦ୍ଧତା ଚିଂସ —
ଲକ ପଦ୍ମାଶ୍ରୟା କବିପାତ୍ରିକା ଲାଗି, ଧଉ ଲକ ସେନେତ୍ର
କବିପାତ୍ରିକା ଲାଗି ।

ଏବେ ନିଜ ସଙ୍ଗେ ପାଲପାରିତେ ଅପଣଙ୍କ ସ୍ବପ୍ନର
ସୁପରହୀରୋ — ଗ୍ଲୁକନ-ଡି ଗ୍ଲୁକନ-ଡି ଗ୍ଲୁକନ-ଡି ।

ଗ୍ଲୁକନ-ଡି®

ହୃଦୟ ଚିଂସ ଦେଉଥିବା ସେହି ସୁପରହୀରୋ'ର ଝିଲେଇ ପପର ।

ସେତେବେଳେ ଯେତେବେଳେ ରାଜା ନିଜ କୁଳ ପ୍ରଜାଙ୍କୁ
ନୂଆଣୀଆ ଖଟା ଉପକରୁ, ଯେତେବେଳେ ସୁଦ୍ଧା ତାଙ୍କ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ତଳେ ସହକାରୀ ଦେଇ ଉଡ଼ୁଥିଲା । ସେଥିରେ ସେ

ମହାଶୟା ଦେଇ ଗୁଡ଼ିଲେ । ସେ ଦେଖାଯାଉଥିବା
ଦାୟାଦାୟା ସମସ୍ତଙ୍କୁ, ପାଳାୟିତ୍ରୀ କୃତା ତା କୁଣ୍ଡଳ

ଓମ୍ନେ କେତେବିନ୍ଦ ସମ୍ଭା
ସ୍ଥଳକୁ ତଥାପେକ୍ତ ବାଳୀ
କ୍ଷୁଦ୍ର କୁଣ୍ଡଳେ ସିଂହ କର
ଓମ୍ନା କୋରିରେ ପାଲୁ ସମ୍ଭା

1. କୁଣ୍ଡଳକୁଣ୍ଡଳ ଓମ୍ନା ଦେଲୁ ॥
ପାଲୁକୁ ଦୁର୍ଜିଲୁ ଚୈଳି ॥
କ୍ଷୁଦ୍ର ତଣ୍ଡଳ ପୁରୁ କରୁ ॥
କୃତ୍ୟା କୁଳ ସେ ମହାର୍ଜୀ ॥

ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିବସ

ସାଥୀମାନଙ୍କୁ

ବିଶ୍ୱାସପତି ଶ୍ରୀ ଗାନ୍ଧି କିଶୋର ଦାସ
(ଅବସର ପ୍ରାପ୍ତ)

“ଲୋକ କୁଣ୍ଡଳ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ସାଥୀଙ୍କୁ ଭାବ
ଦାନ ଦେଇ ଦେଇ ଯୁଦ୍ଧର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ”

ଲୋକ କୁଣ୍ଡଳର ବିଶ୍ୱାସପତି ଅବଶ୍ୟକ ଗଣାଯାଉଛନ୍ତି, କେବେ
କେବେ ବର୍ଷ ଚାନ୍ଦି କଳ୍ପ ଗୁଣିତ କର୍ତ୍ତା ଯେତେ ଦୂର ତଳେ ଉଠିବ
ସାଥୀଙ୍କ ଭାବ ଲୋକ କୁଣ୍ଡଳ ପରି ସଂକଳ୍ପବଳ ଚାନ୍ଦି ଉଠିବାର
ସାମାଜିକ ଜୀବନକୁ ତଥା ଜାତୀୟ ଜାତୀୟ ଜୀବନକୁ ସମ୍ବଳ
କରିଥିବେ, ତଥା ଦୁଇଜଣ ହେଲେ ପ୍ରାଚୀନ ଯୁଦ୍ଧଶାସ୍ତ୍ର ଗୁଣ
ବିଶ୍ୱାସପତି ଦାସ ଓ ମିତ୍ରର ଭୂବଳାନନ୍ଦ ଦାସ । ସ୍ୱାମୀ
କିଶୋର ଦାସ ଥିଲେ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଉଚ୍ଚ ଓ ଉଚ୍ଚ
ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଆବିଷ୍କାରକ କେବେକାଳ ସେ ଥିଲେ
ଜାତୀୟ ଗୋରାଟ ମନ୍ତ୍ର ମଧୁସୂଦନ ଦାସଙ୍କର ପରବର୍ତ୍ତୀ ।
ମନ୍ତ୍ରର ଭୂବଳାନନ୍ଦ ଦାସ ଗୋରାଟ ଗୁଣବେଶ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଧ୍ୟାନୀ
ବିଦ୍ୟାତ୍ ଇନ୍ଦ୍ରିୟର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଚକ୍ର ଧ୍ୟାନୀ ଲବି ଉଚ୍ଚଶାଳୀ
ହେଉଥିବା ପକ୍ଷର ଉଚ୍ଚ ଶାନ୍ତି ଶାନ୍ତିର ବିଶ୍ୱାସ କେବେକାଳ
ସ୍ୱାମୀ କିଶୋର ଦାସ ମୁଖ୍ୟ ସହାୟକ ହୋଇଥିଲେ । ଏ ଦୂର
ସାଥୀଙ୍କ ଭାବ ସ୍ୱାମୀ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଓ ବି ଦାସ ନାମରେ ଶୁଭ
ପରିଚିତ ଥିଲେ ଓ ଜାତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ତଥା
ପିତାମହ ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସରେ ଧ୍ୟାନୀର ଭବିଷ୍ୟତ ।
ସମାଜ ସେବା, ଦେଶ ସେବା ଓ ଜାତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ସ୍ୱାମୀ
ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଓ ଭୂବଳାନନ୍ଦଙ୍କର ପ୍ରବଳ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଚିନ୍ତା

ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅବିଚାରୀୟ ଧ୍ୟାନ ରହିବ । ସ୍ୱାମୀ ଗୋରାଟ
ସେବା ଗୋରାଟ ପାଇଁ ଏକ ଦୂର ଭାବନା ରଖିଥାନ୍ତେ ଥିଲେ
ରକେଶସେବା ।

ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଓ ଭୂବଳାନନ୍ଦ ବଡ଼କାଳର ନା
ରାଜ୍ୟବାନ । ଘର ତାଙ୍କର ପୁରୀ ବିଜ୍ଞାନ ଗାଁ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର
ଆମ ଗାଁ ଖାରବେଳପୁର ତାହା ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ବିଲୋମିଟର ।
ରାଜ୍ୟବାନଙ୍କ ପୁଅ ଗୋରାଟ ମୋର ଗୋରାଟ ବହୁ ଥିଲେ
ଏଥିପାଇଁ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ମୁଁ ଯାଉଥିଲି ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାର ସହିତ
ମୋର ଘନିଷ୍ଠତା ଥିଲା । ସମୟ କ୍ରମେ ଏହି ପରିବାର
ଜୀବନର ଜୀବନପଦ୍ଧତିରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିର୍ମାଣ
କଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦେଶ ସେବା ଓ ସମାଜ
ସେବାର ଏକ ମୁଖ୍ୟ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା ।
ଏଥିପାଇଁ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ “*the main part of his life*”
ବା ତେ ଅବିଚାରୀଙ୍କ ଦେଖି ହୋଇଥିଲା । ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଓ
ଭୂବଳାନନ୍ଦ ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସ ତଥା ଜାତୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନର
ଦୃଷ୍ଟି ମୁଖ୍ୟ ଧ୍ୟାନ ଥିଲେ । ସ୍ୱାମୀ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ୧୯୩୭
ମସିହାରେ ଉଚ୍ଚଶା ବିଧାନ ସଭାକୁ କଂଗ୍ରେସ ସଭ୍ୟ ଭାବରେ
ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥିଲେ ଓ ମିତ୍ର ଭୂବଳାନନ୍ଦ ବହୁ ବର୍ଷ କେନ୍ଦ୍ର
ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଭାରତର ଶାସନ ବିଧାନସଭା ଓ ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟର
ସଭ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ତତ୍ତ୍ୱର ଦୃଷ୍ଟିନାଥ କୁଂଜର, ପଣ୍ଡିତ
ମଦନ ମୋହନ ମାଲବ୍ୟ, ପଣ୍ଡିତ ମୋତିଲାଲ ନେହେରୁ ଓ
ତତ୍ତ୍ୱବାନ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଭାରତୀୟ ନେତା ଓ
ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟର ଆଧ୍ୟକ୍ଷ ସେ ଥିଲେ ସମସାମୟିକ
ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟର ଆଧ୍ୟକ୍ଷ ଗୋରାଟ ତାଙ୍କର ଦୀର୍ଘ ବର୍ଷର ଅଭିଭାବ
ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ *fatherly part of his life*

part of his life ହୋଇଥିଲା । ଦେଶସେବା ଶୁଭ ଅନୁ
ଦର୍ଶନ ଉପରେ ତେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାନ ସାଧନରେ
ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭୂବଳାନନ୍ଦ ଥିଲେ ଅନ୍ୟତମ
ବିଜ୍ଞାନର ତାଙ୍କର ସମସାମୟିକ ଥିଲେ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଉଚ୍ଚ
ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ପରିଚିତ, ମଃ ଶାନ୍ତି ଗୋରାଟ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ
ମିତ୍ର ସହାୟକ ଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ଆଦ
କଲେ ତାଙ୍କୁ ସହାୟକ ଦାସ ଆନେଶିକାର
ଜାତୀୟତାରେ ବୃଦ୍ଧି ବିଜ୍ଞାନରେ ଗୋଟିଏ ଦୃଷ୍ଟି ପାଇଁ
ଯାଉଥିଲେ । ବିଜ୍ଞାନରେ ମଃ ଦାସ ଗୁଣବେଶ
ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପଢୁଥିବାବେଳେ ସହାୟକ ପରିଚା ଓ
ମିତ୍ର ଶ୍ରଦ୍ଧା କେନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପଢୁଥିଲେ । ମଃ
ଦାସ ଅନୁସାରେ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପଢୁଥିଲେ ଏହି ଗୁଣି
ହେଉ ମଧ୍ୟରେ ପରିଷଦ ଆଧ୍ୟାୟକ ଥିଲେ ଜାତୀୟ କଂଗ୍ରେସର
ସଭ୍ୟତାରେ ନିଜର ଜୀବନକୁ ଗହଣ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ତାଙ୍କର ବିଦ୍ୟାତ୍ ଇନ୍ଦ୍ରିୟର ପ୍ରମୁଖ ସାଧନ ସେ ଉଚ୍ଚଶା ତଥା
ଉଚ୍ଚଶା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଦ୍ୟାତ୍ ଶକ୍ତିର ଗୋଟିଏ ପାଇଁ ଉପଯୋଗ
କରିଥିଲେ । ପୁରୀ ଇନ୍ଦ୍ରିୟର ସମ୍ପାଦକ ଜାତୀୟ ତାଙ୍କର
ଅନ୍ୟତମ କୃତ୍ୟ, ମିତ୍ର ବି ଦାସ ତାଙ୍କ ଜୀବନର ବିଶେଷ
ଦାସ ବିଜ୍ଞାନରେ ଜୀବିତ ଥିଲେ । ଉଚ୍ଚଶା ବିଜ୍ଞାନ
ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ଓ ନେତା ସ୍ୱର୍ଗତ ନିରନ୍ତର ପଞ୍ଚନାୟକଙ୍କର

ଶାସ୍ତ୍ର ସେ ବିଚାର କରିଥିଲେ । ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟରେ ବିଭିନ୍ନ
 ଯତ୍ନେ ଆଲୋଚନାରେ ସେ ମୁଖ୍ୟ ଭାଗ ନେଇଥିଲେ ।
 ଶେଷ କରି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ଓ ଗୋଟି ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର
 ଶ୍ରମର ଚିନ୍ତା ଆଇନ ବିଷୟରେ ତାଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଚର୍ଚ୍ଚା
 । ୧୯୨୯ ମସିହାରେ କେନେଡାଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ
 ଲବ୍‌ଫୋର୍ସ *Forced Labour Convention*
 ଯେଉଁ ଲବ୍‌ଫୋର୍ସ ସଭା ଲାଗୁରେ ସେ କେନେଡା
 ଥିଲେ । ପୂର୍ବତନ ଗବେଷକମାନଙ୍କରୁ ଧାନ ଗୋଟି ପ୍ରଥମ
 ଲାଭ ପାଇଁ ଶ୍ରାବନ ବିଧାୟକ ସଭାରେ ସେ ଏକ ମର୍ମବର୍ଣ୍ଣ
 ଓ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଓ ଏହା ସମାଜକୁ ବିପର
 ଶେଷ କରିଥିବା କରୁଛି, ତାହା ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ଏହି ଦିନଟି
 ଶ୍ରାବନ ବିଧାୟକ ସଭାରେ ୧୯୪୭ ମସିହା ମେ' ମାସ
 ଲାଗୁ ଅଧିବେଶନ ବିଶ୍ୱ ଶ୍ରମିକ ଦିବସରେ ତାଙ୍କର ଏହି
 ଗୀତ ଥିଲା ଏକ ପ୍ରକାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱରାଜ୍ୟ । ତାଙ୍କ ପର
 ଶେଷ ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟରେ ଆଇନ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ଗର୍ବ ଅନୁଭବ
 । ପୂର୍ଣ୍ଣତା ନିଗଞ୍ଜନ ପଦ୍ମନାୟକଙ୍କର ମୁଁ ସାନ ସହୁ ।
 ଥିପାଇଁ ସେ ଥିଲେ ମୋର ସମ୍ପର୍କୀୟ । ତାଙ୍କ ସହିତ ମୋର
 ଆତ୍ମସଂପର୍କ ଥିଲା । ସେ ଥିଲେ ଭାରି ମୋକସା ଓ
 ଅଶାନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି । ଦେଶର କଣେ ଖୁଆଟି ସମ୍ପର୍କ
Technical Consultant Engineer, ପୁଣି
 । କାନ ପାର୍ଲିମେଣ୍ଟର ସଦସ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ବ୍ୟବହାରରେ ସେ
 ନ ଖୁବ୍ ଅମାୟିକ ଖୁବ୍ ସରଳ । ସାମାଜିକ ଭାବ ସ୍ୱାମୀ
 ଦାନବ୍ୟ ଜୀବନ ଥିଲା ସେବା ଓ ତ୍ୟାଗର ଜୀବନ ।
 ସବୁ ପାଖରେ ସେ ଥିଲେ ସମ୍ମାନନୀୟ "ସ୍ୱାମୀ" । ସେ

ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ଆଇନଜ୍ଞ ଥିଲେ ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନରେ ଥିଲେ
 ଖୁବ୍ ନୀତିବାଦୀ । ମଧ୍ୟ ବୟସରେ ପରାକୁ ହରାଇ ସେ
 ସନ୍ଧ୍ୟାସାରା ଜୀବନ ଯାପନ କରୁଥିଲେ । ସେ ଅବସର
 ସମୟରେ ରେଲୁଆ କୁରା, ରେଲୁଆ ପତ୍ନୀ ଓ ରେଲୁଆ ଗର୍ଲ
 ଗୋଟି ପିନ୍ଧୁଥିଲେ । ସେ ଖୁବ୍ କଷ୍ଟବାଦୀ ଥିଲେ ଓ ନିଜର
 ମନୋଭାବକୁ ଅକପଟ ଭାବରେ ସଜାଣି କରୁଥିଲେ
 ସମାଜରେ ଦବିତ, ଅବହେଳିତ ଓ ନିର୍ଯ୍ୟାସିତଙ୍କ ପାଇଁ ତାଙ୍କ
 ସାଥୀ ସଦାସର୍ବଦା ବ୍ୟଥିତ ହେଉଥିଲା । ସେ କୌଣସି
 ସମାଜମଙ୍ଗଳ କାର୍ଯ୍ୟ ତାଙ୍କର ଆଶୀର୍ବାଦ ଲାଭ କରୁଥିଲା
 କଟକ ଜଗତପଡ଼ାଠାରେ ସେ ଅନାଥା ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ
 ଗୋଟିଏ ଅନ୍ୟଥ ଆଶ୍ରମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ । କଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ
 ଆତ୍ମଜ୍ଞାନକେନ୍ଦ୍ର ଓ ଆତ୍ମଜ୍ଞାନକେନ୍ଦ୍ର କେନେଡାଲ ଭାବରେ ସେ
 ବହୁ ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅର୍ଥର ଲାଭରୁ ତାଙ୍କୁ
 ଲେଣ ମାତ୍ର ସର୍ବ କର ନ ଥିଲା ଆଗର ବ୍ୟବସାୟ
 କରାବେଳେ ମୁଁ ବହୁବାର ତାଙ୍କର ସାମାଜିକ ଲାଭ କରିବାକୁ
 ଯୋରାତ୍ୟ ଅର୍ଜନ କରିଛି । ଘଟଣା ଚକରେ ମୁଁ ଓଡ଼ିଶା
 ଉଚ୍ଚକୋଟର ବିଶ୍ୱାସପତି ଥିବା ବେଳେ ପୃଷ୍ଠା ସ୍ୱାମୀ
 କେତେକ ମଜଦୁର ମୋର କଳାକାରରେ ପରିଚାଳନା
 କରିଥିଲେ । ଏହା ଥିଲା ମୋ ପାଇଁ ପରମ ସୁଖ ଓ
 ସୌଭାଗ୍ୟର କଥା । ଏହା ମୋର ଚିର ସୁଖ ହୋଇ ରହିଛି ଓ
 ରହିବ ।
 ସ୍ୱାମୀ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଓ ମିଷ୍ଟର ଭୁବନାନନ୍ଦ ଦୁଇ ମହାନ
 ଯାତ୍ରୀକା ଭାଗବତ କବ୍ ଫେଡ଼ାର ଶହେ ବର୍ଷ ହୋଇଗଲା
 ଏହ ଉପଲକ୍ଷେ ଏକ ଦୁଇ ମହାନ ପାଠ୍ୟକ ଘଟି ମୁଁ ମୋର
 ଅନୁର ଶ୍ରଦ୍ଧା, ଭାବ ଓ ସମ୍ମାନ ନିବେଦନ କରୁଛି ।

ଆମିନ ଶାସନାରେ ଶ୍ରୀମତୀ ସୁକୁମାରୀ ଦେବୀ
 ସହ ସହ

ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ

ତେଣୁ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଘାଟରେ ନେଇ ଯାଉଛି ସେ ମୋ ଘରେ
 ଖାଇବ । ଦିନରେ ସେଥିର ମୋର ଉତ୍ତରୀ ଯା ମାସ ଭିତରୁ
 ବହୁଦିନ ମୁଁ ତାଙ୍କ ଘରେ ରାଜା ଆକ୍ରମଣରେ ଶାନ୍ତି ।
 ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ଘରର ଘେର କଥାକାଣ୍ଡା ହୁଏ ତାହା
 ନେତୃତ୍ୱ ପାଇଁ ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ପ୍ରକଳରେ ସ୍ଥାନ କରୁଛି ?
 ସେତେବେଳେ ମୁଁ ନ୍ୟାୟ ଉପକ୍ରମରେ ତିନି ଯାଏ ପୁରନାଳୟ
 ବାହୁକୁ ମୋର ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମ୍ମାନ ସାପନ କରେ ଏବଂ ତାଙ୍କ
 ପାତ୍ର ଘେର ସ୍ୱେଦ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧନା ପାଏ ଏହା ମୋ ଜୀବନର ଏକ
 ଅମୂଲ୍ୟ ସମ୍ପଦ । ସ୍ୱର୍ଗୀୟ କୁଟନାଳୟ ତାଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟୋଗ ପରେ
 ଓଡ଼ିଶା ଜଣେ ନିଷ୍ଠୁର-କାରବ୍ରତୀୟ ନେତାଙ୍କୁ ହରାଇଛି ।
 ଆମର ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନ ସେତେବେଳେ ଆଲୋଚିତ
 ହେଉଥିଲା ସେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଶାର ବହୁ ବିଶିଷ୍ଟ ଲୋକଙ୍କ
 ମଧ୍ୟରେ କୁଟନାଳୟ ବାବୁ ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ ସଭାର ରାଜସ୍ୱ
 ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଆଲୋଚନାରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ
 କରି ଓଡ଼ିଶାର ମୁଖ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରିଥିଲେ । କେବଳ ସେତିକି
 ନୁହେଁ ସେ କେତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରାବଳ୍ୟର ସନ୍ଧ୍ୟା ତାଙ୍କରେ
 ପ୍ରଗତି ଥିଲେ ଏବଂ ବହୁ ଦିନ କେତେ ସରକାରୀ ଆୟବ୍ୟୟ
 ସମାପ୍ତ କରିବାର ଚେଷ୍ଟାକ୍ରମୀୟ ଥିଲେ ।

ସ୍ୱାମୀ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଦାସ ଯମଜ ହେଲେହେଁ କୁଟନାଳୟ
 ବାହୁଙ୍କର ବଡ଼ ଭାଇ, ଓଡ଼ିଶାର ଆନ୍ଧ୍ରକାଳୀ ମହଲରେ
 ଅନେକ ଦିନ ପସାରି ସେ ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ନେତା ଭାବରେ

ପରିଚିତ ଥିଲେ । ସେ ଥିଲେ କୁଳବୃଦ୍ଧ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ମଧୁସୂଦନ
 ଦାସଙ୍କର ପଞ୍ଚଶିଷ୍ୟ । ଏକାନ୍ତ ଛବିର ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ
 ପ୍ରତିବର୍ଷ ମିଷ୍ଟର ଦାସଙ୍କ ଶ୍ରାଦ୍ଧ ଦିବସରେ ଗୋରା କଳ୍ପ
 ତାଙ୍କ ସମାଧିପାଠରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହୁଥିଲେ । ପରା ଜୀବନରେ
 ସେ ସେତେବେଳେ କୁଳବୃଦ୍ଧ ଆଶା ପାଇ । ଏ ବର୍ଷରେ
 ପରାର୍ପଣ କଲେ, ସେତେବେଳେ କଟକ ଜଣେ ଓଡ଼ିଆ
 ଶିକ୍ଷିତ ସମାଜରେ ସେ ଜଣେ ଅତି ପରିଚିତ ନେତା ଭାବରେ
 ପ୍ରସିଦ୍ଧି ଅର୍ଜନ କରିଥିଲେ, ଅଳ୍ପ ବୟସରେ ବିପଦ
 ହୋଇଥିବା ହେତୁ ତାଙ୍କର ସତୀନ ସତୀ ମଧ୍ୟରେ କେବଳ
 ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଏବଂ କୁଟନାଳୟ ବାହୁଙ୍କ ପାତ୍ର ଦେଇ ନିଜ
 ଆଣିଥିବା ପୁଅ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଚିତ୍ରାଞ୍ଜନ ଦାସ । ତାଙ୍କର ସ୍ୱର୍ଗତର
 ଥିଲା "ବସୁଧେବ କୁଟୁମ୍ବକମ୍" ଲ୍ୟାଟି, ଅତିଥିମାନଙ୍କ ପ୍ରତି
 ତାଙ୍କର ଥିଲା ଅତୀତି ଦୂର । ସେ ଥିଲେ ଅତି ସରଳ ଏବଂ
 ମିଷ୍ଟର ଶ୍ରୀ । ସେ ଓଡ଼ିଶା ବ୍ୟବସାୟ ସଭାରେ କଟକ ଗ୍ରହଣ
 ନିର୍ବାଚିତ ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ କାମ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାରେ
 ପାରଳା ଗଜପତିଙ୍କ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଚାଲିଥିଲାବେଳେ କେତେ
 ଦିନ ପାଇଁ ବିରୋଧୀ ଦଳର ନେତା ମଧ୍ୟ ଥିଲେ । ତା
 ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଉତ୍ତମ
 ଆଚରଣକେତ ଶେନେଗାଲ ଥିଲେ ଏବଂ ବହୁଦିନ ହେବ
 ଦାସକୁ ବଦଳ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି ଶତାବ୍ଦୀ ଉତ୍ସବରେ
 ମୁଁ ତାଙ୍କର ପରିଚିତ ସ୍ମୃତି ଗବେଷ୍ୟରେ ଅତୀତ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସମ୍ମାନ
 ଜପନ କରୁଅଛି ।

ଶ୍ରୀମତୀ ଶୋଭନା କୋର୍ଡର ପ୍ରଥମ ବୈଠକରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ

ହରିଦ୍ରୋଣ

ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ମହାପାତ୍ର

ମୁଁଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ନଥିଲି । ଯେମିତି ଜାଣିଲି ଦୁଇ ବର୍ଷ
ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଲୋକ ଯାଆଁଳା ହୋଇ ନନ୍ଦୁ ନେଇଥିଲେ
ସେତେବେଳେ ମୋର ମନେ ପଡ଼ି ଯାଇଥିଲା ମଧୁସୂଦନ
ଚାନ୍ଦ ବର୍ଣ୍ଣବୋଧ ପାଠର ସେହି ପଦଟି—

ଲବ କୁଶ ଦୁହେଁ ଯାଆଁଳା ଭାବ,
ସାନ ବଡ଼ ଭାରି ଦୁଅଇ ନାହିଁ ।

ଭାରି ନହେଲେ ମଧ୍ୟ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଆଉ କୁବଳାନନ୍ଦ
ସହ । ପଛର ସାଙ୍ଗରେ ମୋର ଟିକ୍ଷା ପରିଚୟ ନଥିଲା ।
କେବଳ ତାଙ୍କ ନାମ ଶୁଣିଥିଲି ଓ ଉପାପତ୍ତୋ ଦେଖୁଥିଲି । ସେ
ବନ୍ଧୁ ପିଲାଦିନର କଥା । ପଣ୍ଡିତ ନିଳକଣ୍ଠ ଓ କୁବଳାନନ୍ଦ ଦାସ
ସେତେବେଳେ କେନ୍ଦ୍ର ଆନ୍ଦୋଳିରୁ ଯାଆଁ ହୋଇଥିଲେ
ସେତେବେଳେ ମୋର ଦାଦି ପୁରୀର ସାତାକାଠି ମହାପାତ୍ର
ଗହଳ ସମ୍ବନ୍ଧିତକନ ପାଇଁ ପ୍ରଚାରର ଦାୟିତ୍ବ ନେଇଥିଲେ ।
ସେତିକିବେଳେ ମୁଁ ତାଙ୍କର ଛବି ସହ ପ୍ରଚାର ପତ୍ର ପଢ଼ିଥିଲି ।
ସେତିକିବେଳେ ମୁଁ ଜାଣିଥିଲି ସେ ସେ ଉତ୍ତମିୟରି ପାଠ
ପଢ଼ିଥିଲେ । ମାତ୍ର ଶୁକ୍ତିର ଛାଡ଼ି ସେ ରାଜନୀତିରେ ଯୋଗ
ଦେଇଥିଲେ ବୋଲି ତାଙ୍କ ପ୍ରଚାର ପତ୍ରରୁ ଜାଣିପାରିଥିଲି । କିନ୍ତୁ
କେହି ଭଲ ଭାବରେ ପଢ଼ିବା ପରେ ଆମ ଘରକୁ ଆସୁଥିବା
କେହି ଭଲ ଭାବରେ ପଢ଼ିବା ପରେ ଆମ ଘରକୁ ଆସୁଥିବା
ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ମତବାଦୀ ଗଠନା ଖବର କାଗଜ 'ୟର୍ବ ରଜନ' ପତ୍ରିକା

ମୋର ପରିଚୟ ଦେଖି ଗଠିଲା । ଏସବୁ କଥା କେତେ ସାଲ
ତଳେ ହୋଇଥିଲା ମୋର ମନେ ନାହିଁ ।

ତା'ପରେ ଆସିଲେ ଶ୍ରୀ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଦାସ ଓ ସ୍ବାମୀଜୀ ।
ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଜାତୁଳ ଓ ମାଗିଚାଘରେ ସେ ସେ ଓଡ଼ିଶ
ଦେଶରେ ପ୍ରାୟ ନାମ ଘୋଡ଼ି ପ୍ରଚାରର ହେତୁକ ଏତିକି ମାତ୍ର
ମୋତେ ଜଣାଥିଲା । ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଝିଅ ଥିଲେ ବୋଲେ
ତାଙ୍କ ନାମ ଥିଲା ନନ୍ଦଣୀ । ମୋ ପାତ୍ର ଭାବରେ ସ୍ବାମୀ
ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ସେତେବେଳେ କଟକର ଓଲିଲ । ତାଙ୍କ ଝିଅ
ବାହାଘରକୁ ଆସି ପତ୍ର ବୋଉରା ଯବାଉ ମୋର କେଶି ମାତ୍ର
ଅଛି ।

ତା'ପରେ ଆନେକ ଦିନ କଟି ଚଲା । ଦିନ କୁହେଁ ବର୍ଷ । ମୁଁ
ସେତେବେଳେ ୧୯୩୨ ଜିଲ୍ଲା ସାମ୍ୟ ମହାସଭା ସ୍ବାଧୀନତା
ସଂଗ୍ରାମୀ ରଜନ କଂଗ୍ରେସର ପରାପର ଭବିଷ୍ୟତ ଶୁଭାଭିଷା
କାରାବରଣ କରିବାକୁ କଟକ ଆସିଲା ସେତିକି ପରାପର
ତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରିଥିବା କଥା ମୋର ମନେ ପଡ଼ୁଛି ।

ଏହାପରେ ଆନେକ ବର୍ଷ ଶୁକ୍ତିଗଲା । ମୋ ବାପା ଜାତୁଳ
ଇଣ୍ଡିଆନାଠାରୁ ସେ ଦୂର ଟିକି ବର୍ଷ ବଡ଼ ଥିଲେ
ଶ୍ରୀ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଦାସ । ଦୁହେଁପାକ କଲିକତାରେ
ପାଠପଢୁଥିଲେ । ସେ ବାପାଙ୍କଠାରୁ ଦୁଇଟି ବର୍ଷ ପାଠ୍ୟ
ଥିଲେ । ସେହି ସ୍ବତନ୍ତ୍ରରେ ବାପା ଥରେ ସମାଜବାଦି ମହାସଭା
ଧୋଳି ଚାନ୍ଦ ପତ୍ରିକା କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବାକୁ ଚାଲି ଯୋଗଦାନ
କରିଲେ—କଟକରେ । ବାପାଙ୍କ ଆଦେଶ ଖବର ଶୁଣି ବାପା
ଚାଲି ଯୋଗଦାନ ଆସି ତାଙ୍କୁ ଦେଖାଦେଇଥିବା କଥା ମୋର
ଏତେବି ମନେ ଅଛି । ଭଲଭଲରା କି ଆନନ୍ଦ ! ତା'ପରେ
ଆସୁଗଲେ କୁହ ଆସେ ।

ଏହାପରେ ବର୍ଷ କେତୁରା ଗଢ଼ିଗଲା । ଭାରତ ସ୍ବାଧୀନ
ହେବାର ଉପକ୍ରମ କରୁଥାଏ । ବିନାଗରୀରୁ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ହେବା
ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭା ବସି ସାରିଲାଣି ପାଟଣାଗୋମୁଖ
ମହାରାଜାଙ୍କ ପରେ ବିଶ୍ବନାଥ ଦାଶ ସେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଶା
ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ । କାମସେତପୁର ତାଟା କମ୍ପାନୀ କାରଖାନାରେ
ସେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ବହୁତ ବେଶୀ ବର୍ଣ୍ଣମାନ
ରାଜି ନରାଣ୍ୟ ନୁହେଁ । ବିଚିତ୍ର ଶାସନ ସମୟରେ ତାଟା
କମ୍ପାନୀ ଓଡ଼ିଆ ଲାଖକୁ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯେପରି ସାଧାରଣ
ଦେଇଥିଲେ ସ୍ବାଧୀନତା ଅଭିମୁଖୀ ବହାଗରା କ ଚନ୍ଦ୍ରପ
ସରକାର ସେ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ପ୍ରାନ୍ତମେରା ଟିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରୁ ତାଟା
ଦେଲେ । ଏହି ଦୁର୍ଦ୍ଦେଶରୁ ଓଡ଼ିଆ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରାବା
ପାଇଁ ଆମେ ବିନିକଣ୍ଠ ଲୋକ ବାହାରେଥିଲୁ
କାମସେତପୁର—ସ୍ବର୍ଗତ ଇଣ୍ଡିଆନାଠାରୁ ସାମୁଦ୍ରିକ
ନେତୃତ୍ବରେ ମୁଁ ଓ ନରକିଶୋର ଦାସ । ଓଡ଼ିଶା
ସରକାରଙ୍କଠାରୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ ପାଇବାର ସାଧ୍ୟ
ନପାଇ ଆମେ ଯାଇଥିଲୁ ସ୍ବାମୀ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଦାସଙ୍କ ଘରକୁ ।
ସେ ପଙ୍ଗେ ପଙ୍ଗେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅର୍ଥ ନିଜ ପକେଟରୁ କାଢ଼ି
ଦେଇଥିଲେ । ମୋର ମନେ ଅଛି , କେତେ ଟଙ୍କା

ହେଉଥିଲେ ମୁଁ କହି ପାରିବି ନାହିଁ ମାତ୍ର ଟାଙ୍ଗଣି ଦାନରେ ହିଁ ଆମେ ଟିକିଙ୍ଗେ ଜାମଦେବପୁର ଯାଇଥିଲୁ ଓ ଓଡ଼ିଆଙ୍କ ପାଇଁ ଯାହା କରାଯାଇ ନଥା ତାହା ସେଠାରେ ସମସ୍ତ ହୋଇଥିଲା ।

ଏହାପରେ ବିଚିତ୍ରାକନ୍ଦ ବାବୁଙ୍କୁ ମୁଁ ଓଡ଼ିଶା ଆସେଲୁଁରେ ଚକ୍ରତା ଦେବୀର ଶ୍ରଦ୍ଧା—କଣେ ସାମାଜିକ ଭାବରେ । ସେ ବୃଦ୍ଧବତୀ—ଭାବ ସୁବର୍ଣ୍ଣାଶାରେ ସମ୍ଭବେତେ ରହାସପୂର୍ଣ୍ଣ ବାକ୍ୟ ଉଦ୍‌ଘାଟନ କରିବାରେ ପଡ଼ୁ ।

କୁଶା ଆଗରୁ ଶୁଣିଯାଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ କେତେ ଆସେଲୁଁ ଏବଂ ସ୍ଵାଧୀନ ଭାରତର ବିଧାନ ସଭାରେ ସଭାଧିକାରୀ ଭାବେ ସଭାରେ ସେ ସେପରି ସୁନାମ ଅର୍ଜନ କରି ଯାଇଛନ୍ତି ତାହା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବାଗଦାସ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇନାହିଁ । ବିଚିତ୍ରାକନ୍ଦ ବାବୁ ସ୍ଵାଧୀନତା ଗଳ୍ପଗଳ୍ପରେ ଓଡ଼ିଶାର ଯୁଦ୍ଧ ଆନ୍ଦୋଳନରେ କେନ୍ଦ୍ରୋତ୍ତମ ପଦରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲେ । ଏହାପରେ ସେ ପୁଣି ବିଧାନ ସଭାକୁ ଆସି ବିରୋଧୀ ଦଳ ନେତା ରୂପେ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥିଲେ ମାତ୍ର ଭାବନାଗତିରୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ସେ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ସମୟ ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିୟୋଗ କରିଥିଲେ ।

ସମାଜ ସେବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ନିଜର ସମୟ ଆନନ୍ଦର ସହ ନିବେଶ ଦେଇ ସେ ଓଡ଼ିଶାର ସ୍ଵାଧୀନ ସ୍ଵାମୀ ରୂପେ ନିଜକୁ

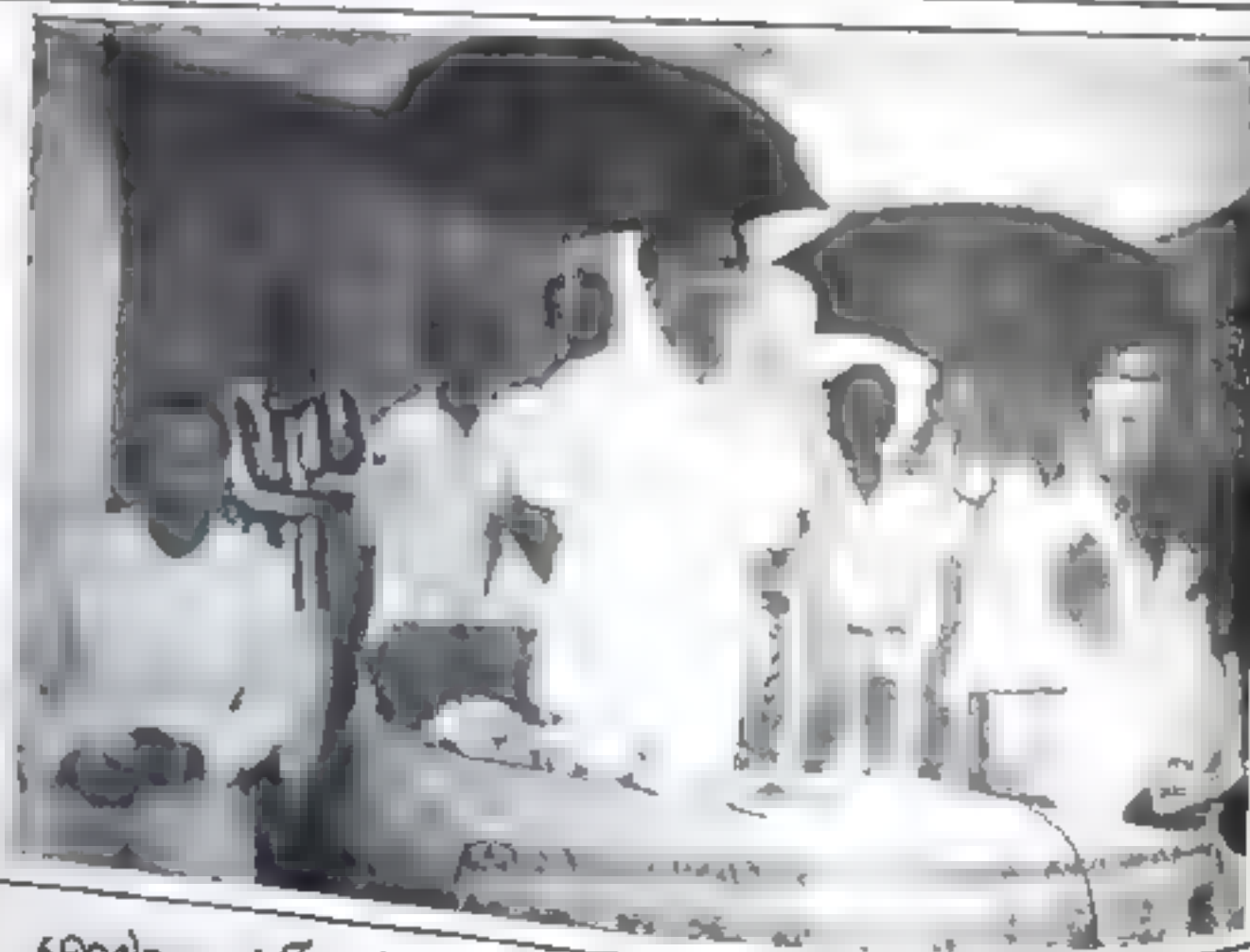
ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରିଯାଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ସମାଜ ସେବାରେ ସୁସ୍ଥ ହୋଇ ସ୍ଵର୍ଗତ ଠକୁରବାବା ତାଙ୍କୁ ସର୍ବସ୍ଥାନେ ସ୍ମରଣ କୋଳି ତୁଳିଥିଲେ । ବନ୍ୟା ପ୍ରବାହିତ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାରେ ସେ ଅଗ୍ରଣୀ ଥିଲେ । ଜଟକରେ ଓଡ଼ିଶା ଅନ୍ୟାନ୍ୟମାନଙ୍କ ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ ସୂଚକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଗଠନ କୁଟି ।

ଅତି ସରଳ ଜୀବନ ଯାପନ ଥିଲା ତାଙ୍କ ଜୀବନର ଅସଂସ୍କୃତ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ସେ ବହୁ ଛାତ୍ର, କର୍ମୀ, ପୁସ୍ତକାଳୟ ମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟାୟରେ ଦାନ କରି ଆନନ୍ଦ ଭାରି କରୁଥିଲେ ତାଙ୍କର ବାସଭବନ ଗୋଟିଏ ଅତିଥିଶାଳା ଥିଲା ଯେଉଁ କହିଲେ ଅଗଷ୍ଟି ହେଉ ନାହିଁ । ମୁଁ ମହା ଥିଲାବେଳେ ନିଜ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରିଥିଲି । ତାଙ୍କର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟତ ଚେତନା ତେଜ ଆଖିରେ ମୁଁ ଫେରି ଆସିଲି ।

ତା'ପରେ ଆଉ କେତେ ହୋଇନାହିଁ ।

“କାବିକୁଟା”-

ଡି/୪, ଲେବର ନିଲୋନୀ
ଖାରବେଳ ନଗର, ସୁନିଲ-୩
ଭୁବନେଶ୍ଵର-୧

କେନ୍ଦ୍ରରେ ସ୍ଵାଧୀନତାଦିନର ସାଜନ ହେଉଥିବା ସୁଯୋଗ୍ୟ ଶ୍ରୀ ସ୍ଵରାଜ୍ୟ ସ୍ଵରାଜ୍ୟ ।

ସ୍ୱାମୀ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦଙ୍କ ସ୍ମରଣେ

ଶ୍ରୀ ନବ କିଶୋର ଦାସ

ପଞ୍ଚମ ମିଳିତ ହୋଇ ପୁଣି ବିଦୁର୍ କମଳା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲେ ।

ସମାଜ ସେବାୟି ସ୍ୱାମୀଜୀଙ୍କ ମହାନତାର ଚିହ୍ନିତ ଥିଲା । ସେ ପ୍ରସଙ୍ଗ ମହଲ ଓ ଶିଶୁମାରଙ୍କ ପାଇଁ ଅନ୍ୟଥା ଛାପନ କରି, ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ତାହା ପ୍ରଚାରଣ କରୁଥିଲେ । ସ୍ୱାମୀ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ତାହାରେ ଦୃଷ୍ଟି, ଦରିଦ୍ର ଜନସାଧାରଣ ପରିମିତ ବହୁ ଓ ଆଶ୍ରୟ ଦାତା ଥିଲେ ।

ମୁଁ ତାହାଙ୍କ ସ୍ମରଣରେ ଆଜିକୁ ବର୍ଷ (୧୯୮୯) (୧୯୮୯) ଭାବରେ ଏକ ବର୍ଷ କାଳ ଆଜନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେଇ ଓଡ଼ିଆ ହାତକୋଟିର ଆଡ଼ଭୋକେଟ ହୋଇଥିଲି । ମୁଁ ସ୍ୱାମୀଜୀଙ୍କ ସ୍ମରଣରେ ସ୍ତାୟ ଏକ ବର୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲି । ସେହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ତାୟ ଦୁଇଶହ ମଜଦୁରୀ ଓ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦଙ୍କ ସହ ଶୁଣାଣି ଓ ଦରଖାସ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ କାରିଥିଲି । ସେ ତାଙ୍କ ଅଧିକାର ଆଡ଼ଭୋକେଟମାନଙ୍କୁ କାରିଦେଲେ, ଅର୍ଥ ସମାପ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ । ମୁଁ ଆଜିକୁ ଭାବରେ କୌଣସି ଫିଦ୍ ପାଇବାକୁ ହଜଦାଠା ନହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ମୋତେ ନିୟମିତ ମାତ୍ରକୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶାନ୍ତ ହୋଇ ଯାଏ ଗୋଟିଏକାକି କରାଇ ଦେଇଥିଲେ । ସେ ଆମ ଆଡ଼ଭୋକେଟଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଥିଲେ ଯେ କୌଣସି ମନ ପାଇଲେ, ମଜଦୁରୀ ବିଚାରଣା ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣ କୋର୍ଟ ବିଚାରଣା ତିଆରି ପ୍ରଥମେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ନଥିଲେ ତାହା ଦରକାର । କୌଣସି ଆଡ଼ଭୋକେଟ ଏଥିରେ ଦେଲା କି ସେ ତାଙ୍କ ମଜଦୁରୀ ନଥିବେ କି ନଥିଲେ, ତାହା ବହୁତ ଚର୍ଚ୍ଚା ବିଚାରଣାରେ ଚିହ୍ନିତ ପାଟି କାଗୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଶାନ୍ତ ମେଧା ଓ ବୁଦ୍ଧି ବିଚାରଣା ଥିଲା ଏବଂ ଆ ବିଷୟରେ ବିଚାର ପାଇଦେଇ ଓ ରବେଷଣା ଥିଲା । ସ୍ମରଣରେ ବିଶେଷତ୍ୱ ଥିଲା ଏକଦମା ତିଆରି ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ଗତ ଓ ରେଖାଲେଖରେ ପାଇଁ ।

ସ୍ୱାମୀ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଦାସ ଜଣେ ବିଦ୍ୱାନ, ଦୃଷ୍ଟିମାନ ଓ ବିଚାରଣା ଆଡ଼ଭୋକେଟ ଓ ଜାତୀୟତା ନେତା ଥିଲେ । ସେ ଓଡ଼ିଆ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ପୂର୍ଣ୍ଣସ୍ତରରେ ଉତ୍ତମ ଗୌରବ ମଧୁସୂଦନଙ୍କଠାରୁ ସେତାଣୀ ପାଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଏପରିକି ପ୍ରତିଷ୍ଠାତ ବ୍ୟୟରେ ମେଡିକାଲ୍‌ସ୍‌ ଯାଇ ଉତ୍ତମ ସମ୍ମାନରେ ସଭାପତି ଭାବରେ ଯୋଗଦେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଭାଇ କୁବନାନନ୍ଦ ଦାସ ଓ ଗଙ୍ଗାମଣି ତାଙ୍କ ବହୁ ବିଚାରଣା ପ୍ରକଳାପକ ଓଡ଼ିଆଭାଷା ଅଞ୍ଚଳର ମିଶ୍ରଣ ପାଇଁ ବହୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାମୀ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଯେପରି ଭାବରେ ତାଙ୍କ ଓକିଲାତି ଆୟ ସେବା ମିଶ୍ରଣ ପାଇଁ ଅକାତରରେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଥିଲେ, ଦେଖ ପାଇଁ ସେପରି ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କରୁଥିଲେ ବେଶ୍‌ବାବୁ ମିଳେ । ସ୍ୱାମୀ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ମଧ୍ୟ ପୁରାତନ ବଂଶୀନା ନେତା ଓ କର୍ମୀମାନଙ୍କର ଆଶ୍ରୟ ଥିଲେ ।

ଶିବୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ ସ୍ୱାମୀଜୀ ମହାରା ଗାନ୍ଧିଙ୍କ ଚିନ୍ତାଧାରରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇଥିଲେ । କହିବାକୁ ଗଲେ ମଧୁସୂଦନ ଯେଉଁ ଗ୍ରାମ ଶିବୁ ଓ କୁଟାର ଶିବୁର ପୁରୁଷାର ସ୍ପର୍ଶିଥିଲେ, ମହାରା ଗାନ୍ଧି ତାହାହିଁ ଜାଗତ ସାର, ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ସ୍ୱାମୀଜୀ ମଧୁସୂଦନଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା ହୋଇ ସେହି ନୀତିର ଅନୁସରଣ କରୁଥିଲେ । ଯଦିଶିବୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠରେ ସେ ଦେଶକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦେବା ପାଇଁ ଗୁରୁଥିଲେ । ତେଣୁ ଭାଇ କୁବନାନନ୍ଦ ବ୍ୟବସାୟ

ସ୍ୱାମୀଜୀ ତାହାଙ୍କ କୁବନାନନ୍ଦଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ବିଶେଷ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ ଓ କୁବନାନନ୍ଦଙ୍କ ମତ ସ୍ପଷ୍ଟ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ମଧ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ସଂଜ୍ଞାତରେ ଯେ ମନେ ପଡ଼ୁଛି ସେ ଥରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଟାଙ୍କିତଳ ଯୁଗ୍ମ ମତ ଅନୁଯାୟୀ ମିଶ୍ର ମାମଲା ବୋଲି ଜାଣି ନେଲା ପରେ ତାହା ଅପିଲ ଇଡ଼ିବାକୁ ଗାଡ଼ି ହେଲା ନାହିଁ । କୌଣସି କାରିଦେଲେ, ଅହୁ ବହୁତ ଫିଦ୍ ଦେଇଥିଲେ । ଆମେ ମଜଦୁରୀ ପାଇଲେ, ପ୍ରଥମେ ପଞ୍ଜରୁ ସବୁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ବିଚାରିଥିଲୁ ଏବଂ ବେଲେଟ ଓ ଅପିଲ କୋର୍ଟ ରାୟ ବିଚାରଣା ସବୁ ମିଳୁ ନୋଟ କରି ଆଜନପ୍ରସଙ୍ଗ ତାହା କରୁଥିଲୁ ଓ ନିଜର ମଧ୍ୟ ଦେଖୁଥିଲୁ । ସ୍ୱାମୀଜୀ ଏସବୁ ଯଦୁ ତାଙ୍କର ମହାମତ ଦେଇଥିଲେ । କେ ଆଡ଼ଭୋକେଟ୍ ସାହାଯ୍ୟ କୁହୁଥିଲେ, ସେ ମଜଦୁରୀ ପାଠରେ ଦେଇଥିଲେ ଫିଦ୍‌ ଗହ ।

ସ୍ବାମୀଜୀ ସ୍ବାଧୀନତା ପରେ ଓଃ ଶାନ୍ତି ଥିଲା ମ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶରେ
କେତେକାଳ ଭାବରେ ଶାନ୍ତିର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକାରୀ
ହୋଇଥିଲେ । ସେ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ କଂଗ୍ରେସର ଅନୁପାଳନ ଦେଖି
ଥିଲେ । କଂଗ୍ରେସର ବସତି କେତେ ସେତେବେଳେ ପଶ୍ଚିମ
କାଳକଣ୍ଠ ପ୍ରଭୃତି ଗୋପାଳଚରୀ, ପଦ୍ମନାଭ ମହାପାତ୍ର ପ୍ରଭୃତି
ପାଗଳା ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ସହ ମିଳିତ ହୋଇ ମିଳିତ ମହିମାପାତ୍ର
ସହିତେ ସେତେବେଳେ ସ୍ବାମୀଜୀ ହିଁ ଥିଲେ କଂଗ୍ରେସ ଦଳର
ମୁଖ୍ୟ ନେତାବର୍ଗ ।

ସ୍ବାମୀଜୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ସେ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶର କାର୍ଯ୍ୟକୁ
ଅବସର ନେଇ ଇଟାଳି ଗହୁଥିଲେ ଓ ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ରୋଗାନ୍ତର
ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ସ୍ବାମୀଜୀ ଶ୍ରୋତାଙ୍କ ସମାପ୍ତିର ଚାନ୍ଦ ଓଡ଼ିଆ
ହଗଳ ଆଉ ବିହାର କର ନଥିଲେ ।

ସ୍ବାମୀଜୀ ଚାନ୍ଦର ପକ୍ଷକୁ ଅତି ସୁଖ ପାଇଥିଲେ ଏବଂ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଚାନ୍ଦ ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରବଳ ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଭାବରେ
ନରହି ତାଙ୍କ ଓଡ଼ିଆ ସମାଜରେ ରହିବ, ତାହାହିଁ ସେହିଭାବେ
ସେ ମଧ୍ୟ କହି ଯାଇଥିଲେ ଯେ ମିଳାପରେ ତାଙ୍କ ଦୁଇ ହେ
ପଦାକୁ ଦେଖାଇ ଶବ୍ଦ ନେବ । କାରଣ ସେ ସଂଗଠନକୁ ଶୁଦ୍ଧ
ନେଇ ଯାଇନାହାନ୍ତି । ସେ କଟକ ଶାନ୍ତି ଓମୁଆ ଏବଂ
କାନ୍ଦୋଲ କାନ୍ଦୋଲରେ ଦୃଢ଼ ବଞ୍ଚିଯାଆ ଥିଲେ ଏବଂ
ଜନହିତକର ସ୍ବତନ୍ତ୍ରତାରେ ସେ ଯୁଗରେ ସ୍ବାମୀଜୀଙ୍କ
ସହଯୋଗ ଓ ସାହାଯ୍ୟ ଥିଲା ।

ମୃତ୍ୟୁ ନୂହେ ମଣିଷର

ଶେଷ ପରିଣତି

ସ୍ବାମୀଜୀଙ୍କ ପଦସାଗରେ

ଜଗ.ଏ ପ୍ରଣତି ।

ପରିବାର ବର୍ଗର ସହ ସ୍ବାମୀ ବିଚିତ୍ରାନନ୍ଦ ଦାସ

ପାଢ଼ାଟି ପଢ଼େ ପାଢ଼ାଟି

[illegible]

୧,୮୦୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ : ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବୟସ୍କ
 ପାଇଁ ଦିଆଯାଉଥିବା ୮୦ ଗ୍ରାମ ସୁରକ୍ଷା ଓ ୨୦ ଗ୍ରାମ ତାଈର
 ପରିମାଣକୁ ଉଚିତ ମଧ୍ୟରେ ବୃଦ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତ କରାଯାଇଛି । ସେହିପରି
 ୨୩ଟି ଗ୍ରାମରେ ଥିବା ୨୪ଟି ଅ-ସମସ୍ତାଦି ଦେ-ହର
 କରାଯାଇଛି । ୫ ହଜାର ବର୍ଷ ବ୍ୟତି-ହୁ ଏବଂ ୮୯ଟି ଗ୍ରାମମାନଙ୍କ
 ବିଦ୍ୟାବିହୀନ ଶାସକଙ୍କ ଶାସ୍ତ୍ର-ଶାସ୍ତ୍ରୀ-କୁ ମଧ୍ୟ ରକ୍ଷା ପ୍ରାପ୍ତ
 ହୋଇଛି । ଏହାବ୍ୟତୀତ ଏହି ବୃଦ୍ଧରେ ଲୋକସମ୍ବଳ
 ଗୋଷାଘାଟିର ଲବ୍ୟମରେ ୫୦୦ ବର୍ଷ ବୃଦ୍ଧ ଓ ବୃଦ୍ଧ ବ୍ୟତି-ହୁ
 ଚିହ୍ନିତ କରାଯାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବସ୍ଥା
 ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏହି ବୃଦ୍ଧରେ ଶ୍ରମଶିଳିତ କାର୍ଯ୍ୟର ସାପକ୍ଷ୍ୟ ମଧ୍ୟ
 ଲବ୍ୟରେଖାଯାଇ ଏବଂ ଏ ଦାବୀରେ ୮ ଲକ୍ଷ ୪୨ ହଜାର
 ୮୭୭ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ କରାଯାଇଛି । ଗତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଓ
 ସେବକାରୀ ମାସରେ ଗୁଣାୟ ବ. ବି. ଓ. ବ. ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
 ପ୍ରସାରଣ ୨ ଲକ୍ଷ ୫୦ ହଜାର ୯୫୭ ଟଙ୍କା ଦିଆଯାଇଥିଲା ।
 ପ୍ରମୁଖ୍ୟତ୍ୱ ୨ ଲକ୍ଷ ୧୨ ହଜାର ୧୧୦ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯାଇ
 ଉତ୍ପାଦନ ୪୦ଟି ରାଷ୍ଟ୍ରର ଲବ୍ୟର ଏବଂ ୨୪ଟି ପ୍ରସିଦ୍ଧି
 ଶ୍ରମକ କରାଯାଇଛି । ଏହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମର ଅ-ବିହୀନ ବହୁ
 ଶ୍ରମଦାତା କର୍ମ ମଧ୍ୟରୁ ପାଇଥିବ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ସେହି ବୃଦ୍ଧ
 ପାଇଁ ଗୁଣାୟ ନିମ୍ନ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶ୍ରମବହୁଳ କାର୍ଯ୍ୟ ବାବଦରେ
 ପ୍ରାୟ ୧ ଲକ୍ଷ ୪୮ ହଜାର ୭୨୦ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ କରାଯାଇଥିଲା
 ଏବଂ ସେହି ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗରେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସାରିତ
 ହେଉଛି । ସେହିପରି ମୂଲିକା ସଂରକ୍ଷଣ ବିଭାଗ ତରଫରୁ
 ୧୭ଟି ଗ୍ରାମରେ 'କ୍ରେ-ର ପେନି-ର' କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସାରଣ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
 କରିବା ବାବଦରେ ୪ ଲକ୍ଷ ୪୨ ହଜାର ୨୫୭ ଟଙ୍କା
 ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଛି । ଏଠାରେ ଗୁଣାୟ କରାଯାଇ-
 ପାରେ ଯେ, ବୋହେନୁ ବୃଦ୍ଧ ଅବସ୍ଥାତ ଗୁଣାୟ ୮୮ଟି ମଧ୍ୟ-
 ଗୁଣାୟ ମଧ୍ୟରୁ ବି. ବି. ଓ. ଓ. ଲବ୍ୟମରେ ୨୧ଟି ଗ୍ରାମରେ
 ଏବଂ ମୂଲିକା ସଂରକ୍ଷଣ ବିଭାଗ ତରଫରୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ୧୭ଟି
 ଗ୍ରାମରେ ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରମବହୁଳ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଣାୟ କରାଯାଇଛି ।

ଏହି ବୃଦ୍ଧରେ ଶ୍ରାବଣିମାଳ-ବିପାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତିମାଣର
 କଂଗ୍ରେସର ଉତ୍ତର ମହତ୍ତ୍ୱର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଗୁଣାୟ ପ୍ରାପ୍ତରେ ବିକା
 କରାଯାଇଛି । ଗତ ଦୁଇ ମାସରେ ଏହି ବୃଦ୍ଧ ପାଇଁ ସମୁଦାୟ
 ୧୨୮୩ ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ୮୫ ବୃଦ୍ଧଙ୍କ ଗୁଣାୟ ଗୋଷାଘା
 ଦିଆଯାଇଛି ଲବ୍ୟମଧ୍ୟରେ ସେଠାରେ ଲବ୍ୟ ବର୍ଷା ହୋଇ-
 ଥିବାରୁ ଶ୍ରାବଣ ପ୍ରସାର ପରିସ୍ଥିତି ସମୋପକ୍ରମେ ହେବବୋଲି
 ଆଶା କରାଯାଉଛି ବୃଦ୍ଧରେ ବେତେକ ଅ-ବିହୀନ ଗୁଣାୟ
 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପ୍ରସାର କରାଯାଇ ଅନନ୍ତ ହେବ ।

ବହୁଳା କୁମ୍ଭାର ପ୍ରଦାନ

ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବହୁଳା ନବନିର୍ମାଣର ଯୋଗ୍ୟ
 ମାଲ ବରଦା କୁମ୍ଭାର ପାଇଁ ଲବ୍ୟର ବୃଦ୍ଧଙ୍କର ଚିତିଆ-
 ରାମକୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ବରଦା କୁମ୍ଭାର ପ୍ରଦାନ ନିମନ୍ତେ

୧୯୮୩ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟର ମାସରେ ଅକ୍ଷୟାକ୍ଷ ନବନିର୍ମାଣ
 ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଉଦ୍‌ଯୋଗିଥିଲା । ଏହି ବୃଦ୍ଧଙ୍କ
 ବନପରିବାର ପ୍ରଜନନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମ୍ପର୍କରେ ଉଚିତ ସୁମାର
 ପଥମର ପାଇଁ ନବନିର୍ମାଣରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ୫ ବର୍ଷରୁ
 ୮ଟି ପୁଅ ବହୁ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବେତେ
 ବିଚାରବିହୀନ ଗୁଣାୟ ଲବ୍ୟରେ ବନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ
 ସଂଗ୍ରହ କରି ଛୁଆ ପ୍ରଦାନ ଓ ନବନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ
 ଏକାଠି ଲବ୍ୟର ପ୍ରାୟ ବରଦା କୁମ୍ଭାର
 ପ୍ରଦାନ କରି ପାଇଛି ।

ନବନିର୍ମାଣର ଆସୁଥିବା ବର୍ଷକମାନଙ୍କର ବ୍ୟୟ ଏ
 ବର୍ଷ ଭୂମ ମାସରେ ୧,୦୦,୪୨୧ରେ ପହଞ୍ଚି ଭୂମ ମାସ ପାଇଁ
 ଅନ୍ୟ ଏକ ନୂତନ ଲେକର୍ଡ୍ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ଲବ୍ୟମଧ୍ୟରୁ
 ଓ କଟକ ସହିତ ବଡ଼ ଯୋଗାଯୋଗ କରନ୍ତି ହେଲେ ଏହା
 ଅନେକ ଯାତ୍ରା ନବନିର୍ମାଣର ଆର୍ଥିକ ପରିବେ

ରମାଦେବୀଙ୍କ ନାମରେ ଜାହାଜ

କାଚି ପ୍ରତି ପୂର୍ବତା ରମାଦେବୀଙ୍କର ଲବ୍ୟମଧ୍ୟ ସେବା
 ଯୋଗୁ ତାଙ୍କର ସମ୍ମାନାର୍ଥେ ତଥା ସ୍ମୃତିରକ୍ଷା ପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ର
 ସରକାରଙ୍କ ଉପକୂଳ ସୁରକ୍ଷା ସଂସ୍ଥାର ଏକ ବୃଦ୍ଧଙ୍କ
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ତାଙ୍କ ନାମରେ ନାମିତ କରାଯିବ । ଏହିପରି
 ପୂର୍ବତା ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଲବିର ଗାନ୍ଧୀ ସେହି ବୃଦ୍ଧ
 କର୍ମକ୍ରମରେ ନିର୍ମାଣାୟକ ଥିବ ଏକ ଜାହାଜ କାହିଁକି
 ଅସଙ୍ଗତ ଅଟେନାହିଁ । ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କର କର୍ମକ୍ରମରେ ଯେ
 ଅର୍ଥ ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଜନାର୍ଦ୍ଦନ ପଟ୍ଟନାୟକ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ
 ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବେ ଲବ୍ୟର କରୁଛନ୍ତି । ଏହି ବୃଦ୍ଧ
 ଲବ୍ୟରେ ସମ୍ମାନାୟକ ଅଟନ୍ତି ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କର ଯେଉଁ ଗାନ୍ଧୀ
 ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ରମାଦେବୀଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ କର୍ମକ୍ରମ
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଥିଲା ବୋଲି ସୁରକ୍ଷା ସଂସ୍ଥାର ମହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ
 ଲାଲସ ଆଡ଼ମ୍ବର କ ଆଇ. ଜେ. ଏସ. ସୁରାମା ଉପରାଜି
 ଏଠାରେ ସୁକ୍ଷ୍ମ କରୁଛନ୍ତି ।

ଗତକାହିଁ ଆଡ଼ମ୍ବରଙ୍କ ଶୁଭ ନା ଓଡ଼ିଶା ଗସ୍ତରେ ଶ୍ରୀ
 ମୁଖ୍ୟ ଶ୍ରୀ ସମ ସହିତ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ.ନଗରଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ
 କରିଥିଲେ ଓ ପରେ କଟକ ଯାଇ ପ୍ରତାପା ରମାଦେବୀଙ୍କ
 ପୁତ୍ର ଶ୍ରୀ ମନମୋହନ ଚୌଧୁରୀଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ କରି
 ତାଙ୍କର ମାତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁରେ ଲଗାଇ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର କରିଥିଲେ
 ସେହି ଲବ୍ୟର ଲବ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଦେବ ପାଇଁ ଶ୍ରୀ ସୁରାମା
 ଶ୍ରୀ ଚୌଧୁରୀ ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାରକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଛନ୍ତି

ସୁଚନ୍ଦ୍ର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସାହାଯ୍ୟ

ସହ ଯୋଗନା କାରରେ ରାଜ୍ୟର ଗ୍ରାମ.ଜଳରେ ବିଭିନ୍ନ
 ସାହା ଓ ସେବୁ ଲବ୍ୟାଦିର ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଲବ୍ୟର ନିର୍ମାଣ

ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ ପାଇଁ ଉପରୋକ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ
ଚଳାଚଳିତ ଉତ୍ପାଦିତ ମତ୍ତଳ ଗାଈମୁଠିକର ଉଚ୍ଚ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରା-
ଯାଉଛି । କରପାଠି (ହୁଳ, ବସ୍ତ୍ର ଉତ୍ପାଦି) ଘଟା ପ୍ରତି ୨୦
କି ଗ୍ରାମ, ଛୋଟଗାଈ (ବାଲ, ଚିପ୍ପ ଉତ୍ପାଦି) ଘଟା ପ୍ରତି ୪୫
କି ଗ୍ରାମ ଏବଂ ପୁରବର୍ତ୍ତୀ ମତ୍ତଳ ଗାଈ (ହୁଳ, ମତ୍ତଳ ଶାଳକେର
ଉତ୍ପାଦି) ଘଟା ପ୍ରତି ୩୦ କି ଗ୍ରାମ ବେସରେ ଯାଚାଯାଉ ବୋଲି ।

[illegible]

ଏହା ଦ୍ଵାରାକ ଦେଖା ଶୁନଠାରୁ ଗାତମୟ ଶବ୍ଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ଗାତମୟ ଶବ୍ଦରୁ ଏ. ଡି. ଶବ୍ଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଶବ୍ଦ। ଏ ମଧ୍ୟ ଗାତମୟ ନୋହୁଁ ଗାତମୟ ଶବ୍ଦରୁ ଗାତମୟ ଦେଖାଯାଏ ।

ମାତୃ ମାତୃ ଚିନ୍ତା

ବିଦେଶକୁ ଉତ୍ସାହୀ ଯୋଗୁଁ ନାମକା ଦେଖୁଁ କଥାବଦଳ
ପୁରୁଷ ଓ ବେଦେଶିକ ମୁଦ୍ରା ଲଗାନ୍ତି ଓ ଦୁଇଟି ରାଜ୍ୟର ଲଗାନ୍ତି
ଦିନୁ ପଥା-କବଳ, ପୁରୀ, ବାଲେଶ୍ଵର, ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀନର ଲଗାନ୍ତି
ପଞ୍ଚକ ବର୍ଷେ କଳାହାରି ଦିଶୁଛି ଲଗାନ୍ତି ପଦକ୍ଷେପ ନିଅନ୍ତି ।
ପ୍ରଥମ ପକ୍ଷ ପରେ ୧୯୩୮-୩୯ ଅଞ୍ଚଳ ବର୍ଷାକୁ ଲଗାନ୍ତି କେତେ
ବର୍ଷେ କାଳିକା କାଳକୁ ନିଆନ୍ତି ୧୯୩୯-୪୦ ବର୍ଷେ କେତେ
କେତେ ଲଗାନ୍ତି ବିଦେଶିକ କେତେ ।

ଏଥିପାଇଁ ଆଗୁଆ ମହାଶୟାମାତୁ କ୍ୟାବ ଚଣ ଓ ବିଶା-
ମାୟ ବିହାଟି ଆକାରରେ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦିଆ-
ଯାଇଛି । ପୁରୀ ଓ ଗୁରୁଗୁରୁ ନେଇ ପୁରୀଠାରେ ଏକ-
ନବତ ଓ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାକୁ ନେଇ ବାଲେଶ୍ୱରଠାରେ ଚଉତି
ଭୂମିପାଣି ମହାଶୟା ଲବ୍ଧନ ବଂଶୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ୨୪୯୯୩
ଚତୁର୍ଥ ଭୂମିକୁ ଶତକଡ଼ା ୨୫ ଭାଗ ହାରରେ ୯ ଲକ୍ଷ ୪୪ ହଜାର
୨୧୪ ଟଙ୍କା ବିରାଜାୟ ବିହାଟି ଦିଆଯାଇଛି । ଏମାନଙ୍କୁ ୪୨ ଲକ୍ଷ
୧୦ ହଜାର ୨୨୩ ଟଙ୍କା ବ୍ୟାଙ୍କ ଲବ୍ଧ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇ ଚଳୁଥିବା
୨୭ ଲକ୍ଷ ୪୯ ହଜାର ୪୫୧ ଟଙ୍କା ଫିରକାରିଆ । କର୍ମମାନ
ଚିତ୍ରଟି ଶୁଭପାଣି ୪୦୫୩୯ ହେକ୍ଟର ପରିମିତ ପଞ୍ଚକରେ
ମୁଣିପାଣି ପୋଖରୀ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭୃତି ହୋଇପାରିଲାଣି । ଏହା
ବ୍ୟତୀତ ବାବ୍ୟର ଆଗୁଆ ଚିତ୍ରଟି ଶୁଷ୍କମାନଙ୍କର ଚିତ୍ରକୁ ଆର୍ଥି-
କସାରେ ଲବ୍ଧ ମାତ୍ର ମାତ୍ର ହୁଏ । ୧୩୨୦୯ ହେକ୍ଟର
ପୋଖରୀରେ ଚିତ୍ରଟି ଶୁଷ୍କ କରାଯାଇଛି ।

ବିଭାଗୀୟ ଶୋକପା ପ୍ରଧାନରେ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ଓ
ବାଲେଶ୍ଵର ଜିଲ୍ଲାର ପ୍ରସିଦ୍ଧ କବିକାଠାରେ ଚିତ୍ରାଟି ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ।

ଅଥବା ତିନିଟି ଗୁଣ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ବୈଷୟିକ ଛାନ ଛୋଟ
ଅନୁରଣ ମିଳେ ଆମର କରୁଛି ଗୁଣାତ୍ମ ପାଇଁ କିଛି
ତିନିଟି ଗୁଣର ବିକାଶ ପାଇଁ କୁଣ୍ଡିତାଣି ନିଜର ଗୁଣାତ୍ମ
ର ଆର. ପାର. ପି. କ୍ଷେତ୍ର ବିକାଶ ଯୋଗୁଁ ନିଜର
ଗୁଣାତ୍ମ ବିକାଶ ଯୋଗୁଁ ଆମର ସମସ୍ତ ଗୁଣାତ୍ମ
ଯାଏ ।

ମାତୁ ଗୁଣ ସଂପର୍କରେ ଚାଲିଯିବ

କଟାହାଣି ଜିଲ୍ଲା ମହାଶ୍ୱେତା ଉପରାଜ୍ୟ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା
ଦାୟିତ୍ୱଭାରତୀ କର୍ତ୍ତୃତ ବର୍ଷ ମାତ୍ର ମାସପାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚମାସ ପାଞ୍ଚମାସ
ମାତ୍ର ମାସରେ ପ୍ରଥମେ କଟାହାଣିର ବ୍ୟାପକମାନଙ୍କୁ ୧୦୧୫
ଅବଦାନ ପ୍ରତି (କେନ୍ଦ୍ର) ବିଶିଷ୍ଟ ସଂପ୍ରଦାୟ ସେବକମାନଙ୍କ
ନିଜ ଓ ପୁରୁଣା ପୋଖରୀର ଉପର ପାଇଁ ପଠାଯାଇଥିବା
କଟି ମଧ୍ୟରେ ଗତ କୁଳ ମାସ ଶେଷ ଶୁକ୍ର ୨୪ ଅକ୍ଟୋବର
୧୦୮୩୫ ଦେବତର ପାଞ୍ଚତନ ବର୍ଷ ପୋଖରୀରେ
ମାଞ୍ଚସ୍ୱର ପାଇଁ ବ୍ୟାପକମାନଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଛି ବ୍ୟାପକ
କଟି ପକ୍ଷ ୨୪ ଟି କେନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ଅର୍ଥ କିଛି ପ୍ରାୟରେ ପୋଖରୀ
ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ଅର୍ଥ ବିକିୟୋଗ ଦୋର ୧୨୦୪ ଦେବତର
ଆୟତନ ବିଶିଷ୍ଟ ପୋଖରୀରେ ମିଶ୍ରିତ ମାଞ୍ଚସ୍ୱର କଟାହାଣି
ଏବର୍ଷ ଗାଁ ଗହଳିରେ ଉପର ମାଞ୍ଚସ୍ୱର ବିକାଶ ପାଇଁ ୧୨
ତଳ ଅଗ୍ରହୀ ଶୁଭକଳୁ ମାଞ୍ଚସ୍ୱର ବିଶେଷରେ ତ ମିଳି ବିଅଗ୍ରହୀ
ଏହାଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ବିଶେଷିତ ଜ୍ଞାନ କୌଶଳ ଲାଭିବା
ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ମାଞ୍ଚ ଉପାଦାନ କର୍ମଚାରୀ ସମ୍ପଦ ହେବେ
ଏହି ସଂସ୍ଥା ତରଫରୁ ଏପରିକି ମା କଣ ମହାଶ୍ୱେତା ବ୍ୟାପକ
କଟିପାରେ ୬ କଟାର ତଳା ସର୍ବସ୍ୱିକ୍ତି ପାରିଲେ କିଛି
କର୍ଷ ୧୦ ଦେବତର ଆୟତନ ପରିମିତ କଟାହାଣିର
ସେବକମାନଙ୍କୁ ଅବର୍ଷ ମାଞ୍ଚସ୍ୱର ସଂପର୍କରେ ଜଣାପଡ଼ିବା
କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଛି । ଦେବତର ପିଞ୍ଜା ଦୁଇ ହଜାର ତଳା ସଂସ୍ଥା
ତରଫରୁ ଶ୍ରୀ କଟାହାଣି ଏପରି ଉପର ମାଞ୍ଚସ୍ୱର କୌଶଳ
ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଦେଖାଇବା ସଂଗ୍ରହ ସଂଗ୍ରହ ଦେବତର
ହୁତସ୍ୱରୀ ପୋଖରୀ ମାଞ୍ଚିତ ଉପକ୍ରମ ହେବେ ।

ସ୍ବଦେଶରେ ବିପ୍ଳବ ଚଳାଇବା

ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦୁଇଟି ବିଦ୍ୟାନ ଅଛି ଗୋଟିଏ
ସ୍ୱପ୍ନରୂପ ଏହାର ବି-୨୦୦ ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି ଖୋରନ୍-୩ ।
ଏହୁଦ୍ୱିତୀୟ ସରକାରଙ୍କ ରାଜ ପଦ୍ମ ଅଧିକାରୀ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
ରାଜପଦ୍ମ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ପରମ ରା ବ୍ୟବହାରରେ ରହେ ।
ବିଶେଷତଃ ମୁକୁତି ଏବଂ ୨୦-ହତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଂକ୍ରାନ୍ତିରେ
ଏହୁଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ୱପ୍ନରୂପ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ବିନା ଏକାକୀ
ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ବିଦ୍ୟାର ଯୋଗ୍ୟତା ନାହିଁ

‘ବାବା’ ଚଳମାହାଲରେ ଉଠନ୍ତି । ସବାଳ ଧୂପଟା
 ଉଠିବାର କେତେ ଦୂର । ସବାଳ ମାଣିଆ ଶାଳ, କୁହାଣିବା,
 ମୁଁ କମାଟି ଦେଖାଇ ପ୍ରାୟ ଚାଟିବା ବନ୍ଦ ହୋଇବାପର
 କାଳରେ ପରିବେଷଣ କରାଯାଏ । ସେ କାଳରେ
 କାଳକୋପିର ଏକ କଡ଼ ଚିତ୍ରାମର ଉଠିଥାଏ । ଅସ
 କେତେକକୋଳି ଓ ବି ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଥାଏ । ତ ପ୍ରସରେ ଧାସି
 ହୁଏ । ଦେଶୀ କଟକିଆ ସରଳ ପାୟ ପାଟଟାରେ
 ‘ବାବା’ କଟକିଆ ଶାଆତି । ସେଇ ଅସରକୁ ଅସରି ଅମ
 ପିଣ୍ଡ ମାଳକ ଛଡ଼ା ପ୍ରାୟ ଚାଟିବା (ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଅମସୁଆ ପ୍ରସାଦ ପ୍ରସର)
 ପାଣି ପ୍ରସାଦ କରାଯାଏ ବାଟି ଶା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସ୍ବାଇଁ, କଳାକିଡ଼
 ବିଶେଷ କେୟୁରୀ, ଶାନ୍ତାପ୍ରସାଦ ବିଶେଷ ବାଟି ଓ ଅମ ସରକାର
 ଓ ବେଲକର ମା ମେଳ ପ୍ରତିପଦ । ଅମ ଆମେ କେତେକକ
 ପ୍ରତି ଥାଉ । ‘ବାବା’ ସମସ୍ତଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବସି ଏକତ୍ର ସେଇ
 ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଶାଳକାଟୁ ଓ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବାକୁ ଲାଗି ଲାଗିଥାନ୍ତି ।
 ମନେ ମି ଥାଉ । କି ହୁଏ ! କି ସରାଉ ।।।

ଅତି ମନେପଡ଼ୁଛି ‘ବାବା’ ଓ ବାପା ମନେ ବାହାରିଲେ
 ମୁଁ ସିନହାର ହେଉଛି । କେତେକେବେ କେମିତି, ପରିହାସରେ
 କହି ଦେଉଥିଲେ ‘କୁଣ୍ଡୁଆ’ । ମୋର ତାତ ଲାମସିର ଦୁର୍ଗ ।
 କିନ୍ତୁ ‘ବାବା’ଙ୍କ ପରେ ମୋର ତାତମାନ ‘କୁଣ୍ଡୁ’ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ
 ମାତ୍ର ସେ ପ୍ରକାରର ସମୋଧାନରେ ବିଶିଷ୍ଟ ହୁଏତେଇ
 ମୋର ସମସ୍ତ କଥାଏ

ଅଧିକାଂଶ ଛୁଟିଦିନ ବା ଉଦିବାୟ ଦିନପୁଣିକରେ ସେ ପରେ
 କୁଁ ସହଜି ବିଲେ ବେଶୀ ହୁଏ । ଅମ ସାଙ୍ଗରେ ମିଶିବାକୁ
 ପକ୍ଷୀ ମୁରମାହାର, କର ମାମୁଁ (ଶ୍ରୀ କରମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ),
 ଖୁରାଉ, ବିଜଲ ଭ (କରକୃଷ୍ଣ ତାପ), ଦୁନିଆରାତ ପ୍ରଭୃତି
 ବିଶାଳେଷ ଆହ୍ୱାନମାନେ । ଆମକୁସରୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା କରନ୍ତି, କେତେ
 ଲଭଇ ଉପଦେଶମାନ ବିଅତି, ଲଭଇ ଉପଦେଶ ପଡ଼ିବାକୁ
 ପିତା ଉତ୍ସାହି ଉତ୍ସାହି । ଦେବଅଗ୍ରା (ଦେବପୁତ୍ର ଦେବା)କୁ
 ଅମେ କେଶ ବିଶିଷ୍ଟ ମାନ୍ଦାକର୍ତ୍ତି ଭାବରେ ସ୍ବତସ୍ତ ସମ ନ ଦେଇ ।

ସେ ପରିବାହର କେତେ ସେ ଛୁଟି ମୋର ମନରେ ଥାନ୍ତି,
 କୁଁ ଲେଖିଲେ ପକେ ଯୋଧି ହେବ କି ନଶ । ବିନକର କୋଣିଏ
 ଶାଳ ମହାସରଣା ମନେ ପଡ଼ୁଛି । ସେ ଶାଳର ବୟୋବୃଦ୍ଧ
 କାଳି ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସ୍ବାଇଁ (କେଶ ବସସ ରାମକୃଷ୍ଣର) ଅସରି ।
 ବାବାଙ୍କର କରଣଥା କେତେକରେ ପଡ଼ିଥିବା ବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରତ୍ନପତ୍ତିକା
 ଓ ଦୈନିକ ଶବ୍ଦକାଶର ପଡ଼ିବାକୁ ଶିଶୁ ‘ସମାତ’ ପଡ଼ିବାକୁ
 ସେ ଉତ୍ତୁକେଶୀ ଆଗ୍ରହୀ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ସେ ‘ସମାତ’ ପଡ଼ା
 କିଏ ଏମିତି ସେମିତି ? ପୁରୀ ପ୍ରଥମ ପଞ୍ଚ ‘ସମାତ’ ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା
 ଉତ୍ତରକଳି ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ତାଣ୍ଡବଠାକୁ ଅନୁମୋଦି
 କରା ଶେଷ ପୂଷା ଶେଷ ଧାଡ଼ି ମୁଦ୍ରାକର ଓ ସ-ପାଦକ
 ଶ୍ରୀ ବିଜୟାଚ ମିଶ୍ର ପଣ୍ଡିତ । ଧନ୍ୟ ମିଶ୍ରାଧ୍ୟାମକ ଉପରେ
 କୋର ପୁରୁଣ କାଳିଆ ବସନାଟ୍ୟ ପିଠି କାଗଜଖଣ୍ଡର ଉପରେ
 ଆଜି ମାଡ଼ିଦେଇ ପଡ଼ା ଆଉର କରାଦେ ସେ ପୁରୀ ବିଷୟ
 ମୁକ୍ତର ଶେଷ ଅକ୍ଷର ପଢ଼ିଲ । ଅମେ ମୁଁ ପରାକ୍ରାନ୍ତର ବିଳେ
 କେତେକାକୁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଠିଆହୋଇଥାଏ । ପିତାଙ୍କେ ତାଙ୍କୁ
 ପଢ଼ି କହିପାରୁ ନଥାଏ ତ କାଗଜତା ମାରିପାରୁ ନଥାଏ । କିନ୍ତୁ
 ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ପଡ଼ିପଡ଼ି ଠିଆହୋଇ ରହିଥାଏ । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସ୍ବାଇଁ

ମଧ୍ୟ କାଗଜତାକୁ ଡାକୁ ନଥାନ୍ତି । ପୁରୀ ବିପରୀ ଦିହାତରେ
 ମଠ ଉପରି ହୋଇ ବସନାଟ୍ୟ ଥାନ୍ତି ବିଚାରୁ ମାଡ଼ିଦେଇ
 ମନର ବରଦେବରେ କାଗଜ ପଡ଼ୁଥାନ୍ତି, ‘ବାବା’ ହଠାତ୍
 କଥା ପାଇଁ ବାସନ୍ତୀକୁ ଅସିଲେ । ମୁଁ କମବାବ କହି : କହିଲେ
 “ଅଣ କି ହୁଏ ? ମୁଁ ବିଶିଷ୍ଟ ଶବ୍ଦ କହୋତ କହିଲି ‘ବିଶିଷ୍ଟ
 ପରାକ୍ରାନ୍ତର ଦେହୁଟି” “ସେ କହିଲେ ହର ଦେଖ” କହି ବିଚାରୁ
 ସ୍ବାଇଁଲେ । କିଛି ଜମାପତରେ ପୁରୀ ବାଉଣାକୁ ଯାଉଲେ ।
 ଦେଖିଲେ ମୁଁ ଦେହପତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସ୍ବାଇଁଙ୍କ ପାଖରେ . ବି ଅତି
 ଜଣେ ସରକାରେ ଠିଆହୋଇ ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତି ବିଶିଷ୍ଟ
 ପରାକ୍ରାନ୍ତର ଦେହୁଟି ହୋଇ ବିଷୁ ତାଙ୍କର ଲେଉଟ ସ୍ବାଇଁ
 କା ମୁଁ ଦେହୁଟି । ସେ ଅବଦେଶ । ବିଶିଷ୍ଟ
 ଲକ୍ଷ୍ମଣ ବାଉଣାକୁ ମୁଠେଇ ଧରିଲେ । ‘ବାବା’ ମନେ
 ପଡ଼ି ପସ୍ତୁରିଲେ—“କେହେଲ ? ଦେହୁଟି ମାଡ଼ିବି ?”
 ମୁଁ ଅପ୍ରତିର ହୋଇ କହିଲି “ନା, ସେ ପ୍ରଭୁକଟି, ” ବାବା
 ବୋଧହୁଏ ବିଚାର ହୋଇଗଲେ, କହିଲେ “ସ୍ବାଇଁବାବୁ, ଆପଣ
 ତାକୁ ବିଶିଷ୍ଟ କାଗଜତା ପିତ୍ର, ସେ ବିଶିଷ୍ଟ ତା’ର ପରାକ୍ରା
 ପତ ଦେଖି ସ୍ବାଇଁକଟ, ସେଇଠୁ ସ୍ବାଇଁଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ଲାଗିଲ ।
 ସେ କାଗଜଟି ଦେଲେ ଓ ମୁଁ ପଡ଼ି ଦେଖିଲି ମୋର
 ତା’ କାହାରିଟି ।

ଅମ ବିନକର କଥା । କେତେକଥା କେତେକରେ
 ପଡ଼ିବା ମିନକେ ମୁଁ ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ସାରିଥାଏ । ମୋର
 ପିତାଙ୍କର ପରମେଶ୍ବ ଦେବାପରେ ଆମର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା
 ଭଲ ନଥାଏ । କେତେକଥାକୁ କେତେକଥା କେତେକ ଯିବାଟ,
 ଲାଗି ପସ୍ତୁରିଥା ଦେଖାଏ । ତଥାପି କେତେକିନ କଥାରେ
 ବିବା ଆସିବା ସମୟରେ ଅତି ପସ୍ତୁରିଥା ଦେବାକୁ ଶାଳକେଲ-
 ଶିଏ ବିଶିଷ୍ଟାକୁ ପଡ଼ୁଥିଲା । କେତେକ ସମୟରେ ତତ୍ କାଗଜରେ
 ତହିଁ ଉପକାରକତା ପଡ଼ୁଛି । ଅତିମିନାକେ କେହି ଆର୍ଥି-
 ନାକାତି । ବାବା ହଠାତ୍ କାହାରି ଅସିଲେ । କର ତାଙ୍କର
 ମନ ହେବ ଦେହାଣି ମନେ ପସ୍ତୁରିଲେ “କିସେ ଏମିତି
 ଶୁଣିବୁ ବିଶୁଟୁ କାହାରି ? କାହାକୁ ବି ?” ମୁଁ ଉଦେଇଗଲି ।
 ପୁଣି ପସ୍ତୁରିଲେ । ମନ ଅବେଗରେ କହି ପ୍ରକାଶଲି-
 “କେତେକ ଯିବାଟ ଅସୁବିଧା ହେବାକୁ ସାଗରେକଟିଏ ବିଶିଷ୍ଟାକୁ
 ଯୋଗାଡ଼ କରନ୍ତି । ତରକଟି ଦେବା ମିଥକ ପଡ଼ୁଛି—....”
 ଏକା ନିଶ୍ଚାୟରେ ଏକତ୍ର କରି କରି କହି ପକାଇ ମୋର
 ମୁହଁ ସର ପଡ଼ିଗଲା । ତାଙ୍କ ମୁହଁରେ ଲାଗିଗଲା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲି-
 ସେ କେତେ କେତେ ଲିଖନକୁ ଶାଳ ପରର ଦେବା ଆଣି
 ମୋ ହାତରେ ଦେଲେ ଓ ପିଠି ଆଉଟେଇ ହେବ କହିଲେ
 “ଆଜି ସାଲ ଶାଳକେଲଟି ବିଶିଷ୍ଟେବ, ଶାଳ” ।
 ଶାଳକାଟୁକୁ ଶୋଣିଏ ବିଶିଷ୍ଟପତ୍ର ମୁଁ ଦେଇଛି ସେଇଦିନ
 ପ୍ରାୟପିଠି ବାବାଙ୍କର ମୋ ପୁତ୍ର ଶ୍ରଦ୍ଧା ବିଶୟରେ ।

ତା ଛଡ଼ା ବାବାଙ୍କର କେତେ ବାର ଧର୍ମ ମୁଁ ଦେଖିଛି;
 ପୁତ୍ର ଉଦିବାର ବିଳ ବିଦାୟା ଦୁଃଖୀ ଉଦାଳର ସେ ଦୃଷ୍ଟରେ
 ପ୍ରବଚ ରିକ ହୁଏ । ବାବାଙ୍କର ମିତ୍ରଙ୍କ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ
 ବିଅସିବ । କେହି ଶାଳି ହାତରେ ଯେତେବେ ସାହ । ଦୃଷ୍ଟକୁ
 ସେ ଉଠିବ କୋକାହତ ମଧ୍ୟରେ କେତେକ ସମୟ ‘ବାବା’
 ସ୍ବାମୀକାହର ସେ ବାବା ବେଶ ସେ ଦେଖିଛି ସେ କେତେ
 କୁଟି ପାରିବ ନାହିଁ । ସଦା ଓ କଳ୍ପଣାର ଅବତାର ସ୍ବାମୀ

ସିଦ୍ଧି ଦାୟିତ୍ୱ

ସ୍ୱାମୀ

ବିଚିତ୍ରାମଳ ଦାସ

ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ସ୍ୱାମୀ ବିଚିତ୍ରାମଳ ଦାସ ୧୮୮୫ ମସିହା ମେ
୧୪ ତାରିଖ ସାବିତ୍ରୀ ଅଳ ଦାସ୍ୟା ବିନ କନ୍ୟାପୁତ୍ର ଜନ୍ମିଥିଲେ ।
ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଶିକ୍ଷା ଶ୍ରୀମାତା ପ୍ରାଚୀନ ମନ୍ଦିର କୃଷକର
ଅନୁପାଦେନା ନିଜ ଗୃହରେ ଶିକ୍ଷା ଦେଖିଥିଲେ । ପ୍ରାଚୀନ
ମନ୍ଦିର ଚାକର ପିତାଙ୍କର ନିଜ କାରୁକ୍ଷେତ୍ର ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର
ଦାସ । ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ ଚାକର
ପତ୍ନୀ ରାଜ ।

ସେ ୧୯୦୫ ମସିହାରେ କଟକର ରେଭେନ୍ସା କଲିଜିଏଟ
ସ୍କୁଲ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ମାଟ୍ରିକ ପାସ କରି କଲିକତାରେ
ଆଇ.ଏ.ସି. ସ୍ନାତ୍ତକ କରିଥିଲେ । ୧୯୦୮ ମସିହାରେ ବି.ଏ.
ପାସ କରି ୧୯୧୧ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶା ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ
କଲିଜିଏଟରେ ସେ ରାଜକୃଷକ କୋରସ ମଧୁସୂଦନ ଦାସଙ୍କ
ପରିଚାଳନା ରାଜରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ମଧ୍ୟ
ସେ ମଧୁବାବୁଙ୍କ ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ ଥିଲେ । ୧୯୦୨ ମସିହାରେ
ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସେ ମଧୁବାବୁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଉତ୍କଳ ଯୁବ
ଶାଳାରେ ଉଚ୍ଚତମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପରୀକ୍ଷା ଦେଇ ତଥା ଦାସ୍ୟା ଶାଳାରେ
ଧିର ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ବହୁମୁଖୀ ଜର୍ମିମୟ ଜୀବନର
ବିଭିନ୍ନ କୃତି ଏହି ପ୍ରକାର—

୧ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଉତ୍କଳ ପ୍ରବେଶ ଗପର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
ପ୍ରବେଶ ଗପରେ ସେ ମଧୁବାବୁ ତଥା ତାଙ୍କ ରାଜ

ଉତ୍କଳର ଦାସ ପ୍ରମୁଖ ଉତ୍କଳର ଦାସାବଳୀରେ ଏକ
ଉତ୍କଳ ସମ୍ମିଳନୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଏକ ଦର୍ଶନ ଉନ୍ନତ ପ୍ରବନ୍ଧ
କରିଥିଲେ । ଉତ୍କଳର ସମ୍ମିଳନୀର ପରାପତ୍ତି ମଧ୍ୟ
ହୋଇଥିଲେ ଓ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାଭାଷୀ ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକ
ଓଡ଼ିଶାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆପଣା ଦେଖା କରିଥିଲେ ।

୨ । ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ଓ ଭାରତୀୟ ଜାତୀୟ —
ସେ ୧୯୨୦ ମସିହାରେ ବ-ସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ଏକ-
ପ୍ରକାର ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଆହ୍ୱାନରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଯୋଗ
ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଅପଣାକୁ ନିଯୋଜିତ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର
ଉତ୍କଳ ବ୍ରହ୍ମପଦ୍ମରେ ଶିକ୍ଷା ଦେଖାଇ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀ-
ମାନଙ୍କର ଆଶ୍ୱସ୍ତ୍ୟ ଦେଇ । ତେବେ ଉତ୍କଳ ହୋଇଥିବା
ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀଙ୍କର ତାଙ୍କର ସବୁ ପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ
ଓ ସମ୍ମାନରୂପେ ପାଇଥିଲେ ଏକ ଅନେକ ସଂଗ୍ରାମୀ ତାଙ୍କର
ଯଥା-ସର୍ବସ୍ୱ ସ୍ୱାମୀତ୍ୱ ନିମନ୍ତେ ନିରାପତ୍ତ ଭାବରେ ଜମା
କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିଲେ । ୧୯୩୬ ମସିହାରେ ଓଡ଼ିଶା
ବ୍ରହ୍ମ ପ୍ରବେଶ ହେଉଥିବା ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭାର ସଭ୍ୟ
ରୂପେ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥିଲେ । ଏକ ଭାରତୀୟରେ
ଉଚ୍ଚତମ ଅଂଶ ସ୍ୱରୂପ କରିଥିଲେ । ବିଭିନ୍ନ ସରକାରୀ
ଅନେକ ଜନସ୍ୱାର୍ଥ ବିରୋଧୀ ଅଞ୍ଚଳକୁ ସେ ବହୁ ଭାବରେ
ବିରୋଧ କରିଥିଲେ ବିଭିନ୍ନ ଦେଶ ସ୍ୱାଧୀନ ହେଉଥିବା
ତାଙ୍କର ସାହାଯ୍ୟ ଓ ଆନ୍ଦୋଳନ ଅଭିଭାବ ବିଧାନ ସଭାର
ବାହାରେ ଏକ ସେକ୍ସନ୍ସ ସରକାରର ପରାପତ୍ତି ଦେଖି ଉଚ୍ଚତମ
ରାଜ୍ୟରେ ବିପ୍ଳବ କରିବା ପାଇଁ ଶିଳ୍ପ କରାଗଲା ଏକ-
୧୯୪୮ ମସିହାରେ ସେ ସ୍ୱାଧୀନତାରେ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଥମ
ଆନ୍ଦୋଳନ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପଦରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେଲେ ।
ବିଭିନ୍ନ ପଦେ ସେ ବିଧାନସଭାକୁ ପୁଣି ଫେରି ପାରିଥିଲେ ଏକ-
ମସିହାରେ ବ-ସ୍ତ୍ରୋତ୍ତମ ଶାସନକୁ ଓଡ଼ିଶା ଆସିଥିବାରେ ସେ ବିଶିଷ୍ଟ
କର୍ମପାଇଁ ବିଧାନ ସଭାର ବିରୋଧୀ ବଜେ କେତା ରୂପେ
ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥିଲେ ବିଭିନ୍ନ ଜନର ସେ ଭାରତୀୟ
ଦୂରରେ ପାଇ ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସମାଜ କର୍ମ ଓ
ଉତ୍କଳାମୂଳ ବାମରେ କିରୀଟିଲେ ।

୩ । ଅନ୍ତର ଦ୍ୟାୟ — ସ୍ୱାମୀଜୀଙ୍କ ଜୀବନରେ
ଅନ୍ତର ଦ୍ୟାୟ କଳାକୁ ବ୍ୟବହାର ହୋଇ ରହିଥିଲା ।
ଅନ୍ତର ଅନ୍ତରରେ ସେ କବିତା ରଚନାକୁ ପିପାସାରେ
ନଥିଲେ ଏକ କବିତା ମଧ୍ୟମରେ ହାତ ଦେଇ ନଥିଲେ ।
ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରି ଆଜି, କଲିକତା ଓ
ଗଡ଼ୋଡ଼ ପ୍ରଭା ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଗୋଟିଏ ଦେଇ ପେଇ ମାନେ
ଅଭିଭୂତ ହୋଇଥିଲେ ଏକ ଦେଇ ଦେଖୁଥିଲେ ଯେ ସେମାନଙ୍କ
ପାଇଁ ସେବକ ବିକାଶ ପ୍ରଦେଶ କରିଥିଲେ ତାହାକୁ ହେ,
ସେମାନଙ୍କୁ ପଞ୍ଚାବିଧୀ ସାହାଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ସେ
କେତେ ବର୍ଷ ଯାଏ ଓଡ଼ିଶା ହାତକୋଟି କର ବାଜନଥିବା
ସରକାରୀ ଓଡ଼ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତରୁ କରିଥିଲେ ।

୪ । ସମାଜ ସେବା — ଜନ ସେବାୟତ ସ୍ୱାମୀଜୀଙ୍କ
ଜୀବନର ଉତ୍କଳ ପ୍ରକାର । ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ପ୍ରେରଣା
କ୍ରମେ ବିବାହର ଅନ୍ତ କେତୋଟି ବର୍ଷ ପରେ ୧୯୧୮ ମସିହାରେ
ପ୍ରମାଦ ହୋଇ ସେ ନିଜକୁ ସମସ୍ତ ବିକାର ଦ୍ୟାୟକୁ ବଞ୍ଚିତ
କରି ଜନ ସେବାରେ ନିଯୋଜିତ କରିବା ହେଉ ଦେଇ ମନେ

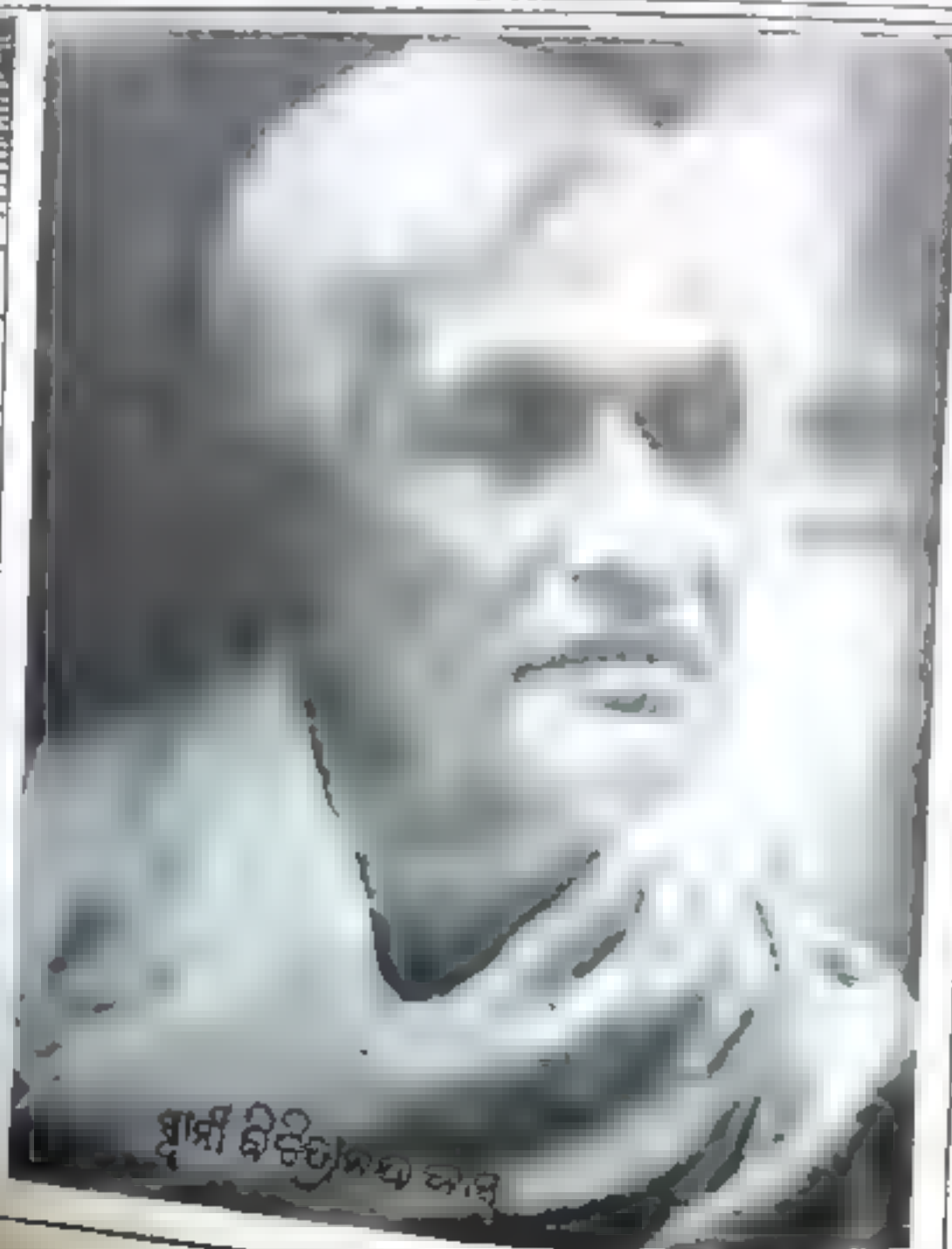
କଲେ । ୧୯୧୮ ରୁ ୧୯୨୨ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ପୁରସ୍କାର
ଧାରାବାହିକ ଦିଆ, ସେହିଭଳି ଜାମିଆତୁଲିଲ୍ଲାହ ପାଠିଆରେ
ପୁରସ୍କାର କାଳରେ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥାନୀୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠତମ ବ୍ୟକ୍ତି
ହୋଇ ବନ୍ଦୀ ପଦବିର ସେହିଭଳି ଦେଇ ପାରିବାର ପାଇଁ
ଆହୁରି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଆଯିବେ ଏବଂ ଅନ୍ତରାଳ ସମୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାର
ସୁରୁତାର କରିଥିଲେ । ଏହି ବାହାଈରେ ସେ ବନ୍ଦୀକୁ
ସୁସ୍ଥ ବାସସ୍ଥାନ ବହୁ ସମାପ୍ତ କରି, ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରମାଣିତ ନାମକ
ଅବସ୍ଥାନ ପାଇଁ କଟକଠାରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମାପ୍ତ ସୁରକ୍ଷା
କରିଥିଲେ । ଏହା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ କଲ୍ୟାଣ
ମୁକ୍ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ତାଙ୍କର ମୂଳ ପଦବି ପରିବାର
କରି, ସାହାଯ୍ୟରେ ରହି ରହିଥିଲେ । ୧୯୨୩-୨୪ ମସିହାରେ
ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀ ଦେଇ ଆଶ୍ରମ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ କରି ତାଙ୍କ କାଳରେ
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପ୍ରଶଂସା କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସମାଜ କେବାରେ
ମୁଖ୍ୟ ହୋଇ ଠିକ୍‌କରି କାହା ତାଙ୍କୁ “ସ୍ଥାନୀୟ” ଗ୍ରାମୀଣ
ସୁରକ୍ଷା କରିଥିଲେ । ଏହାଛଡ଼ା ବୁଦ୍ଧ ବିଚାରର ଆଦି କାଳ
ସମାଜ କଲ୍ୟାଣ କାଳରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଭୁତ୍ବ ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ।
ପ୍ରସାଦମେ ସ୍ୱାଧୀନ କାଳର ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସମାଜ
କେବାରେ ସ୍ୱାକ୍ଷର ସ୍ୱରୂପ “ପଦ୍ମ” ସମାଜରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ
କରିଥିଲେ ।

ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ସମାବେଶରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଦେବଦେବୀଙ୍କ ନାମରେ
ସେ ଅନେକ ଦୁଃଖ, ଶାନ୍ତି, କର୍ମ ଓ ସାଧନା ନାମରେ

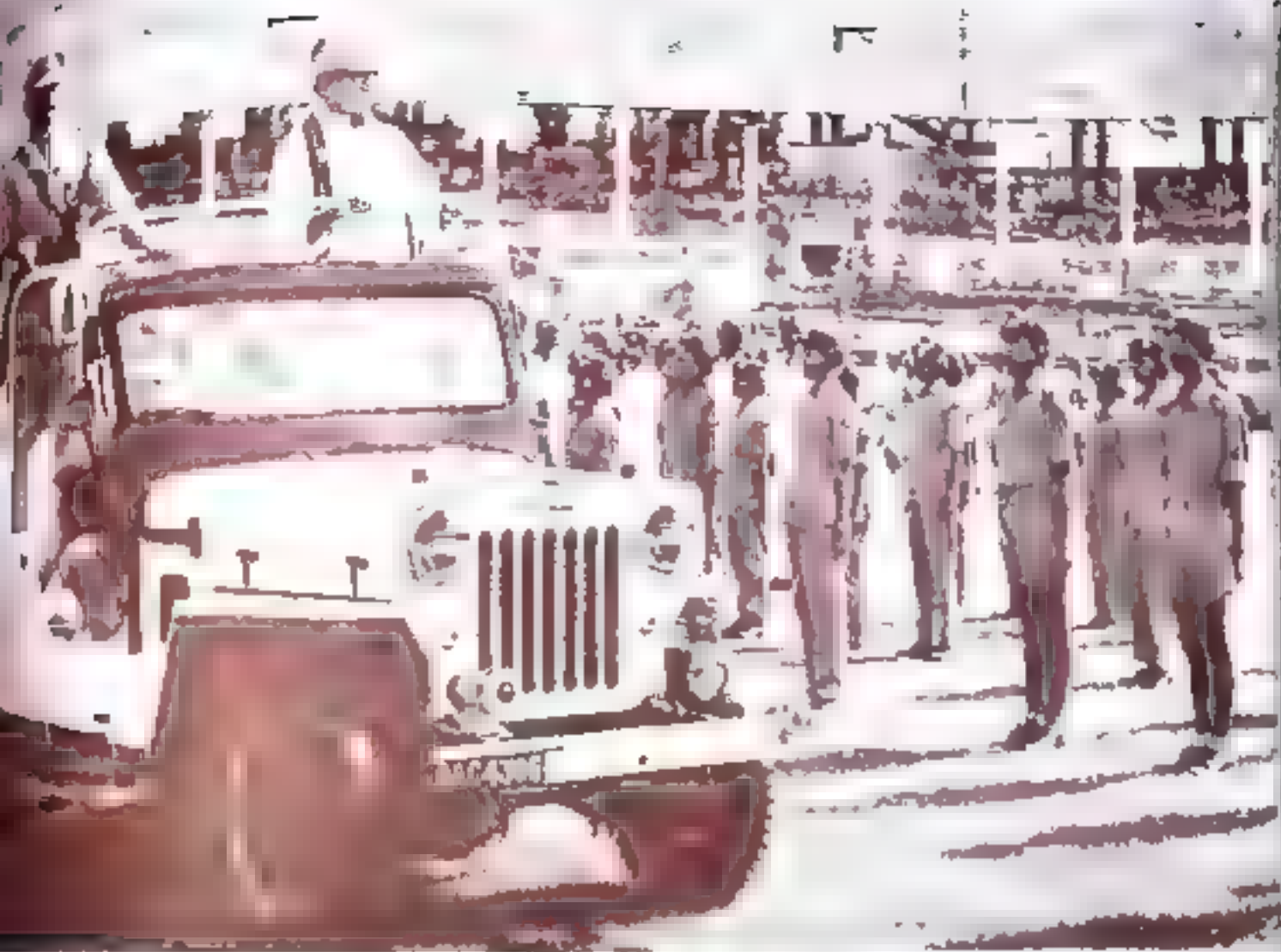
ସାଧାରଣ ଜରି ପରମ ଜାଣି ରୂପେ ସାଧାରଣ ଜରିରେ
ଅତି ପରମ ଜାଣି ଯାତନ ଜରି ପରମ ଜରିରେ
ରୂପେ ସେ ସାଧାରଣ ଜାଣି ରୂପେ
ଜାଣି ଜାଣି ରୂପେ ରୂପେ
ରୂପେ ରୂପେ ରୂପେ ରୂପେ

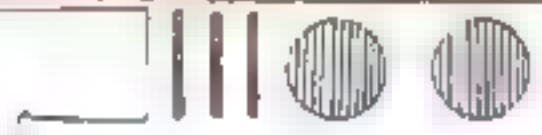
ରାଷ୍ଟ୍ରଭାଷା ପ୍ରସାର :- ଜାତୀୟ ଗୀତ ମୁଦ୍ରଣ କରା
 ଯାଏନା ଓଡ଼ିଶାରେ ରାଷ୍ଟ୍ରଭାଷା ପ୍ରସାର ବାଧ୍ୟତା ଅଟେ
 ଅନ୍ତରାଳ । ଏବଂ ସେ ଓଡ଼ିଶାର ରାଷ୍ଟ୍ରଭାଷା ପ୍ରସାର
 ବର୍ଦ୍ଧିତ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ତଥା ଅଜ୍ଞାନ ଗ୍ରାସିତ ଶିଳ୍ପୀ

ସେ ୧୦ ବର୍ଷ ବୟସରେ ୧୯୭୫ ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର
୧୦ ତାରିଖରେ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ
ରଜାନୁରାଗୀ ତାଙ୍କର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସମାଧି ଗଢ଼ ହୋଇ ଚର୍ଚ୍ଚିତ
ହେବତ ତାଙ୍କର ନାଆଁ ତାଙ୍କ ସ୍ତମ୍ଭ ସ୍ଥାନରେ ଘୋଡ଼ି ଦିଆ
ଯାଇଥିଲା । ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପତ୍ନୀ ଶ୍ରୀମତୀ
ସରୋଜିନୀ ଦେବୀ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟର ବିଜୁପୁର ଜିଲ୍ଲା
ବିଲୋର ବ୍ଲକ୍‌ରେ ବସବାସ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି । ତାଙ୍କର
ଦିବାନ୍ ଦିବାନ୍ ଶାଶୁ ଶଶୁର ସହ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ
ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ପୁଅ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ
ସହ ବସବାସ କରୁଥିଲେ ।

କଟକରେ
ସ୍ୱାଧୀନତାଦିବସ

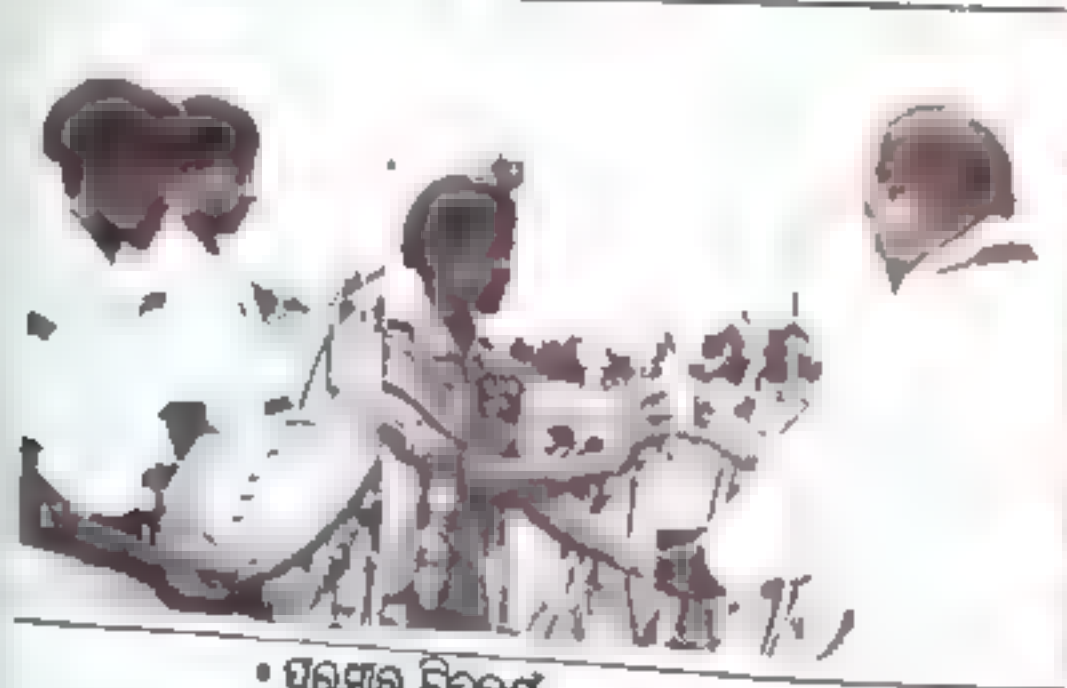

1 DAY AT
CUTTACK

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସମାଗର ପରିଦର୍ଶନ

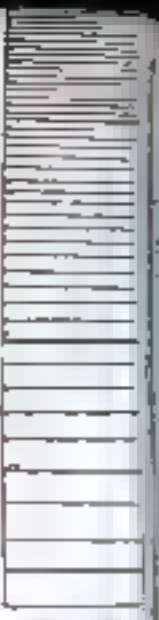

• ପୁରସ୍କାର ବିତରଣ •

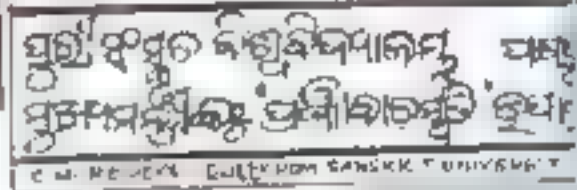

ଭବନୋପସ୍ଥ

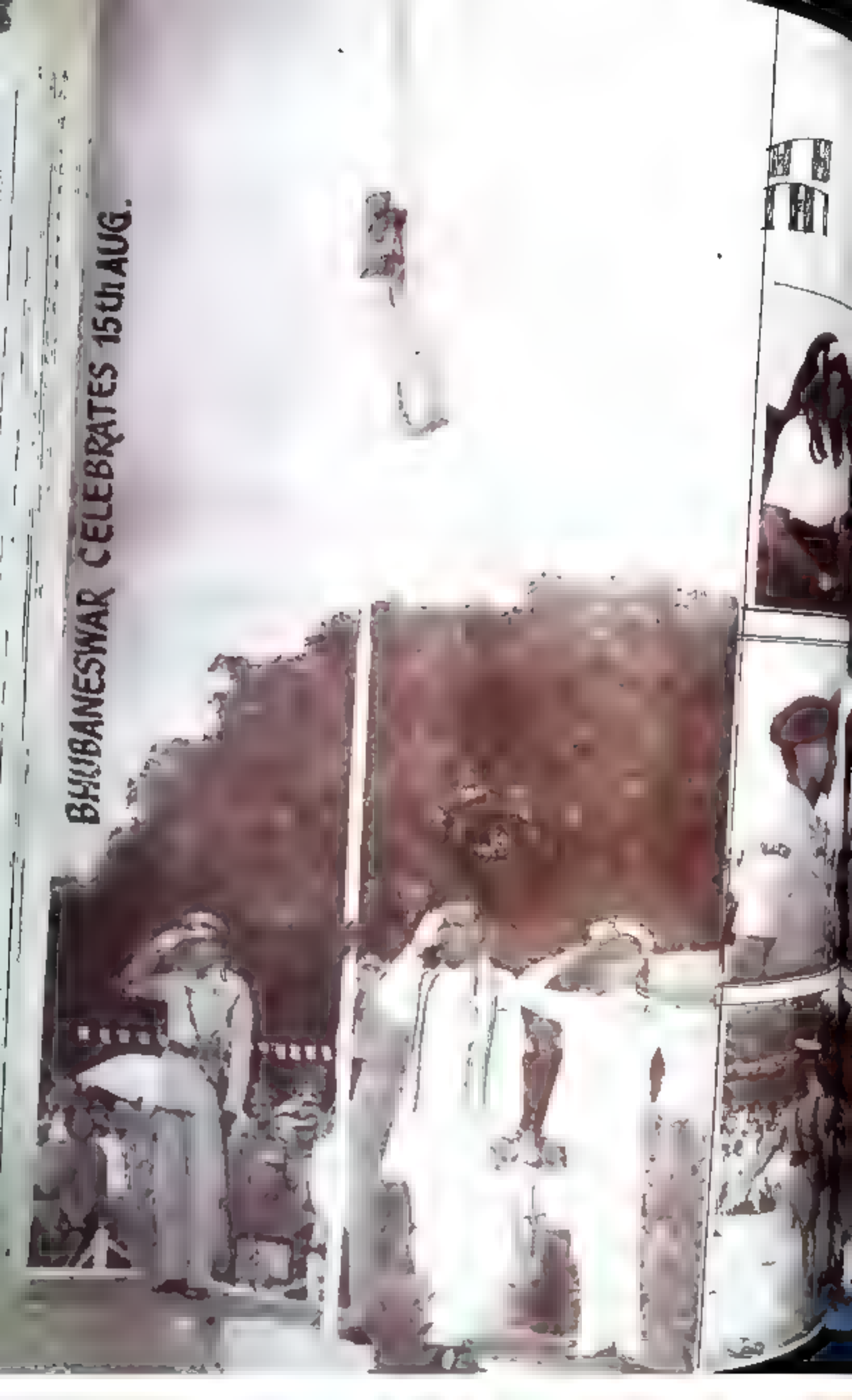
NYLN 'GIPSY' TROUPE MEETS C.M.

EDUCATION MINISTER SRI DASH MOHAPATRA INAUGURATING
N.S.S. OFFICERS TRAINING AND ORIENTATION PROGRAMME CAMP.

୧୫. ୧୫ ୧୫
 ଡାକ୍ତର ଶ୍ରୀମତୀ
 ଡାକ୍ତରୀ

BHUBANESWAR CELEBRATES 15th AUG.

ମହାତ୍ମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ପ୍ରାଥମିକ ସମାବେଶ ଓ ଶ୍ରୀମତୀ ଆନନ୍ଦବେନୁ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀଙ୍କ ସମ୍ମାନ

ଶ୍ରୀମତୀ ଆନନ୍ଦବେନୁ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀଙ୍କ ସମ୍ମାନ ଓ ଶ୍ରୀମତୀ ଆନନ୍ଦବେନୁ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀଙ୍କ ସମ୍ମାନ

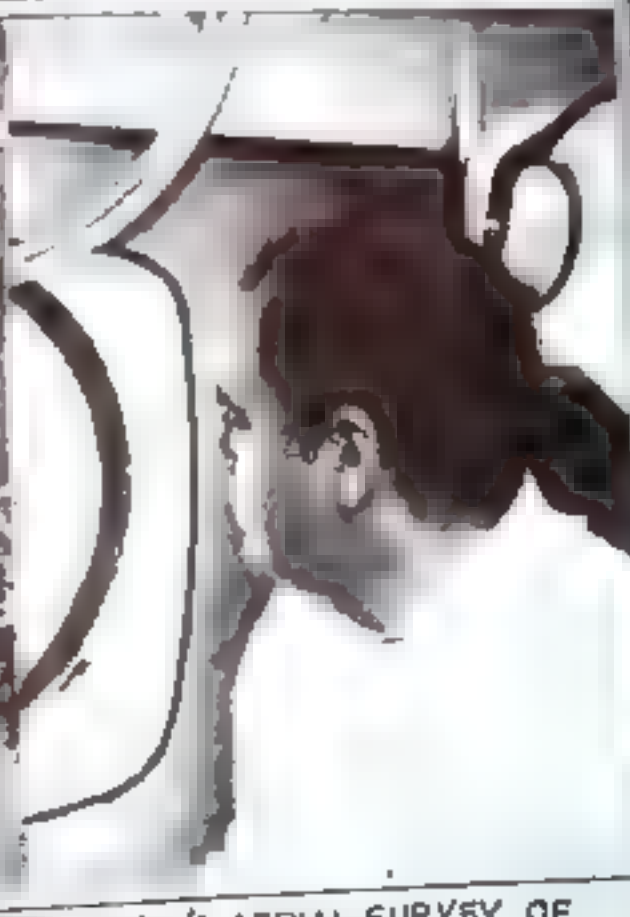
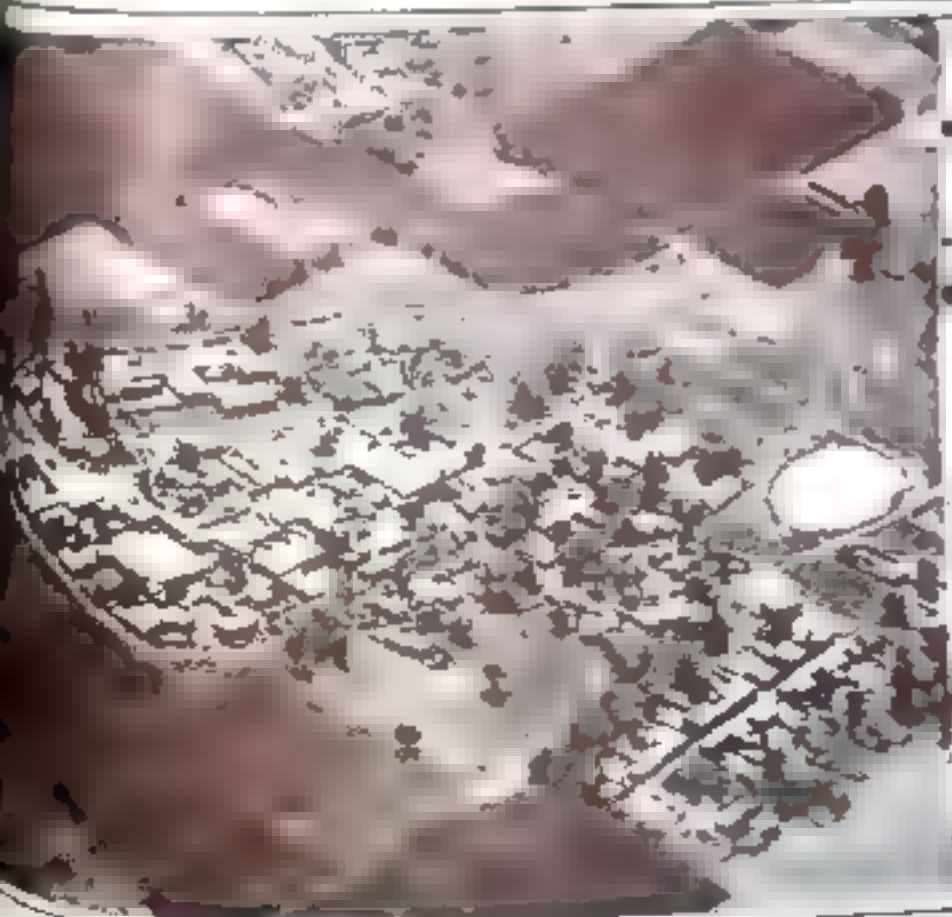

ଶ୍ରୀମତୀ ଆନନ୍ଦବେନୁ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀଙ୍କ ସମ୍ମାନ ଓ ଶ୍ରୀମତୀ ଆନନ୍ଦବେନୁ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀଙ୍କ ସମ୍ମାନ

ରାଜୀବଙ୍କ ସହିତ କୋଷ୍ଟୋଭ ଉପଗ୍ରହ ଶ୍ରୀ କୋଷ୍ଟୋଭ . KOSHOEV CALLS ON RAJIV

ଆକାଶ ମ ଗର୍ଭ ପଛାରୁ ଇନ୍ଦିରାଙ୍କ ସହଯୋଗୀ . RAJIV'S AERIAL SURVEY OF PUNJAB FLOODS .

P.M. SRIGANDHI ADDRESSING A PUBLIC MEETING AT HUSSAINPUR

ଜୟହିନ୍ଦୀ ବିକାସ ଦୁର୍ଗେଷ୍ଠର ଠାରେ ସାଧାରଣ ସଭାରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ

NATIONAL AWARDS TO NURSING PERSONNEL

କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀରେ ବିଜୟିନୀ ନର୍ସ ମାନଙ୍କ ଶାନ୍ତିହାତେ ସାଧୁମଣି

ଶିଳ୍ପ ପ୍ରଦର୍ଶନ

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଚୀନ ଇତିହାସ ଲେଖକ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ
 ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ
 ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ
 ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଶ୍ରୀମତୀ

ସେ ଫେଡ଼େସନ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଚେମ୍ବରସ୍ ଅଫ୍ କମର୍ସ୍ ଓ
ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ (Federation of Indian Chambers of
Commerce & Industries) ର ସଭ୍ୟ ଆଉ ୧୯୯୯ ମସିହାରେ
କେନ୍ଦ୍ରରେ ଥିବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଶ୍ରମିକ ସମିତିଦ୍ୱାରା ଗଠନ

ସେ ୧୯୦୭ ମସିହାରେ ଜଗଜ୍ଞ ଗେଜେଟ୍‌ରା କଲେଜିଏଟ
ସ୍କୁଲ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ମାଟ୍ରିକ ପାସ କରିଥିଲେ । ଏହି
ପରୀକ୍ଷାରେ ସେ ଓଡ଼ିଆ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନ ଥି-
ଲେ । ସେ କବି ସରକାରୀ ବୃନ୍ଦି ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ୧୯୦୭ ମସିହାରେ
ଗେଜେଟ୍‌ରା କଲେଜିଏଟ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ଏସ୍. ଏ. ପାସ କରି-
ଥିଲେ । ଗେଜେଟ୍‌ରା କଲେଜରେ ପଢ଼ୁଥିବା ବେଳେ ଉତ୍କଳ
ଶୌରବ ମଧୁସୂଦନ ଦେବଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ରଚନା ସ୍ତବ
ସମାଜ (Young Men's Association) ଉଦ୍ୟମରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ
ସି-ଭାକା ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ପ୍ରଥମ ହେଇ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ପଦକ
ପାଇ କରିଥିଲେ ।

ଏହା ଏ ପର୍ବ ଜଗିବା ପରେ ସେ ଶିବପୁର ଇଂଜିନିୟରି-
ଙ୍ଗରେଇଲେ ନାମ ଲେଖାଇଲେ । ସେଠାରୁ ୧୯୧୧ ମସିହାରେ
ବ୍ରହ୍ମ ସହ ଇଂଜିନିୟରି-ରେ ଡିପ୍ଳୋମା ହାସଲ କରି ବରି ପାଠ ପଢ଼ି

ପରାମର୍ଶଦାତାବୃତ୍ତେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଯେଉଁଦର୍ଶନ ନାକର
ଭବ୍ୟମଣ୍ଡଳେ ଓଡ଼ିଶା ଦେଶର ଅର୍ଥ ନିର୍ମାଣ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ।

ଭୁବନାରମ୍ଭ ବାବୁ ବହୁଦର୍ଶ ଯାଏ ବିଦାର ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ଶିକ୍ଷା କୋର୍ସ
ଓ ବିଦାର ଇ-ଡିମ୍ପଲ୍-ଇ-ଲେଟରେ ପଢ଼ିଥିଲେ । ପ୍ରଶିକ୍ଷକର ସାଥୀ
ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଉଦ୍ୟମରେ ଉଚ୍ଚତର ଇ-ଡିମ୍ପଲ୍-ଇ-ଲେଟ ପ୍ରାପ୍ତି
ହୋଇଥିଲା ଓ ଉଚ୍ଚତର ବିଜ୍ଞାନ ଶାସ୍ତ୍ର ଶିକ୍ଷା ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଥିଲେ ।

ସରକାରୀ

ସର୍ବ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭୁବନାରମ୍ଭ ବାବୁ ଶ୍ରୀ ବି ଦାସ
ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତ । ପ୍ରଥମ ନାମର ଶିକ୍ଷା ପ୍ରାପ୍ତି ଓ ପରେ ଇ-ଲେଟ
ପ୍ରାପ୍ତିର ସାଥୀ ଶିକ୍ଷାକ୍ଷେତ୍ରରେ ଭୁବନାରମ୍ଭ ବାବୁ ୧୯୧୫ ମସିହାକୁ ମୃତ୍ୟୁ
ପ୍ରାପ୍ତିର ବ୍ୟାଧି ଧରି ଶିକ୍ଷା ଦେଇ ଶିକ୍ଷା ଦେଇ ଶିକ୍ଷା ଦେଇ ଶିକ୍ଷା ଦେଇ
ପ୍ରାପ୍ତି ହେବାର ବିଧାନ ପ୍ରଣୟନରେ ମହୋଦୟ ଉପାଧି ନିର୍ବାଚିତ
ହୋଇ ଦେଶର ଉପାଧିପତିର ସରକାର (Parliamentary
democracy)ର ଶିକ୍ଷା ପ୍ରାପ୍ତି ଓ ଅନୁଗତରେ ଏକ ବିଶେଷ ଶିକ୍ଷା
ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କରିଥିଲେ ଏହିପରି ଶିକ୍ଷାରେ ତାଙ୍କୁ ଉପାଧିପତି

(Father of the House) ହୋଇ ଦୃଢ଼ୀଭାବିତ । ସ୍ୱାଧୀନତା
ପ୍ରାପ୍ତିର ଲେଖକମାନଙ୍କର ଅଭିମତ, ଏବଂ ସ୍ୱାଧୀନତା ପରେ
ପ୍ରାପ୍ତିରେ ବ୍ୟବହାରର ଅଭିମତ, ଲୋକସଭା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ-
ସଭାର ସଦସ୍ୟ ହୋଇ ସେ ସ୍ୱାଧୀନ ପ୍ରଶାସନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତଥା
ବିଭିନ୍ନ କମିଟିର ସଦସ୍ୟ ଓ ପରାମର୍ଶ ଦୃଢ଼ ବିଶେଷ ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁଗତ
କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀମତୀ ମୋତିଲାଲ ନେହେରୁ ଦଳରେ ଉପାଧିପତି
ହେବାର, ଶ୍ରୀ କେ ବି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ପ୍ରତିଷ୍ଠା ମତର ମୋହନ ମାଲବୀ,
ଓଡ଼ିଶା ଶ୍ରୀ ସାମ୍ବଲପୁର ଦାସ ପ୍ରମୁଖ ବିଭିନ୍ନ ନେତାଙ୍କ ସହିତ
ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ବ-ଧୂତ ଥିଲା । ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟର ଏକ ବିଶେଷ
କମିଟି ପ୍ରାପ୍ତିର ଅନୁଗତ ଶିକ୍ଷା ଦେଇ ପ୍ରଥମ ଓ ପ୍ରଥମ ଓ
ବେଞ୍ଚି ବର୍ଷ ପାଠ୍ୟ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ନେହେରୁ ଶିକ୍ଷା କମିଟିର ଶାସ୍ତ୍ର ବିଧିକୁ
ଏକ ବିଶେଷ ମତର ସ-ପ୍ରମୁଖରୁ ନେଇ ଆସି ପାରିଥିଲେ
ଶ୍ରୀମତୀ ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟର ସ-ପ୍ରମୁଖରୁ ବିଶେଷ ଉପାଧି ନେତା
ବା ଅନୁଗତ ଏହି କମିଟିର ବିଶେଷ ଶାସ୍ତ୍ର ଦୃଢ଼ ମହୋଦୟ
ହେବାର ପ୍ରାପ୍ତି ଆବଶ୍ୟକ ହେଲେ କମିଟି ସଭାରେ ସମା-
ଲୋଚନା କରିବାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାରୁ ବିଭିନ୍ନ ଭୁବନାରମ୍ଭ ବାବୁ
ନ-ଗ୍ରୋସ୍ରେ ଆଉ ମଧ୍ୟ ଏହି କମିଟି ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସଦସ୍ୟ
ଦୃଢ଼ ଶାସ୍ତ୍ରରୁ କରିଥିଲେ ସେ ପ୍ରାୟ ୧୫ ବର୍ଷପାଠ୍ୟ ତାଙ୍କୁ
ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଏହି କମିଟିର ପରାମର୍ଶ ଦୃଢ଼ ବିଶେଷ ଶାସ୍ତ୍ର ।
ଏହାଛଡ଼ା ସେ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ବିଧାନ ସଭାରେ ବିଭିନ୍ନ ମଧ୍ୟ
କାରପ୍ରଦାନ (Chief Whip) ଓ ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ ଥିଲେ ।
ନାମାତି ଆଉ ପ୍ରଶାସନ ମଧ୍ୟରେ ଦାସ ବିଦାର ଉଚ୍ଚତର ଆଉ
ସ-ଶାସନ ଓ ଉପାଧିପତି ବିଧାନ ସଭାରେ ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ ତାଙ୍କର
ବିଶେଷ ଅବଦାନ ଦୃଢ଼ ସ୍ୱୀକୃତି

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ

ବୃତ୍ତ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶ ଗଠନରେ ଭୁବନାରମ୍ଭ ବାବୁଙ୍କର
ଅବଦାନ ବିଶେଷ ଶାସ୍ତ୍ର । ଦେ-ଦୁଇ ବିଧାନ ସଭାର ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ
ହେଲେ ସେ ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଶା ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ ଅନୁଗତ ନେଇ ଓଡ଼ିଶା
ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ ନିମନ୍ତେ ଏକ ପ୍ରକାର ଆଣିଥିଲେ । ଦେ-ଦୁଇ ବିଧାନ

ସଭା ଏହି ପ୍ରକାରର ସମର୍ଥନ କରି ବିଦାର ନାମର ମାଲବୀ ଶାସ୍ତ୍ର
ଅନୁଗତ ଓଡ଼ିଶା ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ ଅନୁଗତ ସ-ପ୍ରମୁଖରୁ ଆନୁସାଧାନ ସାଧି
ଥିଲେ । ସାଧନା କମିଟିର ମଧ୍ୟ ଏହି ଦାବୀ ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ ଶାସ୍ତ୍ର
ମାତ୍ର ଏହାର ବିଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପାଧିରେ ହେଉଥିବା ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ
ଫେରାରେ ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ ତରଫରୁ ପାରାମର୍ଶାଧ୍ୟକ୍ଷର ମଧ୍ୟ-
ଭାଗ ବ୍ୟବହାର ହେବ, ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ ଶାସ୍ତ୍ର ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେବ ଏବଂ
ଭୁବନାରମ୍ଭ ଉପାଧିରେ ତରଫରୁ ଭୁବନାରମ୍ଭ ବାବୁ
ବିଶେଷ ବିଶେଷ ସୋରୁ ହୋଇପାରିଥିଲା । ୧୯୩୮ ମସିହାରେ
ଶେଷ ଭାଗରେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ କମିଟିର
ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଥିଲା । ଏହି ସ-ଶାସ୍ତ୍ରରେ ସଭା ହୋଇଥିବା ସଭା
କମିଟିରେ ଭୁବନାରମ୍ଭ ବାବୁ ଆଦିତ୍ୟ ସାମାନ୍ୟ ନବ ଓଡ଼ିଶାରେ
ଅନୁଗତ କରିଦାଉଥିବା ଦାବୀ କରିଥିଲେ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ
ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ଗତିକୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ନିଶାସନ
ପାଇଁ ସେ ଓ ତାଙ୍କ ଭାଇ ସ୍ୱାମୀ ବିଦିଆନନ୍ଦ ଦାସ ଆପଣା ବିଶେଷ
କରିଥିଲେ । ଭୁବନାରମ୍ଭ ବାବୁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କ ପରି ଉଚ୍ଚତର
ସାଧନାରେ ସଭାପତି ହେବେ ନିର୍ବାଚିତ ହେ ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

ସାମାଜିକତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଭୁବନାରମ୍ଭ ବାବୁଙ୍କର ବିଶେଷ
ସାମାଜିକ ଥିଲା । ୧୯୨୭ ରେ ସେ ଓଡ଼ିଶାକୁ 'ସଭା ସଭା'ର
ନାମର ଏକ ପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷାକ୍ଷେତ୍ର
ସେ ସାପ୍ତାହିକ (Boy's Weekly) "ଉପାଧି ଉପାଧି" ପତ୍ରିକା
ସହିତ ସ-ପ୍ରମୁଖ ଥିଲେ । ବିଭିନ୍ନ ଶିକ୍ଷାକ୍ଷେତ୍ରରେ ସେ ନାମାତି ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ
ପ୍ରକାଶରେ ବହୁ ଉପାଧିରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର
ସାମାଜିକ ସାଧନାରେ ସେ ତାଙ୍କର ବିଶେଷ ଅନୁଗତ ଥିଲା
ଏବଂ କେତେକ ସାଧନାରେ ସେ ଉପାଧି ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ
କାଳରୁ ପ୍ରାପ୍ତି ହେଇ ଥିଲେ ।

ସେ ୧୯୫୮ ମସିହା ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ୨୩ ତାରିଖରେ ୨୩ ବର୍ଷ
ବୟସରେ ବିଭୀତରେ ପ୍ରାଣତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ । ମୃତ୍ୟୁ ହେବାରୁ
ସେ ରାଜ୍ୟସଭାର ସଦସ୍ୟ ଥିଲେ ତାଙ୍କ ମରଣଦିନରୁ ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ
ବିଭୀତରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଧାରାରେ ଚିତ୍ତ ଶ୍ରୀ ବିଦାରାଧିପତି । ବିଶେଷ
ସମୟରେ ତାଙ୍କର ୫ ମସିହା ପିତାଙ୍କଦ୍ୱାରା ନାମର ସଭା
ସ୍ୱାଧୀନ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ, ବିଦାରାଧ୍ୟକ୍ଷ ନ ନେହେରୁ, ସର୍ବପଲ୍ଲୀ ରାୟ,
ଶିବନ୍ ଓ ସ୍ୱାଧୀନ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ କାଳରୁ ହେଉ ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରମୁଖ ସଭା
ନେତୃତ୍ୱ ଉପାଧି ଥିଲେ ଏବଂ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତୀୟାବୁ ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ
ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟତମ ଶବ୍ଦ ବାହକ ଥିଲେ ।

ସରକାର

ସେ ବିଭୀତରେ ପ୍ରାୟ ୩୯ ବର୍ଷ ବୟସରେ ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ ବିଶେଷ
ବ-ଗ୍ରୋସ୍ରେ ନେତା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଶାସ୍ତ୍ରାଧ୍ୟକ୍ଷ ବିଭୀତରେ
ବିଦାର କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଶ୍ରୀ ବିଦାର ଓ ଦୁଇ ପୁଅ ତାଙ୍କର ଅନୁଗତ

ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଓ ଓଡ଼ିଶା ରିଭ୍ୟୁ ପାଇଁ ଲେଖା ଆବଶ୍ୟକ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଆନୁରୋଧରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ଦୁଇଟି ପତ୍ରିକା 'ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ' ଓ 'ଓଡ଼ିଶା ରିଭ୍ୟୁ' ପାଇଁ ଲେଖ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଲେଖକ, ଗବେଷଣାକାରୀ ଓ ଗ୍ରନ୍ଥାଳୟର ମାନ୍ୟତାରେ ଉଭୟ ଇଂରାଜୀ ଓ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରାଜ୍ୟର ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ର ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଶ୍ୟ, ଐତିହାସିକ ଘଟଣାବଳୀ ସହିତ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରସଙ୍ଗ, ଓଡ଼ିଶାର ଜଙ୍ଗଲ ତଥା ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ସମ୍ପଦ, ନୃତ୍ୟ, ପରମ୍ପରା ଓ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି, ସଂସ୍କୃତି, ଶିକ୍ଷା, କୃଷି, ଶିଳ୍ପ ଉନ୍ନୟନ, ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଉନ୍ନୟନ ଓ ପରିଚ୍ଛଳନା, ବ୍ୟବସାୟ, ବାଣିଜ୍ୟ, ସାମାଜିକ ଓ ଅର୍ଥନୈତିକ ପ୍ରଗତି, ମନତତ୍ତ୍ୱ, ଶାସନ ପଦ୍ଧତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଠପୁରୀ, ପରିବେଶ ସମ୍ପର୍କୀୟ ତଥ୍ୟ, ପର୍ଯ୍ୟଟନ, ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ, ପ୍ରତ୍ନତତ୍ତ୍ୱ ଓ ବଂଶପୁଣି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରୂପରେଖ ପ୍ରଭୃତି ସମ୍ପର୍କରେ ଲେଖାମାନ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଛି । ସମ୍ପାଦନା ଓ ମୁଦ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟର ସୁବିଧା ନିମନ୍ତେ ଲେଖକମାନେ ଫୁଲବେଲ୍ ବାଗର ଗୋଟିଏ ପୃଷ୍ଠାରେ ପଥେଷ୍ଟ ମାର୍କିନ୍ ରଖି ସେମାନଙ୍କ ଲେଖାରୁ ସୁନ୍ଦର ଅକ୍ଷର ବା ଟାଇପ୍ କର ତହୁଁ ର ଦୁଇକଡ଼ା ନକଲ ପଠାଇବା ଆବଶ୍ୟକ । ପ୍ରକାଶନ ଯୋଗ୍ୟ ଲେଖାଗୁଡ଼ିକ ଲଗି ଲେଖକମାନଙ୍କୁ ପରିଚାଳିତ ହୋଇବ ଓ ପ୍ରକାଶନ ଉପଯୋଗୀ ନ ହେବା ଲେଖାଗୁଡ଼ିକ ଲେଖକମାନଙ୍କୁ ଫେରିପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇବ । ଲେଖାଗୁଡ଼ିକ 'ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ' ଓ 'ଓଡ଼ିଶା ରିଭ୍ୟୁ'ର ସମ୍ପାଦକ, ସୁଚନା ଓ ଲେଖକମାନଙ୍କ ବିଭାଗ ଓଡ଼ିଶା, ବୁବନେଶ୍ୱର 751001 କାଠିକାରେ ପଠାଇବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ସୁଚନା ଓ ଲେଖକ ସମ୍ପର୍କ
ଓଡ଼ିଶା, ବୁବନେଶ୍ୱର

ମନସ୍ତୁତ୍ତେ

ଶ୍ରୀ ଲଳିତାଙ୍କ କବିତା

ମନ ପିଲେ ଧନ ନିକେ ପ୍ରକାଶି ଅନ୍ତରେ ଅନ୍ତରେ ସତ ।
 ଶୁଣିବ ପଣ - 'ମନର ମୂଳେ ଏ ଜଗତ ।' ସେ କୌଣସି
 ଶାନ୍ତି କରିବ କୁ ଗଲେ ପ୍ରଥମେ ସେବା ସରଳ ସୁଧାର ମନଟିଏ ।
 ଧନ ପାଖରେ ସମସ୍ତ ଥାଏ ମଧ୍ୟ ମନ ନ ପିଲେ ସବୁ ପ୍ରକାର
 ଅସୁବିଧା । କର୍ମକୁ ଜୀବନର ମାନବ୍ୟ କୋଣି ଧରିବାବେଳେ,
 ସେଇ କର୍ମକୁ ସୁସ୍ଥରୂପେ ଚିତ୍ତ ହୁଏ କରିବାକୁ ବରଦାନ
 ମନଟିଏ । ତାହା ବିଶେଷତା ଧାରଣା ଯେ କରିବା ପରେ ପରେ
 ବାହାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ, ଦିନରେ ମଣିଷକୁ ଆଗରେ ନେଇଥାଏ
 ସେଇ ମନ । ତେଣୁ ମନ ଅଛି ତ ସବୁ ଅଛି । ନିର୍ମିତ୍ତରେ
 ଉତ୍ପତ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟଟି ହାତମୁଠାକୁ ଆସିବାର କୋଣି ଧରି ନେବାକୁ
 ସମ୍ଭବ ।

ମାତୃସ୍ନା ବୃଦ୍ଧି କ, ମର୍ତ୍ତ୍ୟା ବିନାଶ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯାହା
 ହୃଦୟ, ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରକୃତରେ ସେବା ସେଇ ମନ । ଗାଁ
 ସହରରେ ଥିବା ଆମ ସାଧାରଣ ମଣିଷଙ୍କ ମନରେ ଉଚ୍ଚ
 ସ୍ୱପ୍ନରୁ ତେଜସ୍ୱୀ ଉତ୍ତେଜ କରାଯାଏ, ତେବେ ସେମାନେ
 କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ନିଜର ମନେ କରି ଆଗେଇ ନେବେ ନିଶ୍ଚୟ ।
 ତାହା ମର୍ତ୍ତ୍ୟା ଉନ୍ନୟନର ଅଧିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ
 ସେଇ ସେଇ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଉପରେ ଏବଂ ଏସ୍ପିକିଟ ମୁଖ୍ୟତଃ
 ସେଇ କରାଯାଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ।

ମାତୃସ୍ନା ଗୋଟିଏ ଏକାକି ଧରା, ଯାହା କଥାରେ
 ବୁଝିଲେ କଣ ହେବ ନାହିଁ । ଆଦିବାସୀ ସୁସ୍ଥିତିରା ଉତ୍ପତ୍ତିକ
 ଧରଣର ସରଳ ମିଶ୍ରିତ ମାତୃସ୍ନା ତା ନୂଆ ନୂଆ ଆମ

କୌଣସି ଯୋଡ଼ା ଶୁଣା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା ନିଜାନ୍ତ ବୁଝା),
 ସେହିପରି ସେଇ ଉପରେ ପଶୋର କରି ଦେଖାଇ ଦେବା
 ଦରକାର । ସୁଖୀ ପ୍ରଶାନ୍ତାଦିତ୍ତ ନିଜ ଆଖିରେ ସେଇ
 ଉପରେ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ତହିଁରୁ ସ୍ୱାମୀ ଆହରଣ କରିବା
 ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ ଭିଷନେବ । ତା'ପରେ ଶିଶୁର
 ଜନନବ୍ୟସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ମାତୃ ସ୍ନା ତା ମାତୃଧରା
 ଆଦିରେ ସୁସ୍ଥିତ ସୁସ୍ଥ ଓ ମାଧ୍ୟମରେ ମାତୃସ୍ନା ତା ମାତୃ
 ଧରାବାସୀ ଉତ୍ତେଜ ନେବାରେ ଆଜି କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ ।

ମାତୃ ସ୍ନା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀ

ମାତୃ ସ୍ନାକୁ ବିଶିଷ୍ଟ ଭାବେ କରିବାକୁ ସେଇ ବରଦାନ
 ଅତି ସମ୍ଭବ ଅଧ୍ୟବସର ଅସମ୍ଭବ ବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଷ୍ଠୀଟିଏ ।
 ମାତୃସ୍ନା କରିବାକୁ ଅନୁର ଆଉ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଦରିଦ୍ର
 ସୁଖୀଙ୍କ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଗୋଷ୍ଠୀଟିଏ ହୁଏ । ଆଜି ବିଷୟ ସେ
 କଥା ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ବଦଳିଛି । ମନ ପିଲେ ଦେଖିବାଟିଏ
 ନିଜିବାରେ କୌଣସି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ । କାରଣ ଏତିକି
 ଶ୍ରୀମତୀସହର ଅନ୍ତର ୮୭ ଧାରା ସଂଶୋଧନ ହେବା
 ପରେ ଆଜି ବାର୍ଷିକ ୧୦ ବର୍ଷର ମିଆଦରେ କଣେ
 ଗୋଷ୍ଠୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଅନୁସାରେ ମାତୃସ୍ନା ସଫଳରେ ଗୋଟିଏ
 ଶ୍ରୀମତୀସହର ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ପଦ ବିଧିରେ ପାଠୁଛି ଯାହା ଉତ୍ତମ
 ଏବେ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଆଦିବାସୀ ଅତି କମ୍ରେ ୧୨
 ହଜାର ବର୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟରେ । ଅତୀତ ମାତୃସ୍ନାରେ ସୁଖୀକୁ ସେ ଗାର
 ବିଧିରେ ଗୋଷ୍ଠୀଟିଏ । ଅତି ଅଳ୍ପ ଶରତରେ ଦେଖିବାଟିର
 ସୁବିଧାକର ବରଦାନ ପାଇବ । ତାହା ମଧ୍ୟ ସୁଖୀକୁ ବିଶିଷ୍ଟ
 ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି ।

ତଥା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ

ପାଳ-ପାଳୀର ଗାଦିରେ ବଜା ଓ ବାଲ ସାହାଯ୍ୟରେ ନଦୀ,
 ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଶୁଣୁ ଉପକୃତ ପାଖରେ ମାତୃଧରୀ କାନ୍ଦିବା ନିଜାନ୍ତ
 ଉତ୍ପତ୍ତିର ମହାତୀତାମାନେ ସାଧାରଣତା ଦରିଦ୍ର । ତଥା ଓ
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ସତେ ଏ
 କେତେକ ସେମାନଙ୍କୁ ତାର ଓ ତଥା ଉପକୃତ ବାଦକୁ ମହାତୀତା
 ପିଲା ୨,୫୦୦ ତଥା ଲେଖାଏଁ କ୍ୟାସ ରଖି ଦିଆଯାଏ ।
 ଉଣ ଉପରେ ଶତକଡ଼ା ୨୫ କାର୍ଯ୍ୟ ବିହୀନ ବ୍ୟବସାୟ ରହିଛି ।
 ଦୈନନ୍ଦିନ ଧରା ହେଉଥିବା ମାତୃରେ ବିଶିଷ୍ଟତାକୁ ଆଉ ଯାହା
 ନିଜିକ, ବିଶିଷ୍ଟତା ଲାଭରେ ପରିଣତ କରିବେ ଏବଂ
 ଆର୍ଥିକ ବୃଦ୍ଧିର ଦୃଢ଼ ଚିତ୍ତରେ ଏହା ମଧ୍ୟ ସହାୟତା କରିବ ।

ଇ. ଆର୍. ଆର୍. ପି ଜରିଆରେ ସାହାଯ୍ୟ

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମୋତ୍ତମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମଧ୍ୟରେ ଆମ ରାଜ୍ୟରେ
 ଭାଗାଞ୍ଚଳ ଦରିଦ୍ରତା ଦୂରୀକାରଣର ଅଧିକ ଉପାଦାନ (ଇ. ଆର୍.
 ଆର୍. ପି.) ଯୋଗ୍ୟ ଏକ ଅନିଚ୍ଚ ପଦକ୍ଷେପ । ଏହାର ଉତ୍ତମ
 ହେତୁ-ସେହି ଦରିଦ୍ରତା ପରିଚାଳନା ବାଣିଜ୍ୟ ଆଉ ମାତୃ
 ୧,୨୦୦ ତଥା ମଧ୍ୟରେ ସାମିତ, ସେମାନଙ୍କୁ ଗୋଷ୍ଠୀରେ
 ମାତୃସ୍ନା, କବରଶାସ୍ତ୍ର ମାତୃଧରା, ଉତ୍ପତ୍ତିର ମାତୃସ୍ନା ଓ
 ଉତ୍ତମ ମାତୃଧରା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିବାରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସାମାଜିକ ଭାବେ

ବନ ବିଭକ୍ତି ଦେଖାନ୍ତି

ଓଡ଼ିଶାରେ ପୁସ୍ତକପ୍ପରି

ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ଚରଣ

ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଇନ୍ଦିରା ଗାନ୍ଧୀ ଓଡ଼ିଶାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶିକ୍ଷାର ଅସ୍ତିତ୍ୱ କୁଶଳତାରେ ଅତି ମୁଖ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ତା-ଙ୍କର ପୁତ୍ର ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରମଣ କାଳରେ ଓଡ଼ିଶାର କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଲେଖନ ହାତକୁଣ୍ଡା କୁଳ ନିଶି ପୁସ୍ତକପୋଷକତା ଚରିତା ଶିଳ୍ପ ଇ-ଗୋ ଓଡ଼ିଶାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ବସନ ଗଜକର୍ଣ୍ଣତା ଗୁପ୍ତା ପ୍ରଜ୍ଞାବା କରୁଥିଲେ । ସେ ଅନୁରବ କରୁଥିଲେ ଯେ ଓଡ଼ିଶାର ବୁକାକାଗମାନେହି ପ୍ରକୃତରେ ଶିକ୍ଷା । ଆର୍ଥିକର ପ୍ରଦେଶ କଳାତ୍ମକ ଗଜକର୍ଣ୍ଣତାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଓଡ଼ିଆ ବୁକାକାର ମାନ-କର ପ୍ରଧାନ ଲକ୍ଷ୍ୟ । କେ-ତ୍ର ତଥା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଓଡ଼ିଶାର ଉତ୍ତମ ଶିକ୍ଷାର ଗମତି ପାଇଁ ବିହିତ ପ୍ରବେଶା ଗତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପା-ତକାଶିକ ଯୋଜନାକାଳରେ ଓଡ଼ିଶାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଶିକ୍ଷାର ଏକ ବିପ୍ଳବକ ଗତ୍ୟାନ ଆଣିପାରିଛି ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାର-କର ନୂତନ ଶିକ୍ଷାନୀତିରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା ବିକାଶ ନିମିତ୍ତ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିବାରୁ ଏହି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ ତତ୍ତ୍ୱ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁପ୍ରାପ୍ତି ଲାଭି ହୋଇପାରିଛି ।

ଓଡ଼ିଶାରେ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରାୟ ମାର୍ଗ ବୁକାକାରମାନ-କ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ୩୨,୫୦୦ ହରିଜନ ଓ ୮,୫୦୦ ଅଭିବାସୀ । ଏମାନ-କ ନିଜକୁ ଅଧିକା-ଶ ନିଜର ଚିତ୍ର ଅଭାବକୁ କଟକଟୁ ଜଗା ବା ମାଷର ଲଜଜାର ମାନ-କର ମହୁରାଅ ରାବରେ କାମକରି ଶୋଷିତ ହେଉଥିଲେ । ପୁରୁଣା ପଦକ ଚକ୍ର, ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଦ୍ରାମର ଅଭାବ, ପୂଜା ଯେ ଶ ଶର ଅବ୍ୟବସ୍ଥା, ପ୍ରଦେଶ-ର କରକାଳୀ

ଏ ପ୍ରତିଧାବନକ ବିକଳ ମାଧ୍ୟମର ଅଭାବ ହେତୁ ବୁକାକାର-ମାନ-କର ଅଧିକ ଅବସାର ଲାଭି ହୋଇପାରିନଥିଲା ।

ଏହି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ-ତକାଶିକ ଯୋଜନାକାଳ ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏହିସବୁ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ନିମିତ୍ତ ଅନେକ ଲାଭ-ମୁକ୍ତ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଅଛନ୍ତି ।

ସମବାୟ ପରିସର ସଂପ୍ରସାରଣ

ପ-ତନ ପ-ତକାଶିକ ଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ରସ୍ଥଳୀ ୩୦,୦୦୦ ଚକ୍ର ସମବାୟ ପରିସରକୁ ହୋଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ର ସ୍ଥଳୀ ପ-ତକାଶିକ ଯୋଜନା କ୍ଷେତ୍ର ସ୍ଥଳୀ ପ୍ରାୟ ୩୮,୦୦୦ ଅତିରିକ୍ତ ଚକ୍ର ସମବାୟ ପରିସରକୁ କରାଯାଇ ୨୨,୦୦୦ ବୁକାକାର ମାନ-କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଲାଭରେ ନିୟୁତ ଯୋଗାଉତାପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପାରି କରାଯାଇଥିଲା । ନୂତନଯୋଗେ ସମବାୟ ପରିସରକୁ ଆସିଥିବା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବୁକାକାର-କ ପ-ତକାଶିକ ସାହାଯ୍ୟ ଅଭାବରେ ୧୦୦ ଟ-କା ଓ ଲକ୍ଷ ଅଭାବରେ ୧୦୦ ଟ-କା ଯୋଗାଉ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ୧୯୮୦-୮୫ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୩୮,୩୫୭ ଗୋଟି ଚକ୍ର ଚକ୍ର ସମବାୟ ପରିସର କରାଯାଇ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟପାତ୍ର ଅଧିକ କରାଯାଇ ପାରିଛି । ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅତିରିକ୍ତ ୨୨,୨୧୪ ଚକ୍ର ବୁକାକାର ସମବାୟ ପରିସରକୁ ହୋଇଅଛି । ଯେଉଁମାନେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭବନ ନିର୍ମାଣ କରିଅଛନ୍ତି ସ୍ୱ-ପ-ତକାଶିକ ଯୋଜନା-କାଳ ମଧ୍ୟରେ ୨,୭୮୭ ଗୋଟି ଚକ୍ର ନିର୍ମାଣ ପରିସର ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଅଭାବିତ କୋଶି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଲକ୍ଷ ଯୋଜନାପୁରୀ ଦେବତା ମୋଟ୍ ୨,୭୧୦ ଗୋଟି ଚକ୍ର ନିର୍ମାଣ ପରିସରକୁ କରାଯାଇ ପାରିଛି । ଏହି ନିର୍ମାଣ କାଳରେ ୧୫,୫୮୦ ଚକ୍ର ବୁକାକାର-କ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କର୍ମଯୋଗାଉ ଦେବାରେ ଲାଗି ହୋଇପାରିଛି । ତେଣୁ ଲକ୍ଷ ଯେ କଳାତ୍ମକ ପୁରୀ ଦେବତା ସ-ତନ୍ତ୍ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ମଧ୍ୟସ୍ଥ ୮୫,୩୫୧ ଗୋଟି ଚକ୍ର ଅଭାବ ପାରିଛି । ଏହା ରାଜ୍ୟର ମୋଟ ଚକ୍ର ସ-ଶ୍ୟାର ଶତକଡ଼ା ୮୧.୨୪ ପ୍ରତିଶତକ ଅଟେ ।

ତନ୍ତ୍ର ଆଧୁନିକୀକରଣ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୁବିଧା

ଅନୁକାଳରେ ପ୍ରାୟ ଶତକଡ଼ା ୮୦ରାଜ ଚକ୍ର ପ୍ରକାଶନ ଓ ଗଜକର୍ଣ୍ଣ ହେଉଥିବା ହୋଇଥିବା ଯେ ସ୍ଥଳୀ ଦୁଇ ନାମ ମାନ-କର ଲକ୍ଷ୍ୟକ୍ର ତଥା ଧାର ଅଭାବକୁ ଦର୍ଶି ପାଇପାଡୁନାହିଁ । ତେଣୁ ଲକ୍ଷ ଯୋଜନାକାଳ ମଧ୍ୟରେ ୨୫,୯୦୦ ଗୋଟି ଚକ୍ର ଅଧୁନିକୀକରଣ ନିମିତ୍ତ ୨୫୯ ଗୋଟି ଟ-କାର ବ୍ୟୟ ଅବନତି କରାଯାଇଥିଲା । ଏହିମଧ୍ୟସ୍ଥ ୧୨,୫୦୦ ଗୋଟି ଚକ୍ର ହରିଜନ ମାନ-କପାଇଁ ଲାଭି । ଲକ୍ଷ ଚକ୍ର ଲକ୍ଷ-କାଳ ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଲକ୍ଷର ପ୍ରତି ବୁକାକାର ପିତା ୧,୦୦୦ ଟ-କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଅଛି । ଏହିମଧ୍ୟସ୍ଥ ଶତକଡ଼ ୫୦ରାଜ ଲକ୍ଷ ଅଭାବରେ ୩ ଲକ୍ଷ ଶତକଡ଼ା ୫୦ ରାଜ ଲକ୍ଷିତ ଅଭାବରେ ଯୋଗାଣ ଦିଆଯାଇଅଛି । ନିଜୁ ହରିଜନ ମାନ-କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶତକଡ଼ା ୨୫ ରାଜ ପାହାନ୍ତି ଓ ଶତକଡ଼ ୨୫ ରାଜ ଲକ୍ଷ ଅଭାବରେ ଦିଆଯାଇଛି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ହରିଜନ ବୁକାକାର ମାନ-କ ଅଧିକିରୋଧ ଚକ୍ରକାଳୀ ନିର୍ମାଣ କରିବାପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି । ଚକ୍ର ଲକ୍ଷାବନ

ଅନନ୍ତା ଦୁର୍ଦ୍ଦି ନିମନ୍ତେ ଦେବେଇ ଶେତ୍ରରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯବପାତି ମାଗଣାରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି ଏବଂ ତତ୍ପରେ ତ-ରେ ଅର ଏକ ଯୋଗନା ଅନୁଯାୟୀ ଚନ୍ଦ୍ରବାୟ ମାନ-ବର ସୁଦ୍ଧ ଏବଂ ତତ ଶାବ୍ଦ ଦିବ୍ୟର ଯୋଗାଣ ନିମନ୍ତେ ବରଦାନ-ତ ପକ୍ଷରୁ ଅର୍ଥକ ସହାୟତା କରାଯାଉଛି । ଏହି ଯୋଗନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରେ କୁଣ୍ଡାକାରମାନେ ରାଜ୍ୟରେ ଅର୍ଥକ ସମସ୍ତ ଉର୍ଦ୍ଧବ ଶାମକରି ପ୍ରାକୃଷ୍ଟି ଏବଂ ବସନ୍ତ ପୁଣ୍ୟାବୁତମାନ ମଧ୍ୟ ଦୁର୍ଦ୍ଦି ପାଇଁ । ଶସ-ପ-ତଦାର୍ଥକ ପୂର୍ଣ୍ଣା ଚେତ୍ର ୬୫୫ କୋଟି ଟ-ଦା ତ୍ୟରେ ୬୦,୦୬୯ ଗୋଟି ଚନ୍ଦ୍ର ଅଧୁନିତା-ବରଦ ଦିଆଯୋଉଅଛି ଓ ୪,୫୦୬ ଗୋଟି ଚନ୍ଦ୍ରଶାବ୍ଦ ଦିବ୍ୟର ତ-ଯୋଗ କରାଯାଇପାରିଛି ।

ବସ୍ତୁ ଉପାଦାନ

ତତ୍ପ ଅବଶୁଦ୍ଧିକରଣ ଓ ତତ୍ପ ଅଧୁନିତାବରଣ ଏହି ଦୁଇଟି ଯୋଗନାର ରୁଟି ଶସ-ପ-ତଦାର୍ଥକ ଯୋଗନାରେ ବିଶେଷ ଶାବ୍ଦରେ ପରିଚାଳିତ ହୋଇଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ବସ୍ତୁ ଉପାଦାନ ଶେତ୍ରରେ ଅନେ ନିଶିତା ଅବଶୁଦ୍ଧିକରଣ ହୋଇପାରିଛି । ସମବାୟ ପରିଷଦ ମଧ୍ୟରେ ୬୦୦'୦୦ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷନିତର ବସ୍ତୁ ଶସ-ପ-ତଦାର୍ଥକ ଯୋଗନାକାର ମଧ୍ୟରେ ଉପାଦିତ ହେବା-ପାଇଁ ଲକ୍ଷ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଶସ-ଯୋଗନା ଶେତ୍ରସ୍ଥ ୬୩୭'୦୦ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷନିତରରେ ଉପାଦାନର ରେକର୍ଡ୍ ବସ୍ତୁ କରାଯାଇପାରିଛି । ସେହିପରି ହସ୍ତତତ୍ପ ଉତ୍ପାଦନ ନିମ୍ନ କରୁଥିବା ଶସ ଯୋଗନା ଶେତ୍ରସ୍ଥ ୧୬୦'୦୦ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷନିତର ବସ୍ତୁ ଉପାଦାନ ହେବାପାଇଁ ଲକ୍ଷଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଓ ଯୋଗନା ଶେତ୍ରସ୍ଥ ୧୦୧୩୩ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷନିତର ବସ୍ତୁ ଉପାଦିତ ହୋଇପାରିଛି । ତେଣୁ ସ-ଉପିତ ପରିଷଦ ମଧ୍ୟମରେ ୬୩୮୩୩ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷନିତର ରୁଣା ଉପାଦାନ କରାଯାଇ ନାଧାରଣ ତଥା ଉଦ୍ଭିଦରେ ମାନ-ବର ସୁଦ୍ଧା ମେ-ବଣ କରୁଥିବା ସକ୍ଷମ ହୋଇପାରିଛି ।

ଜନତା ବସ୍ତୁ ଉପାଦାନ

୧୯୭୬-୭୭ ମସିହାଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା କେନ୍ଦ୍ର-ସରକାର-କ ପରିଚାଳିତ ଜନତା ବସ୍ତୁ ଉପାଦାନ ଯୋଗନା ଉପରେ ଉପିତ ଶେତ୍ର ଓ ଦୁର୍ଦ୍ଦି ଶେତ୍ର ସେବା-ବର ସୁଦ୍ଧା ମେ-ବଣ ପାଇଁ ତଥା କୁଣ୍ଡାକାର ମାନ-ବର ବର୍ଷଯୋଗାଣରେ ସହାୟନ ହେବାପାଇଁ ରାଜ୍ୟସରକାର ଶସ-ପ-ତଦାର୍ଥକ ଯୋଗନାକାର ମଧ୍ୟରେ ଅର୍ଥକ ସୁବିଧା ଦେଇଥିଲେ । ରାଜ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରବାୟ ସହଯୋଗ ସମିତି ଓ ରାଜ୍ୟ ହସ୍ତତତ୍ପ ଉତ୍ପାଦନ ନିମ୍ନ ମାଧ୍ୟମରେ ଏ ଯୋଗନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇ ପ୍ରାୟ ୧୫,୯୧୬ ଗୋଟି ତତ୍ପ ଏହି ଯୋଗନା ପରିଷଦରୁ ହୋଇଛି । ଶସ ଯୋଗନାକାର ମଧ୍ୟରେ ହସ୍ତତତ୍ପ ନିମ୍ନ ଓ ସମବାୟ ସମିତି ଉଦ୍ୟୋଗରେ ୧୧୦୩୬ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷନିତର ଜନତା ବସ୍ତୁ ଉପାଦିତ ହୋଇପାରିଛି । ଲକ୍ଷ ସମସ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶାର ପୁରପକ୍ଷରେ ବାସନକୁସୁମା ସମାଜର ଦୁର୍ଦ୍ଦି ଶେତ୍ରରେ ମାନ-ବ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ବିଲ୍ଲ କରାଯାଇଅଛି । ଏହି ରୁଣା ହସ୍ତତତ୍ପ ନିମ୍ନ ଓ ରାଜ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରବାୟ ସହଯୋଗ ସମିତିର ନିଜ ବିବିଧ କେନ୍ଦ୍ର ମାନ-ବ ଶିଳ୍ପ ଶାଳି ସମବାୟ ସମିତି ଓ

ଅ-କର୍ମିତ ବାଣିଜ୍ୟ ସମବାୟ ସମିତିମାନ-କ କରୁଥିବା କରାଯାଇଅଛି । ଏହାକୁ ଅର୍ଥକ ସୁବିଧା ଦେବା ପାଇଁ କରାଯାଇ ଅନୁମୋଦିତ ସୁବଳ ବୋକାଟ ମାନ-ବର ବାବୁଡ଼ିପ୍ରାପ୍ତ ବିବେଚନା ମାନ-ବ କରୁଥିବା ବିଳା ବିଳା

ଭିଜର୍ଲ ବ୍ୟାଙ୍କ ଉଣ

ରାଜ୍ୟର ପ୍ରାଥମିକ ସହଯୋଗ ସମିତି ସେମାନ-କର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ମୁହାମ୍ବ କେନ୍ଦ୍ର ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କ କରୁଥିବା ଭିଜର୍ଲ ବ୍ୟାଙ୍କ ଯୋଗାଇ ଦିଅଛି । ୧୯୭୫-୭୬ ଅର୍ଥକ ବର୍ଷରେ ଭିଜର୍ଲ ବ୍ୟାଙ୍କ ବ୍ୟାଙ୍କ କେନ୍ଦ୍ର ଶାଖା ୨୫୦ ୨୧ ଲକ୍ଷ ଟ-କାରରେ ସମିତି ଶିବାସରେ ୧୯୮୮-୮୯ ବର୍ଷ ଶେତ୍ରସ୍ଥ ଏହା ୧୧୮୩୩ ଲୋଟି ଟ-କାରୁ ଦୁର୍ଦ୍ଦି ପାଉଅଛି ତଥାପି ଏହି ସାମା ଅର୍ଥକ ବୁଦ୍ଧିପାଇଁ ବିଶେଷ ଯତ୍ନିଆଯାଉଅଛି ।

ସରକାରୀ ଉଦ୍ଭାଦ

ହସ୍ତତତ୍ପ ବସ୍ତୁ ଅର୍ଥକ ଅର୍ଥକ ସେବନିୟ କରୁଥିବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରର ପକ୍ଷରୁ ବର୍ଷର ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବପର୍ବାଣୀ ମାନ-ବର ବିବେଚ୍ ଦିଆଯାଇଥାଏ । ବିଜ୍ଞା ସମୟରେ ସ୍ତାପନ ମାନ-ବର ବିଜ୍ଞାଟି (ଶେତ୍ରକତା ୨୦ ରାଗ) ଦିଆଯାଇଥାଏ ସେ ଶେତ୍ରରେ କେନ୍ଦ୍ର ତଥା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଉଭୟେ ସମାନ୍ତ୍ରାବେଶ କରଣା କରୁଥାନ୍ତି । ପକ୍ଷମ ପକ୍ଷକାର୍ଥକ ଯୋଗନା ବସ୍ତୁ ମଧ୍ୟରେ ଭିଜର୍ଲ ପ୍ରକଳରେ ୪୫'୦୦ ଲକ୍ଷ ଟ-କା କରାଯାଇଥିବା ଶେତ୍ର ଶସ ଯୋଗନାକାର ମଧ୍ୟରେ ସେବା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ୪୯୮୮୬ ଲକ୍ଷ ଟ-କା ଉତ୍ପାଦନ କରିଛି ଏହା ବ୍ୟତୀତ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଠାରୁ ୩୨୭୩୯ ଲକ୍ଷ ଟ-କା ଉତ୍ପାଦନ କରିଛି ।

ପ୍ରୋସେସିଂ

ପ୍ରାଥମିକ ଚନ୍ଦ୍ରବାୟ ସମିତି ମାନ-ବ ସୁଦ୍ଧା ଯୋଗାଣ ଓ ସେମାନଙ୍କର ଉପାଦିତ ବସ୍ତୁର ଉପଯୁକ୍ତ ବିକ୍ରୟ ନିମ୍ନ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରବାୟ ସହଯୋଗ ସମିତି ପ୍ରାଥମିକ ଚନ୍ଦ୍ରବାୟ ମାନ-ବ ଶାଷ୍ଟ ଅନୁସାନ୍ ଦୁପେ କାର୍ଯ୍ୟକରଣ ଅନୁସାନ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ ମେର ରାଜ୍ୟ ହସ୍ତତତ୍ପ ଉତ୍ପାଦନ ନିମ୍ନ ସମବାୟ ପରିଷଦ ବାହାରେ ଶିଳ୍ପ କୁଣ୍ଡାକାରମାନଙ୍କୁ ଉପାଦିତ ବସ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପାଦିତ ବସ୍ତୁ ହସ୍ତତତ୍ପ ଉତ୍ପାଦନ ନିମ୍ନ ବିଜ୍ଞା କରୁଥାଏ । ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅନୁସାନ୍ ମାନ-ବର ଶିଳ୍ପରେ ତଥା ବାହାରେ ୧୬୩ ଗୋଟି ବିକ୍ରୟ କେନ୍ଦ୍ର ଉପାଦିତ ଶସ ଯୋଗନାର ଶେଷ ବର୍ଷରେ ଏମାନେ ମୋଟ ୭୫୮୭୮୭ ଲକ୍ଷ ଟ-କାର ହସ୍ତତତ୍ପ ବସ୍ତୁ ବିକ୍ରୟ କରି ପାରିଥିଲେ ।

ହସ୍ତତତ୍ପ ବସ୍ତୁ ଅର୍ଥକ ସୁବଳ ତଥା ଆକର୍ଷଣୀୟ ଉପାଦିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରୋସେସିଂ-ର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁରୁପ ଭିଜର୍ଲ ଯୋଗନା କାର୍ଯ୍ୟରେ ୧୨୩ ଲକ୍ଷ ଟ-କା ଶେତ୍ରରେ ବିଜ୍ଞା କରୁଥିବା ଶିଳ୍ପକରରେ ଗୋଟିଏ ସମବାୟ ବିଜ୍ଞା ପ୍ରୋସେସିଂ ବାଉଜାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଅଛି । ଏହାମାନ ଶସ ଯୋଗନାକାରରେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଠାରୁ ୭୪୮୯ ଲକ୍ଷ

କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁସାରେ ପାଇ ରାଜ୍ୟ ହସ୍ତକ୍ତ ଭଗବାନ ସମିତି ପକ୍ଷରୁ
ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା ଟିକ୍ସଦ୍ୱାରା ଓ କଟକ ଜିଲ୍ଲା ଅଠକ୍ଷ
କ୍ଷେତ୍ର ଯୋଗଦାନରେ କୁଳଟି ବୃଦ୍ଧ ରାଜ ବାଉଁଶମାନ
ନିମ୍ନ ଶାଞ୍ଜ ହାତକୁ ନେଇଥିବେ । ଏହି କୁଳଟି ପ୍ରବଳ
ଅଳ୍ପ ମାତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଉପାଦାନମାନ ହେବ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ
କ୍ଷେତ୍ର ଅନୁସାରେ ବିନିଯୋଗ କରି ଆଉ ୬ ଗୋଟି କୁଳ ଧରଣର
କ୍ଷେତ୍ର ରାଜ ବାଉଁଶମାନ ପ୍ରାପନ କରାଯାଇଥିବେ ଓ ଅନ୍ୟ ୬ ଗୋଟି
କ୍ଷେତ୍ର ଓ କୁଳଟି ପ୍ରାପନ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ସମସ୍ତଙ୍କର ଶାଞ୍ଜ
କ୍ଷେତ୍ର ନିଆଯାଇଥିବେ ।

ବୃଦ୍ଧକାଳୀନମାନଙ୍କ ବିକାଶ ଯୋଜନା

ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ୩୫,୦୦୦ ବୃଦ୍ଧକାଳୀନ ବୃଦ୍ଧକାଳୀନ
ପରିବାରର ଆର୍ଥିକ ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜ୍ୟ ସରକାର
କେତେକ ବିଶେଷ ଯେ କମା କରିଛନ୍ତି । କେତେକ ବୃଦ୍ଧକାଳୀନ
ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସମିତି ଜରିଆରେ ୧୫,୦୦୦
ଗୋଟି ବୃଦ୍ଧକାଳୀନ ପରିବାରକୁ ଅବଲୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଜନା
କରିଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଶିଳ୍ପ ଯେ କମା କେତେକ ସୁଖାମୋଦ
୨୫,୦୦୦ ବୃଦ୍ଧକାଳୀନ ଏହି ଯୋଜନାରେ ପରିଗଣିତ କରା-
ଯାଇଛି । ୧୮,୯୩୫ ଗୋଟି ଚଳୁ ଶିଳ୍ପ ପରିଗଣିତ
କରାଯାଇଛି । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ୧୫,୬୬୫ ଗୋଟି ଚଳୁ ମଧ୍ୟ
ପ୍ରାପ୍ତିକାଳୀନ କରାଯାଇଥିବେ । ଏହି ଯୋଜନା ପ୍ରକଳ୍ପରେ ବୃଦ୍ଧକାଳୀନ
ବୃଦ୍ଧକାଳୀନମାନଙ୍କୁ କମି ଯୋଗ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିୟମିତ ଅଣ
ପାଇବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିବେ ।

ଆଦିବାସୀ ଆଶ୍ରମର ଉପାଦାନ ତଥା ତାଲମ ସିକ୍ଷା

ଆଦିବାସୀ ଆଶ୍ରମରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଜାମିନ ତଥା ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ
ବୃଦ୍ଧକାଳୀନମାନଙ୍କର ଉନ୍ନତି ହୋଇ ପାରିବାରୁ । ପ୍ରଥମ ପକ୍ଷ
ବାସିକ ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରଦେଶ-
ରେ ଗୋଟିଏ ଉପଦାନ ତଥା ତାଲମ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାପନ କରା-
ଯାଇଥିବେ । ଉକ୍ତ ପକ୍ଷବାସିକ ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ
୫ ଗୋଟି ଜାମିନ କେନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟରୁ କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରଦେଶ
ଓ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା ମାଲଭିରି ନିକଟସ୍ଥ ସୁନ୍ଦରପୁରଠାରେ
ପ୍ରାପନ କରାଯାଇ ବୃଦ୍ଧକାଳୀନମାନଙ୍କୁ ଜାମିନ ଦିଆଯାଉଥିବେ
ଓ ଅନ୍ୟ ୩ ଗୋଟି ଯଥା ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲା ବି-ହୁଆ ଓ
ଓ ଅନ୍ୟା ଏବଂ ସୁନ୍ଦରପୁଟ ଜିଲ୍ଲା କିଲେଇଠାରେ ଗୋଟିଏ
କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରାପନ କରାଯିବା ପାଇଁ ସୁଦ୍ଧା ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସରିଛି ।
ଏଥିନିମ୍ନ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ମୋଟ ୬୦୦ ଗୋଟି ଗୋଟି
ଆବେଦନ ଦେଇଥିବେ । ପ୍ରତି କେନ୍ଦ୍ରରେ ବାର୍ଷିକ ୬୦ ବର୍ଷ
ବୃଦ୍ଧକାଳୀନମାନଙ୍କୁ ଜାମିନ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବାକି ଦ୍ୱାରା
କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବସ୍ତୁ ବିକ୍ରୟ ପ୍ରକଳ୍ପରୁ ସୁବିଧାପୂର୍ଣ୍ଣ କରା-
ଯାଇଥିବେ । ଉପଦାନ ତଥା ଜାମିନ ପ୍ରାପ୍ତକାଳୀନମାନଙ୍କରେ
ବୃଦ୍ଧକାଳୀନମାନଙ୍କୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମାତ୍ର ୧୦୦ ଗୋଟି ବୃଦ୍ଧ ମଧ୍ୟ
ବୃଦ୍ଧକାଳୀନମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

ଶ୍ରାମ୍ୟ ବୃଦ୍ଧକାଳୀନଙ୍କ ଆର୍ଥିକନିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ବୃଦ୍ଧକାଳୀନ ବୃଦ୍ଧକାଳୀନମାନଙ୍କୁ କେତେକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କମିଶନରେ ହସ୍ତକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥାଏ
ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ପରେ କେତେକ ଏହି କୃତିରେ ଅଭିବୃଦ୍ଧି କରା-
ଯାଇଥାଏ । ଏହି ପାଇଁ ପରିବାର ପ୍ରତି ମୋଟ ୨,୩୩୬
ଗୋଟି ୩,୦୦୦ ଟଙ୍କା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥାଏ । ଉକ୍ତ
ଯୋଜନାକାଳୀନମାନଙ୍କୁ ଜିଲ୍ଲା କରାଯାଇଥିବା ବୃଦ୍ଧକାଳୀନ
ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରୁ ଜାମିନ ଦିଆଯାଇ ୨,୯୭୬ ଗୋଟି ପ୍ରାପ୍ତକାଳୀନ
ଅଭିବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିବେ ଏଥିପାଇଁ ଏ କାର୍ଯ୍ୟରେ ୧୮୫
ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବେ ।

ସମବାୟ ପରିସରକୁ ପ୍ରତ୍ୟାକଳ

ହସ୍ତକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମୁଖ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟ । ଏହା ଏକ
ବୃଦ୍ଧକାଳୀନ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ । ପ୍ରଥମ ପକ୍ଷବାସିକ ଯୋଜନା
କେତେକ ସୁଖାମୋଦ ୨ ଗୋଟି ସୁଖାମୋଦ ସମବାୟ ପରିସର
ମଧ୍ୟରେ ଉପାଦାନ କରିଥିବେ । ଏହି କୁଳଟି ଯଥାକ୍ରମେ
ପ୍ରାପ୍ତକାଳୀନ କିଲ୍ଲା କରାଯିବ ନିକଟସ୍ଥ ତୋରା ଓ କେନ୍ଦ୍ରାପାଟଣା
ଜିଲ୍ଲା କରାଯିବ ନିକଟସ୍ଥ ତୋରା ଓ କେନ୍ଦ୍ରାପାଟଣା ଜିଲ୍ଲା
କୋରାପୁଟ ଠାରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ । ଏହି କୁଳଟି ପ୍ରାପ୍ତକାଳୀନ
ମୋଟ ୮୫୦୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା, କି. ଟଙ୍କା ଉପାଦାନ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ
କେନ୍ଦ୍ର ହସ୍ତକ୍ତ ଓ କେନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା ପାଇଁ ୪୫୭୦୦ ଲକ୍ଷ
କିଲୋଗ୍ରାମର ସୁଦ୍ଧା ଆବେଦନ ପ୍ରଦେଶରୁ କିମ୍ବା ଉପାଦାନ ଏହି
ପରି ଏକ ବୃଦ୍ଧକାଳୀନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଟେ ଅଧିକ ୬ ଗୋଟି ସମବାୟ ପ୍ରାପ୍ତକାଳୀନ
ପ୍ରାପ୍ତକାଳୀନ ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିବେ । ଉକ୍ତ ଯୋଜନା
କେତେକ ସୁଖାମୋଦ ପ୍ରାପ୍ତକାଳୀନ ସୁଦ୍ଧା ମୋଟ ୧,୫୫,୦୦୦
ଗୋଟି ଚାକିରି ନେଇ ଉପାଦାନମାନ ହୋଇଥିବେ ଏବଂ
୧ ଗୋଟି ପ୍ରାପ୍ତକାଳୀନ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିଛି । ଅବଶ୍ୟକ
୨ ଗୋଟି ପ୍ରାପ୍ତକାଳୀନ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟ ହାତକୁ
ନିଆଯିବା ଯୋଜନା କରାଯାଇଥିବେ ।

କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲା ସମିତି ସାମାଜିକ ତଥା ଆର୍ଥିକନିକ
କମିଟି ପାଇଁ ବୃଦ୍ଧକାଳୀନ ପକ୍ଷବାସିକ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ
ପ୍ରତି ବୃଦ୍ଧକାଳୀନ, ଏହା ନିମ୍ନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହୋଇଥିବେ । ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ହସ୍ତକ୍ତରୁ ହସ୍ତ କୋରାପୁଟ ପ୍ରଦେଶ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଭିନ୍ନ
ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ପ୍ରଦେଶର ଉପକ୍ରମ ପ୍ରାପ୍ତକାଳୀନ ମୋଟ-
ମୋଟି ରାଜ୍ୟରେ ହୋଇପାରିଛି ଏହା ପ୍ରାପ୍ତକାଳୀନ କିମ୍ବା ହେବ-
ନାହିଁ । ସାମାଜିକ ଓ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ତଥା ପ୍ରାପ୍ତକାଳୀନ
ବୃଦ୍ଧକାଳୀନ ପରିବର୍ଦ୍ଧନ କରି ଏହି ଦୈନିକୀକ ପ୍ରତି ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟକରେ
ହସ୍ତକ୍ତରୁ କୋରାପୁଟ ଶାଞ୍ଜରେ ପ୍ରଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତକାଳୀନ ଏହି
ଆମମାନଙ୍କର ଅଜ୍ଞା ।

ଦୈନିକ କୃଷି ଗବେଷଣା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ତତ୍ତ୍ୱର ବହୁତ କୃଷଣ ରଥ

ଗବେଷଣା ଓ ଗଣନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ସମସ୍ତ ସମାଧାନର ପଦ୍ଧତି । ବିଜ୍ଞାନର ବିକାଶ ଗବେଷଣା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ବିଜ୍ଞାନର ଯେଉଁ ବିଭାଗରେ ଯେତେ ଗବେଷଣା ହୋଇଛି ତାହା ସେତେ ଉନ୍ନତ ପଦାର୍ଥ ବିଦ୍ୟା, ଉତ୍ପାଦନ ଶାସ୍ତ୍ର ଆଦି ବହୁ ବିଭାଗରେ ବହୁତେ ଗବେଷଣା ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟିତାକୁ ମଣିଷ ଆଦି ଚତୁର୍ଥରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିଛି ବା ପରମାତ୍ମା ଦେବତା ବିଶ୍ୱାସର ଆବିର୍ଭାବରେ ମଣିଷ ସମାଜ ଆବଦିତ ହୋଇ ଉଠିଛି । କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ, ପଶୁଚିକିତ୍ସା, ବିଜ୍ଞାନ ପରି ଚୈତ୍ତବିକ ବିଜ୍ଞାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତି ବହୁତେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଆମ ଦିଆ ନିମ୍ନ ପଦ୍ଧତି ଆମ ଶ୍ରାବ୍ୟ ସମସ୍ୟାର ଗବେଷଣା ସମାଧାନ ହୋଇ ପାରିବ । ମାତ୍ର ଗତ କେତେ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ପରମ୍ପରିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଗବେଷଣାରେ ବେଶ୍ ଯୋଗ୍ୟ

କୃଷି ଗବେଷଣାରେ କୃଷିର ବହୁତ ପ୍ରକାରୀ ଆମେରିକା ପାଶ୍ଚାତ୍ୟରେ । ୧୮୭୨ ମସିହା ମସିହା ଆରମ୍ଭ କଲେ ଆମେରିକାରେ ଗବେଷଣା କଲେ ତା କୃଷି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ମାତ୍ର ସ୍ଥାପିତ ହେଲା । ଏହାପରେ କୃଷି ପରି ଏକ ଅବହେଳିତ ବିଦ୍ୟାକୁ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପଢ଼ାଗଲା । କ୍ରମେ କୃଷି ସଂପର୍କରେ ନୂଆ ନୂଆ ବହୁ ଆବିଷ୍କାର କରିବା ପାଇଁ ୧୮୮୭ରେ ଡିଆକ୍ ଆକାଶ ବଳରେ ଏହି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ କୃଷି ଗବେଷଣା ପାଇଁ ଅର୍ଥ ମହତ୍ତ୍ୱ କରାଗଲା । ଗବେଷଣାକୁ ଉତ୍ତମ ନୂଆ ନୂଆ ଚକ୍ରମାନଙ୍କୁ କୃଷି ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପଢ଼ାଉବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ

କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜାମ କରୁଥିବା ଉତ୍ତମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ପାଇଁ ସଂପ୍ରଦାୟ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ୧୯୧୨ରେ ଗୁରୁ ଯିଉ ଆରମ୍ଭ କଲେ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଇ ଦିଆଗଲା ।

ଭାରତରେ କୃଷି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟମାନ ସ୍ଥାପିତ ହେବାରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ, ଗବେଷଣା ଓ ସଂପ୍ରଦାୟ, ଏ ତିନିଟି ଯାକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏକତ୍ର ପଢ଼ାଣୀ ଭାବେ କଳ୍ପିତ ହୋଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆରମ୍ଭ କଲେ । କୃଷି ଓ ବିଶେଷତଃ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମଧ୍ୟ ଏ ତିନିଟି ଯାକ ଅଙ୍ଗ ସମକାଳରେ ଗୁଚ୍ଛିତ । କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପଶୁଚିକିତ୍ସା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, କୃଷି ଯାନ୍ତ୍ରିକ କଲେଜ, ମୌସିମ ଉତ୍ପାଦନ କଲେଜ ଏବଂ ଏବେ ଗତ ଇଂରାଜୀ ଇ-ଡିଗ୍ରୀ କଲେଜ, ହୋମ ସାଇନ୍ସ କଲେଜ, ଫିସିକାଲ କଲେଜ ଆଦି ମାନ ଉତ୍ତରରେ ହଜାର ହଜାର ଡିଗ୍ରୀହୀନ ଶିକ୍ଷା ଗ୍ରହଣ କରୁଛନ୍ତି । ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟାୟ ଅଧ୍ୟାୟ ଅଧ୍ୟାୟ ଅଧ୍ୟାୟ କୃଷି ଓ ଚର ସଂପର୍କୀୟ ବିଷୟମାନଙ୍କରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲାରେ କୃଷିର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରେ ଗବେଷଣା ଗୁଚ୍ଛିତ । ଦେହପରି ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଧ୍ୟାୟ ବିଷୟରେ କୃଷି ଓ ଆନୁସଂଗିକ ବିଷୟମାନଙ୍କରେ ସଂପ୍ରଦାୟ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁରୁ ଗୁଚ୍ଛିତ ।

କୃଷିର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରେ ଗବେଷଣାମାନ ସମସ୍ତ ଗୁଚ୍ଛିତ । ଆମ, ଉତ୍ତମ, ମଳ, ମ ଶିକ୍ଷା ଆଦି ଶ୍ରାବ୍ୟ ଶିକ୍ଷାଦାନ, ଗୋଷିଷ ଆଦି ଚୈତ୍ତବୀକ, ମୃତ୍ତ୍ୱ, ବିଶ୍ୱ, ବୃତ୍ତ, ହରତ ଆଦି କାର୍ଯ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ର, ଆତ୍ମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆଦି ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ପରିପରିକା ତଥା ଆମ, ନୃଶିଆ ପ୍ରାୟ ଆରମ୍ଭ କରି ସେତେ, ଅନ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ ଚର ଉତ୍ପାଦି ଶାସ୍ତ୍ର ଆମ କୃଷି ସଂପର୍କୀୟ ଗବେଷଣା, ତେଜସ୍ୱୀ, ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଧିକ ପ୍ରମାଣମାନ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟ ଆବିଷ୍କାର କରିବା ଦେଖିବା ମାନଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ଗବେଷଣାର ବିଷୟ । ମାତ୍ର କୃଷି କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କେତେ ସାରା ପିତିଆ ଦରକାର ତାହା ନିଶ୍ଚୟ କରିବା ଅନ୍ୟ ଏକ ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ । ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଗୋଟିଏ ଏବଂ ତାହାର ନିରାକରଣ କୃଷି ଗବେଷଣାର ଅନ୍ୟ ଏକ ବିଭାଗ । ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉତ୍ତରୀୟ, ଅମଳର ସହଜ ପଦ୍ଧତି, ଅନ୍ତ ପରେ ଉତ୍ତରୀୟଗବେଷଣାର ଉପାୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମଧ୍ୟ ଗବେଷଣା ବିଷୟ । ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଶ୍ରମ, ଶ୍ରମୀର ପରିଶ୍ରମ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରାବ୍ୟମାନଙ୍କର ଉପାୟ ଶ୍ରମ ଆଦି ବିଭିନ୍ନ କଳି କୃଷିକର ବୃତ୍ତ୍ୟର ମୁଖ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମଧ୍ୟ କୃଷି ଗବେଷଣାର ଏକ ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗ ।

ଦେହପରି ପଶୁପାଳନ ଓ ପଶୁଚିକିତ୍ସା, କୃଷି ପ୍ରସଙ୍ଗ, ମୃତ୍ତ୍ୱା ସଂପର୍କ, ମତ୍ସ୍ୟ ଓ ମଧୁମତ୍ସ୍ୟ ପ୍ରମ, ଗୁରୁ ଶ୍ରମ ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା କରିବାକୁ ବହୁ ଆବଶ୍ୟକ ଗୁଚ୍ଛିତ ।

ଆମ ପଢ଼ିବା ଶିକ୍ଷକାଳେ ଅଧିକରେ କୃଷି ସଂପର୍କୀୟ ଶାସ୍ତ୍ର ଗବେଷଣା ଗୁଚ୍ଛିତ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ କୃଷି ଓ ବିଶେଷତଃ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ହସ୍ତ କରିତ ହୋଇଛି । ଗବେଷଣା ବା ଶ୍ରମ ଅନୁସଂଧାନ ଅବହାନ ଓ ଅବିଭାଜନ ଗତିରେ ୧-୩, ଗୋଟିଏ ଗବେଷଣା ଉପି ଗବେଷଣା କରାପାରିବ, ତାହା ଶ୍ରମ

ଅବ-ବୁଦ୍ଧି, ଶକ୍ତିମା

ହୋ-ବେଦେବ

ଚିନ୍ତାବାଚନ-ଶିକ୍ଷା, ବଢ଼ାମ

ମାଣିଆ-ମାତାବତ, ଚିନ୍ତାଶିକ୍ଷା

ଏହାପ୍ରକାର (ଅବସ୍ଥା) ନାମରେ ଓ ହଜଡ଼ା ଆଦିର ନୂଆ ନୂଆ ବିବରଣୀ କାହାରିକାଣି ।

ଭାଷାର ଚିନ୍ତା ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଯେଉଁ ଗବେଷଣାକାର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଛି ସେମାନଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ଜମିର ପ୍ରକାର ଓ ବହୁବିଧୀରୁ ସୂଚି ପ୍ରଦର୍ଶନ କରୁଥିବା ପ୍ରକାର ପଦେଷା ଶୁଦ୍ଧାର ଦେଖା ଦେଲାଭବି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଓ ପ୍ରକାର ପ୍ରକାର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଛି । ଶିଳ୍ପ ଜମିରେ ଲବ୍ଧ ସହ ମାଣିଆ ବା ଚିନ୍ତାବାଚନ ମିଶ୍ରିତ ସ୍ଥଳରେ ଦେଖା ଶାଳ ଦେବାଳ ଜଣା ପଡ଼ିବାକୁ ସେ ଜମିରେ ଚିନ୍ତାବଚନିତ ପ୍ରକାରେ ଦେଖାଯିବା ଧାରଣା କରାଯାଇ ଏବେ ମିଶ୍ରିତ ସ୍ଥଳ କରାଯାଇ ଶୁଦ୍ଧାକୁ ଦେଖା ଶାଳ ମିଳୁଛି । ସେହିପରି ଧାନଚିନିର ସଞ୍ଚୟ, ରୋଗବିକାର ସମୟ, ସାରର ପରିମାଣ ଓ ଦେବାର ସମୟ ନିଆଯି ଲାଗେ କଥା, ପ୍ରତିବାସ ଯେଉଁମାନେ ଏ ପ୍ରକାର ସ୍ଥଳରୁ ଜଗୁଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଅଧିକ କାର ପାଇଛନ୍ତି । ପାଣିର ଲବିତ ବ୍ୟବହାର କଲେ ସେହିମି ପାଣିରେ ଖଟକତ ୨୫-୩୦ ଲାଭ ଜମିରେ କଟକେତନ କରାଯାଇ ପ ଶିଳ୍ପ । ସେହିପରି ରୋଗ ପେ କ ନ ଲାଗିବା ଅଧିକ ଅମଳସମ ନିସମ ମଧ୍ୟ କାହାକୁଛି । ଚିନ୍ତାକୁ ବିହନ ଲପରେ ସୂଚିକରଣର ପ୍ରକାର ସମ୍ପର୍କରେ ଗବେଷଣା ଶୁଭିଛି । ସୂଚିକରଣର ପରିମାଣ ଓ ପ୍ରଦର୍ଶିତା ସମୟ ଭେଦରେ ସେ ବିହନରୁ ଗଣ ହେଲେ ପ୍ରକ ଲବ୍ଧ ସ୍ଥଳର ଓ ଦେଖା ପରିମାଣରେ ହେଉଛି ।

ପଶୁପାଳନ ଓ ପଶୁଚିକିତ୍ସା ଶ-ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗବେଷଣାକୁ ଲପାଦେୟ ଚିନ୍ତାମାନ ବ ହାବୁଛି । ପାମ ର ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଗୋଷ୍ଠିରୁ ହସା ହସା ଧରି ଚିନ୍ତା ନିଆଇବା ଏକ ସାଧାରଣ ଗୋଷ୍ଠିର ଏ ପ୍ରକରେ ସେମାନେ ବୁଦ୍ଧିକୁ ହୁଅନ୍ତି । ଗୋ ଗୋଷ୍ଠିରୁ ଚିନ୍ତା ହୁଏ କିମି ପାରେନାହିଁ । ବହୁ ଦିନର ଗବେଷଣା ପରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପରିମାଣ ଓ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ପାଇଁ ଲିଗର ଏକପ୍ରକାର, ଲିଗାମିତି ବି ଚ-ପ୍ରୋକ୍ତ, ଆର୍ଦ୍ରତା, ମିଶ୍ର ଆଦି କେତୋଟି ଶିକ୍ଷା ଦେଖି ନିଶ୍ଚିତ ଗୋଷ୍ଠି ଚିକିତ୍ସା କରାଯାଇ ପାବୁଛି । ସେହିପରି ଗୋଷ୍ଠିର ଗୋଷ୍ଠିର କାରଣ ଓ ଚିକିତ୍ସା ଲପରେ ଗବେଷଣା କରାଯାଇ ଲପାଦେୟ ଚିନ୍ତାମାନ ମିଳୁଛି । ଅତିରା ବାହୁରୀମାନଙ୍କର ପରିମା ନିମ୍ନରେ ଜମିଥିବା ଲାଭାଭାବିକ ପ୍ରକାରକୁ ଶର୍ୟ ଚିକିତ୍ସାକାର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକାରେ କାହାର କରାଯାଇ ଏହ ଶହ ବାହୁରୀ କାବନରକ୍ଷା କରିବା ପ୍ରକା ବହୁ ଲାଭ ଭର ବହବତ୍ ନୂଆ ମୁଖ୍ୟ ଶକ୍ଷା କରାଯାଇ ପାବୁଛି ।

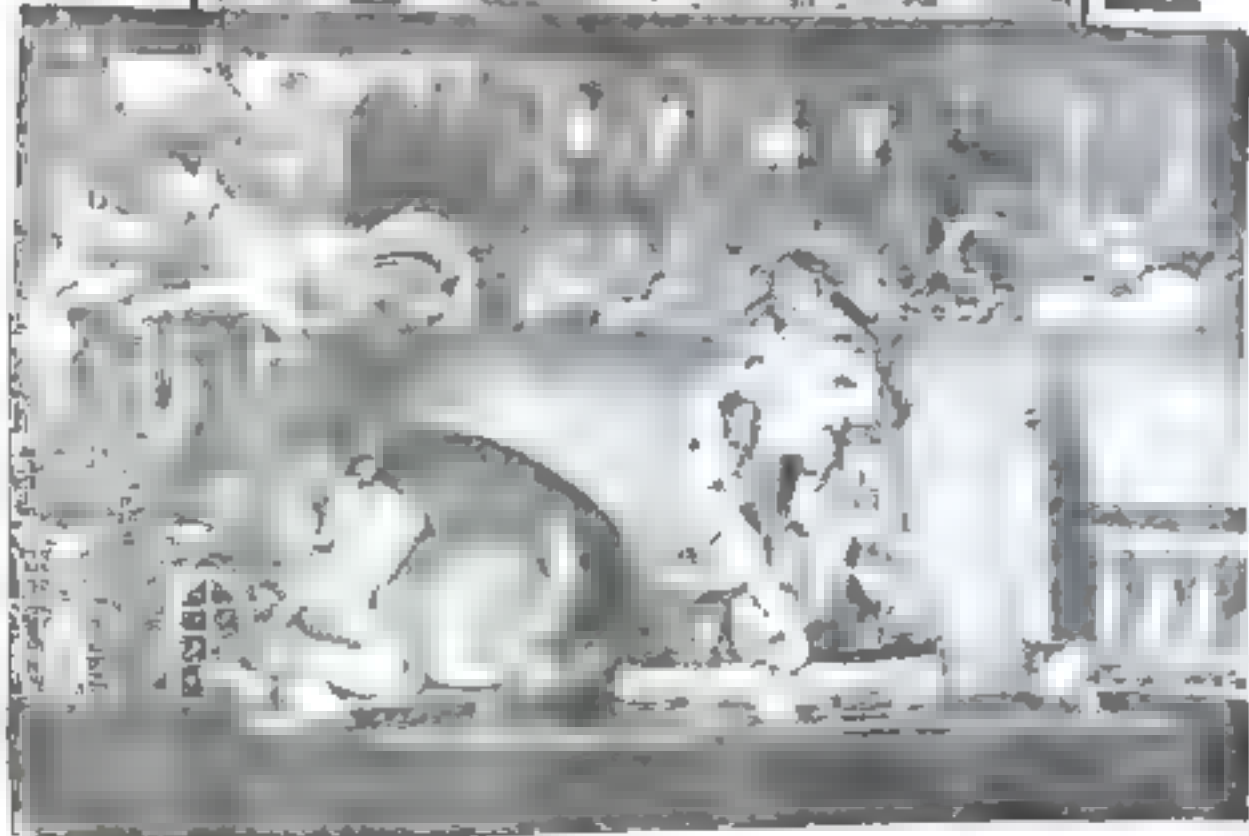
ଗବେଷଣା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଏବେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥଳରୁ ଅର୍ଥ ଆଣି ଧାର, ଚିନ୍ତାବାଚନ, ଆନୁ, ବିଶି, ମୁଗ ଆଦି କାଲି କାଳୀର ପ୍ରକାର ରାଶି ଲମ୍ବତ ଚିତ୍ତମର ବିହନ ଲପାଦନ କରି ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଓ ବିହନ ନିଗମକୁ ଯୋଗାଇ ଦେବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହାତକୁ ନେଇଛି । ସେବେ ଛବିନେଶ୍ୱର ଓ ଗମାରିପାଲି ପାର୍ମଶ୍ୱ ପ୍ରାୟ ୪ ଜଣର ବୃଦ୍ଧାଧୀନ ବିହନ ଲପନ୍ତ ହେବାର ଯୋଜନା ରହିଛି ।

ଆମ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଲବିତର ଗବେଷଣାମାନ ଚଳି ନୂଆ ଚିନ୍ତା କରାଯାଇ ନିଜିବାକୁ ଗବେଷଣା ଚିନ୍ତାମାନଙ୍କର ଅଭାବ ନାହିଁ । ସରକାର ବା ବେସରକାରୀ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଠାରୁ ଅନୁବନ୍ଧ ଅଭାବ, ଲବିତ ନର ଗବେଷଣା ଲପାଦେୟ ସମ୍ପର୍କାଚିନୀର ବିବେକରୁ ଆମକାଳୀ କରାଯାଇ କଟକର ଚରିବେତ ଓ ଗବେଷଣାକାରୀ ଅଭାବ ଆଦି ନେତୃତ୍ୱ ମୌଳିକ ବିଷୟ ଗମ୍ଭୀର ଗବେଷଣା ର ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ହେଉଛି ଏହା ଏହାର ସମାଧାନ କରିବ ।

ଲବିତ ପ୍ରକାର

ସରକାରୀ ମୁଦ୍ରାଣାଳୟରୁ ବିକ୍ରୟମା ଶୁଭା....

ସରକାରୀ ମୁଦ୍ରଣାଳୟରେ

ଦ୍ରା. ଦ୍ରା. ବିଶ୍ୱକର୍ମା ପୁରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ପାଞ୍ଚୁତିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ

ପ୍ରାଚୀନ ବିଧିବିଧି ମାନୁଆଲ୍ ପ୍ରତିବର୍ଷପରି ଏ ବର୍ଷର 'ବିଶ୍ୱକର୍ମା ପୁରୀ' ସରକାରୀ ମୁଦ୍ରଣାଳୟ ଇତିହାସରେ ଏକ ନୂତନ ଅଧ୍ୟାୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ପୁରୀ ଜମିଦାର ଆନ୍ଦୋଳନର ଚଉପଟା ଓ ଚୁଟିଶୂନ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତି ଏହି ଉପକଳ୍ପର ସର୍ବାଙ୍ଗକୁ ଗଢି ସବୁଜି ମଝରେ ଉନ୍ନତର ଦେଇ ସୁଚାରିବେଇଛି ।

ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ମାନ୍ୟତା ଜମିଦାରଙ୍କ ପ୍ରୋଭୋକ୍ସି-କମେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଇପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ପଦସ୍ଥ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ପୁରୀ ଜମିଦାର ସମାଜର ତଥା ଅଗଣିତ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତିରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସାଧରେ ପୁରୀ ଆଇନ ଓ ଇମ ପର ହୋଇଥିଲା । କଟକର ପୁରୀପୁଣ୍ୟ ଶ୍ରୀ 'ପାଣ୍ଡବମାନଙ୍କ' ସହ ଗୃହ ଦାଢ଼ ବିଶ୍ୱସ୍ତିତ ପୁରୀ ମଝପରେ ଦର୍ଶାଉଥିଲେ । ତହିଁକୁ ସହ ପ୍ରତ୍ୟାଶନାକ ହେଉଥିଲା ଯେ, ସଂସାରରେ ପାତ୍ରା ବିଷ୍ଣୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଘରୁ ସେହି ପୁରୁ 'ବିଶ୍ୱକର୍ମା'ଙ୍କ ଇର୍ଷ୍ଟି । 'ମୁକ୍ତିପ୍ରାପ୍ତି'ର ଜାବୁତ ଗଠନ ଓ ବେଶବିନ୍ୟାସ ସର କମଳାସ ପରିପାତ୍ରୀ ସବୁଜି ଅବସରରେ ଘରାବେଶ ସୂର୍ଯ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ ଓ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରତ୍ୟେକ କର୍ମଚାରୀ ତଦନୁସାରେ ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୁଖାବୁଦି ଦେଇ ନିଜର ଉଚ୍ଚିଷ୍ଠତା ଉନ୍ନତି ହୋଇଥିଲେ ।

ପୁରୀ ପରେ, ପୁରୀ ଜମିଦାର ଅନ୍ୟ ଏକ ଉପକଳ୍ପରେ ପରିବେଶି ଥିଲା "ସେକ୍ଟର କଲେଜ", ଯାହା ସମସ୍ତଙ୍କ ଅବସରରେ ଅସୁର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରାବୁତ ଓ ଏକ ଦୃଷ୍ଟିର ଉପେକ୍ଷା କରେ ଯଦ୍ୟା ରୂପେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସୂର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା ।

ସବୁଜର ଉଦ୍ୟା ଆରତି ପରେ ମନୋରଞ୍ଜନ କାର୍ଯ୍ୟ-କ୍ରମରେ ନାଟକ ପରିବେଷଣ ବର୍ଣ୍ଣସରେ ଦେଇ ପୁରୀପାତ୍ର ଦେଇ ସବୁଜ ବର୍ଣ୍ଣ ଆଇନ ହୋଇଥିବାକୁ ସାମସିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ-କମିଟିରୁ କର ଚାଲି ବିଷୟାବସ୍ଥିତିରେ ତା. ୨୫.୧.୮୮ରେ ୧୦ ଘଟିକା ସମୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ବୈଷୟିକ)ଙ୍କ

ଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟିତ ହୋଇଥିଲା- ମହାର୍ ପ୍ରୋଭୋକ୍ସି ମାନ୍ୟ 'ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା' । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ଉପକଳ୍ପରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ବିଶ୍ୱକର୍ମା ପୁରୀ ଜମିଦାର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ନାଟିଆ ।

ପୁରୀ ପରେ ଦୁଷ୍ଟର ଦମନ ଓ ଶିଷ୍ଟର ପାଳନ ପାଇଁ ଉକ୍ତ ପୁରୁଷ ଶ୍ରୀମୁଖକୁ ତତ୍ତ୍ୱ ଧାରଣ କରିବାକୁ ହୋଇଥିଲା ଏ, ଶିବବରଣ ସହ ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ହଂସକର ଅତ୍ୟାଚାରରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗର୍ଭ ଦୁର୍ଗାଙ୍କା ହା ହା କାର କରେ । ତା'ର ଶିଷ୍ୟ ସହ ସେ ବର୍ଣ୍ଣ ଦମନ । ଗୁଡାରି କରେ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀମୁଖଙ୍କ ତରଫରେ । ପରିବେଷଣ ପରମ ବୈଷ୍ଣବ ମହାସରା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ପୁରୁ ଅତ୍ୟାଚାରୀ ଦଂସର ଅତ୍ୟାଚାରର ଉନ୍ନତିତ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିଧାନ ଦୁଏ ଓ କରକରେ "ହଂସ ପ୍ରତିଷ୍ଠା" ଦୁଏ । ଏହି ନାଟକର ଚରିତ୍ର ଲୁମ୍ପିକାରେ ଅବସ୍ଥାରେ ଅଭିନୟ ହୋଇଥିଲା । ପୁରୁଷ ଲୁମ୍ପିକାରେ ହଂସକ, ଟିଗର, ସୁଗ୍ରୀ, ପଦ୍ମପାଣି, କୁହୁଦର, ସୋମଦର ଓ ଦୁର୍ଗାଙ୍କା—ନାଟା ଲୁମ୍ପିକାରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଉନ୍ନା, ନିଷ୍ଠା ଓ କଦାହି କର୍ମକ୍ରମରେ 'ହାକର' ।

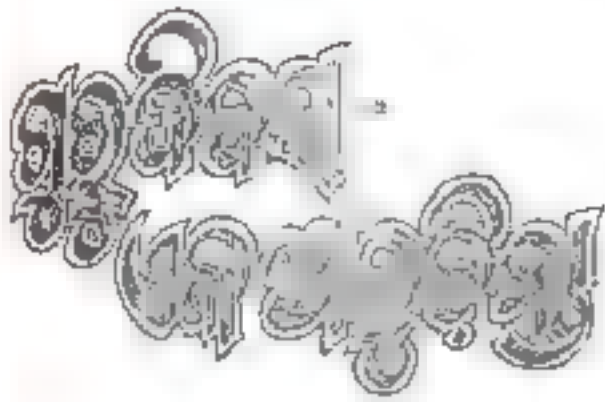
ପ୍ରପଣ ଲୁମ୍ପିକାରେ ଅଭିନୟ କରୁଥିବା ଶିଷ୍ଟ କଦାକାର ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ର ପ୍ରୋଭୋକ୍ସିର ଉକ୍ତ (ହାପୁ)ଙ୍କର ଅଭିନୟ ଅତ୍ୟାଚାର ବିରାଜିତ ହୋଇଥିଲା । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେ ସେ କରେ ଉକ୍ତ କଦାକାର ହେବେ, ଏଥିରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନାହିଁ ।

ସକାଶପ-ଉକ୍ତି, ଏକଦୂର ମନରେ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ସମାପ୍ତି ଧନ୍ୟ ମନ୍ତ୍ର ପରିସ୍ଥଳକ ତଥା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀମୁଖ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଦେଇ ଉଦ୍ୟମ ପ୍ରଣୟନାୟ ।

ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନର ସମସ୍ତ ମୁଖ୍ୟିତ ହୋଇଉଠୁ, ଏହାକୁ ଅନୁଷ୍ଠାନ ତରଫରୁ ବିଶ୍ୱକର୍ମାଙ୍କ ନିକଟରେ ହାସିନା ।

ପଦଶ୍ୟାମଳ କବିତା

ଜୀବନର ଲକ୍ଷ ଯେ ହେଉଛି ପ୍ରକାଶ । ମାନବ ଜୀବନର
ମୁକାବାର ତା'ର ବ୍ୟବହାର ପରିପ୍ରକାଶରେ । ଶାନ୍ତନାଥ
ଜୀବନର ଲକ୍ଷ ଅପମାନର ମଣିଷ ତା'ର ବାଧ୍ୟାବଧିକୁ
ସହିଦୀକୁ ଶିଖିଥାଏ । ତା'ର ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ଧାରା
ବିଶିଷ୍ଟତା ମଧ୍ୟ ଦେଇ ପଡ଼ି ନାହିଁ । ବିଶିଷ୍ଟତା ଯେତେବେଳେ
ଜୀବନର ଲକ୍ଷ୍ୟର ଅବତରଣିତତା—ସେହି ବିଶିଷ୍ଟତା
କେବଳ ପ୍ରଥମଧ୍ୟରୁ ତାକୁ ତା'ର ନିଜସ୍ବ ପଥ ବାଛିବାକୁ
ପଡ଼ିଥାଏ । ପଥ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ପ୍ରାୟଶଃ କେବଳ ତାକୁ ଅନ୍ୟର
ପଥର ସ୍ପର୍ଶିବାକୁ ହୁଏ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଓ ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର ସମନ୍ବୟରେ
ବାସ୍ତବର ପରିଚୟ ପ୍ରତିପାଦିତ ହୋଇଥାଏ । ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର
ପ୍ରସ୍ତୁତ ଶୋକିତା ନିର୍ମୁଳତା ତାକୁ ପରାଜୟରେ କେବଳ ସାମାଜିକ
ଜୀବ ରୂପେ ସ୍ଥାନ ଦିଏ । ମଣିଷର ପ୍ରଥମ ଅସ୍ପଷ୍ଟତା
ତା'ର ପିତା ମାତା । ପିତାମାତା ତା'ର ଜୀବନ ପ୍ରତିମା
ରୂପେ ବାସ୍ତବରେ ତାକୁ ତା'ର ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଶୋକିତାରେ
ସାମାଜ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି । ସେହି ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହିଁ ତା'ର ସ୍ବର ।
ମଣିଷ ଜୀବନର ସଫଳତା ତା'ର ଦୈନନ୍ଦିନ ବା ଶୌଚିକ
କୃତ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ ପାଏ ନାହିଁ । ପ୍ରାୟଶଃ ପୁଣ୍ୟରେ ନେତେ
ଶାମାଜ୍ୟ ସତ୍ତା ହୋଇଛି ଏବଂ ନେତେ ସାମାଜ୍ୟ ଲାଜି
କୃଷ୍ଣାବୃତ ହୋଇଯାଇଛି ମାତ୍ର ମନୁଷ୍ୟର ଆତ୍ମା ଯେଉଁ
ସତ୍ୟ ଓ ସାଧୁତା ଅନୁଶୀଳନରେ ଯୁକ୍ତ ସୁଦ୍ଧେ ଅସ୍ପଷ୍ଟତାର
ପଥରେ ଆସିଲାଣି ସତ ତତ୍ତ୍ବ ଶୁଣି କହିଛି ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ
ଏହି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଆବିଷ୍କାରର ପାତ୍ର ପଥରେ ଓ ମାନବୀୟ

ଉପାଦାନ ଉପରେ ବିରାଜିତ ପଣି ବ୍ୟାସମାନ
ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି, ସେବେବେ ସେହିମାନଙ୍କଠାରୁ ମାନବ
ଜୀବନର ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରକଟିତ ହୋଇଛି ।

ଶାନ୍ତନାଥଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବହୁପ୍ରକାରର ହୋଇଛି
ପ୍ରତିପାଦିତ ହୋଇଛି । ଶ୍ରୀକବିରୂପେ ସାମାଜିକ ଓ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ
ଚର୍ଚ୍ଚାର - ସଫଳତା ଶାସ୍ତ୍ରୀୟତାକୁ ବହୁବିଧରେ ପ୍ରକାଶ
କରିଥାନ୍ତି । ୧୮୮୮ ମସିହା ସେପ୍ଟେମ୍ବରର 'ବିଦ୍ୟାବିକା'ରେ
ଶାସ୍ତ୍ରୀୟତା ତା'ର ନାମରୁ ଚିହ୍ନିତହୋଇ କେବଳ
କରିଥିଲେ । ତେଣୁ କେବଳ ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ ବାଦ ଓ ଶାସ୍ତ୍ର
ପ୍ରତିମା ବାଦି ନିଷ୍ପାଦରେ ଶାନ୍ତନାଥଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟତା
ଦକ୍ଷର, ସାହିତ୍ୟ, ଶାନ୍ତନାଥ, ଶାନ୍ତନାଥୀ ବାଦୀ ଓ
ସଂସ୍କୃତି ଶେଷରେ ଥିଲେ ତେଣୁ କବି ବୋଲି । ତା'ର
କବୀର ଓ ପ୍ରକାଶିତ ଶାନ୍ତନାଥ, ପ୍ରକାଶ ଓ ସାଧୁତା
ତମତ୍ବର ବାସ୍ତବ, ସୁତାନ୍ତର ବ୍ୟାପିତ୍ବର ବୋଧିତା
ଏବଂ ତା'ର ସ୍ବର ବାଦର ଉପମା ଏବଂ ତା'ର
ସ୍ବରଣିତତା ସାଧୁ ଶାନ୍ତନାଥ ଓ ବିଶ୍ବର ଜନ ଦେବତାରେ ଏକ
ପ୍ରକାର ଆସନରେ ବସାଇ ଦେଇଥିଲେ । ମନୁଷ୍ୟର ଶାନ୍ତନାଥ,
ବିଶ୍ବର ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜୀବନରେ ପ୍ରକାଶିତ ମାନବ ଯେଉଁ
କେବଳ ମୁଣ୍ଡରେ ବାସି ଏ ଶାନ୍ତନାଥରେ ପ୍ରକାଶରେ
କବି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ—ଶାସ୍ତ୍ରୀୟତା ଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ଅବ୍ୟବସ୍ଥା । ସେ ଥିଲେ ପ୍ରାୟ ଓ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ
ଓ ମନାଶାନ୍ତ ଏବଂ କବିତା ମୁଖୀ । ତା'ର କବି
ତ୍ବରେ ତା'ର ବିଶେଷତା ହିଁ ବିଶ୍ବର ସତ୍ୟ ପାଖାପାଖି
ତା'ର ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ବିଶ୍ବାସରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତାରେ
ମିଶ୍ରାଣି ହୋଇ ରହିଛି କରିଥିଲେ ।

ସେ ମନୁଷ୍ୟ ଯେ ମନୁଷ୍ୟ ଶିକ୍ଷକ ଥାନ୍ତି ତା'ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହେଉଛି ମନୁଷ୍ୟ ଶିକ୍ଷକ ଥାନ୍ତି ତା'ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନ କରିବା ।
ବିଶ୍ବର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସେ କବିତା ଏହି ପ୍ରକାଶ କବିତାରେ
ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । କବିତା ସେ ଶାନ୍ତନାଥଙ୍କର ସ୍ବରଣିତତା
ସ୍ବରଣିତ ପ୍ରକାଶିତାକୁ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଆଧୁନିକ
ମନୁଷ୍ୟ ସମାଜର ପ୍ରାୟ ଓ ଅନେକତା ତା'ର ଶାନ୍ତନାଥ ।
ଆଧୁନିକତା ଶାନ୍ତନାଥଙ୍କର ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ସେହି ମନୁଷ୍ୟ ପାତ୍ରର
ପ୍ରକାଶ ଅନୁସରଣ କଲେ କେବଳ ଓ ତତ୍ତ୍ବରେ ଥିବା ପ୍ରକାଶ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସାଧନରେ ଏଥିରେ କେବଳ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଦୃଷ୍ଟିର
ବ୍ୟବସ୍ଥା କେବଳ ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷାଦାନରେ କେବଳ କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ
ପ୍ରକାଶିତତାରେ ତା'ର କବିତା । A true teacher must
be an unselected representative of the students
ଏ ଶାନ୍ତନାଥଙ୍କର ନିଜେ କବିତା ସ୍ବରଣିତ ପ୍ରକାଶ
କବିତାରେ କିପରି ? କବିତା 'ଅନ୍ତ ସ୍ବରଣିତତାକୁ କବିତା
ସାଧନରେ ବିଶେଷତା, ପିତା ତତ୍ତ୍ବ ପ୍ରକାଶିତତା—କବିତା
—କବିତା'ର କବିତା । ଏହାକୁ ଅନ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟରେ
କବିତା ଏହାର ସ୍ବରଣ ଅନ୍ତ ଏହା ହେବ—କେବଳ
ମୁଣ୍ଡରେ କବିତାରେ କେବଳ କବିତା ଶିକ୍ଷକ 'କେବଳ ଆତ୍ମ
ସଫଳତାରେ କବିତା ସାଧନରେ । ମାତ୍ର କେବଳ
ଅନ୍ତ ଶିକ୍ଷକ କେବଳ କବିତା ମଧ୍ୟ କବିତା ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ
ନାହିଁ । ସ୍ବରଣିତତା ହେବା ନିଜର କବିତା ସାଧନରେ
ସାଧନରେ କବିତା ଅବସ୍ଥାରେ କବିତା ?

ସାମାଜିକ ଶ୍ରେଣୀର ମନୁଷ୍ୟ କର୍ମମାନ ଦୂରରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣବାର
ମଧ୍ୟସ୍ଥରେ ବ୍ୟାପନ—ଗୋଟିଏ ମନୁଷ୍ୟର ଓ
ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣଙ୍କ ସାମାଜିକ । ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ
ଦାନକ ହେବ ଯା ଦେବଦୂତ ହେବ ? ଆଜି ଯଦି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ
ବିକ୍ରୟ ହୋଇଥାଏ—ତେବେ ଏହାର ଶାନ୍ତି ହେଉଛି ଯେ
ମନୁଷ୍ୟ ନିଜେ ବନ୍ଦୁ । ଧର୍ମପୁଣ୍ୟ ଶିକ୍ଷାକୁପକ କେମିତି
କରିବେ ତୁମେ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ପୋଷିତ, ଦେଖିବେ ପୂର୍ଣ୍ଣବାର
ହୋଇବେ ତୁମେ ପୋଷିତର ପ୍ରତିପତନ । ଏହା କିପରି
ହେବ ? ନିଜକୁ ନିଜେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଏବଂ ଦୂରକୁ
ଦୂର ଏବଂ ସାଧାରଣ ବ୍ୟକ୍ତି ପକ୍ଷରେ ତାହା ଆଦର୍ଶ ପଦ-
ସାଧ୍ୟ ନୁହେଁ । କେହିନେ ତାଙ୍କର ପାତକ, ବିଶ୍ୱର ବୃଦ୍ଧିମାନ,
ଧାର୍ମିକ ଶୁଦ୍ଧ ଏବଂ ସା-ସୂଚକ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ସ-ପକ୍ଷରେ
ପ୍ରମୋଦ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତୁମେ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ପ୍ରମୋଦରେ
ନିଜର ତାଙ୍କର ନିଜାତ କରିବ । ଏବଂ ଶୁଣୁ ନିଜ
ତାଙ୍କରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନକଲେ କେହି ପୂର୍ଣ୍ଣବାର ଯିବ କି
ପାରିବ ନାହିଁ । ଉଚିତ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଓ ସୁବିଧାପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ ଏହା
ଦେବଦୂତ ସାଧକ ହୋଇଥାଏ

ଅନ୍ତରାଳ ସୌକର୍ଯ୍ୟକୁ ପ୍ରକାଶ ନ କଲେ ମଣିଷର ଜୀବନ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ଆନ୍ତରାଳିକ ହୋଇଯାଇବ ନାହିଁ । କେମିତିକି
ଜୀବନ ଧାରଣର ମାନ ରହୁ ନାହିଁ । ଯଦି ଅନେକ ତାଙ୍କ
ନିଜିକ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଓ ଦୈନିକିକର ବିଭାଗ ତାହାକୁ
କଟିବ ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି,
କିନ୍ତୁ ଆମେ ସ୍ୱଳ୍ପ ମାନବିକତା ଯିବ କି ପାରିବେ ସମାଜ
କାଳରେ ସ୍ୱଳ୍ପ ସାଧକ ଆଜି କି ପାରିବ । ମନୁଷ୍ୟ
ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ସାଧକତା, ମନୁଷ୍ୟରେ ସ୍ୱଳ୍ପ-ସ୍ୱଳ୍ପ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ
ଉପରେ, ସେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତିକ୍ଷେପ ପ୍ରତି ସ୍ୱଳ୍ପ ମନୋଭାବ ପ୍ରୋତ୍ସାହ
କରିପାରିବ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଶକ୍ତି ନ ରହିଲେ ତାଙ୍କର ଅବସ୍ଥିତି
ଯିବ ପ୍ରକାର ଆଜି ନ ରହିଲେ କାମ କରିବେ ନାହିଁ ।
ତାଙ୍କ ଅଧିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ନିଜ କାଳକରିବା ପାଇଁ କିଏ କାମ
କରିବ ? ନିଜାଣରେ କାହା ଆମେ ଯାହା ପ୍ରତିଷ୍ଠା-
କେହିପାଇଁ କେ ଉପଦେଶ ଆମକୁ ଦିଆଯାଇ ଥାଏ ।
ଉପଦେଶର ତାହା ନ କୁହୁ ତାହା ପ୍ରକରେରେ
କିଏ କା ? ସବୁକିଛି ସବୁକିଛିରେ ସୁରୋପପୋଷା ହୋଇ
ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ ; ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି, ପ୍ରତିକ୍ଷେପ ବଦଳୁଛି, ଠିକ୍
ସମସ୍ତ କରେ ମଣିଷର ବିକାଶର ମଧ୍ୟ ବଦଳୁଛି । ପ୍ରତିକ୍ଷେପ
ସଙ୍ଗେ ଶାନ୍ତ ଶାନ୍ତ ଆମକୁ କର୍ମକାରୀ ପଥ ଠିକ୍ କରୁଛି କିବାକୁ
ହେବ । କର୍ମକାରୀ ପଥ ଠିକ୍ କରୁଛି କିବା ମାନବିକ ସ୍ୱରର
କଥା । ଯଦି ଆମେ ମାନବିକ ସ୍ୱରରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ଉଠୁ,
ତେବେ କାମନା ଥାଏ ସେହି ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ କାମ ହୋଇ ଯିବ ।
ମାନବିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଥିଲେ ଶୂନ୍ୟତା ସ୍ୱରର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଉପେକାରୀ
ଏବଂ ଏ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ସୁବିଧାପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁବିଧାକାରୀ
ଅବସ୍ଥା । କାରଣର ଦୈନିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ଦୃଶ୍ୟ, ଏହା ବଦଳୁ
ଓ ସାଧକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ,
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀକାରୀ, ଏହାର
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏବଂ ସେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ ମଧ୍ୟ
ଶୂନ୍ୟ ବଦଳରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଅବସ୍ଥାରେ ରହେ । 'ଶୂନ୍ୟ' ହୋଇ
କିଛି ନାହିଁ, ତାହା ତା' ନିଜ ମନ ମଧ୍ୟରେ କୁମାରକର
ଶୂନ୍ୟତା, ସୁବିଧାରେ, ଏହି ଶୂନ୍ୟତା କାହାକୁ ନୁହେଁ, ଏହା

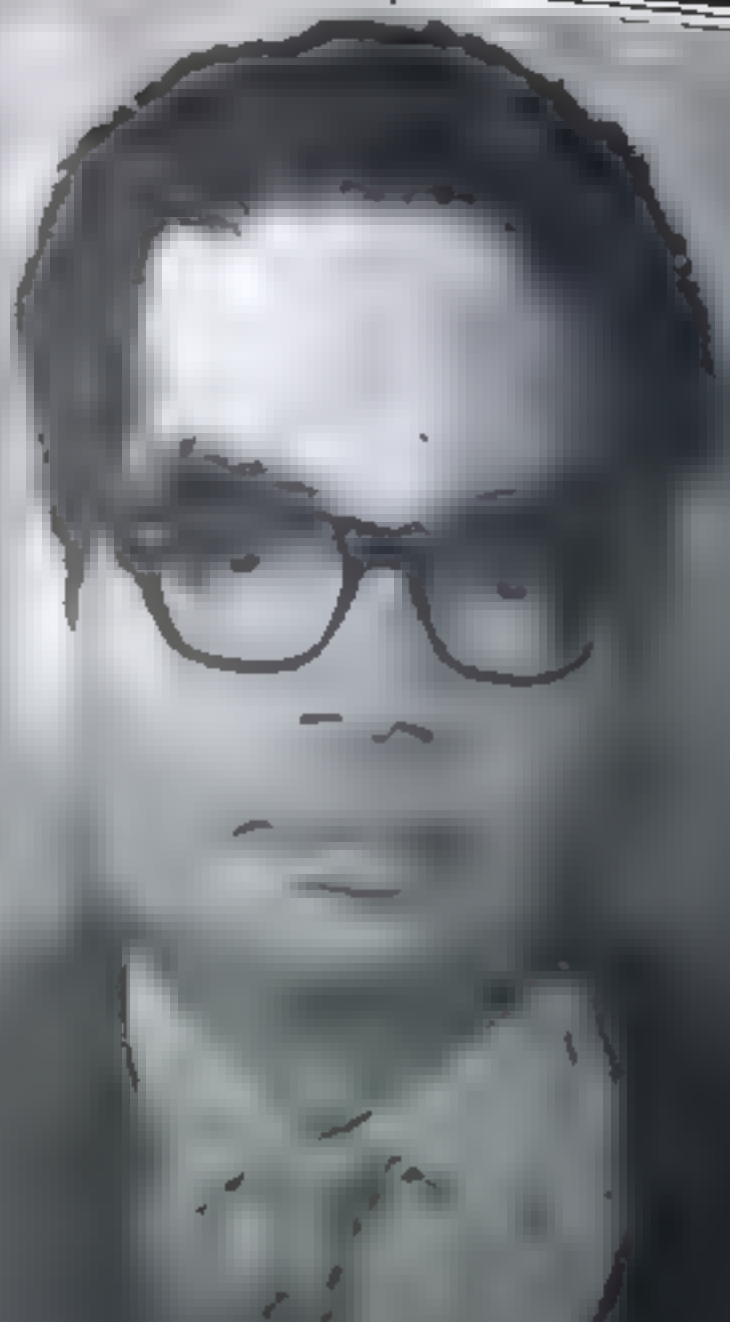
ମନର କର୍ମକାରୀ ସମ୍ବନ୍ଧ । ଯୋଗୀ ଆଦିମଧ୍ୟ
କର୍ମକାରୀ କରେ 'ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ' । କେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା-କେ ଶୂନ୍ୟ
ବିପ୍ରତି ? ଶୂନ୍ୟତା ନ ଆସିଲେ ମାନବିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ

ସାଧକ ଦର୍ଶନ କହୁ ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କର୍ମ, କାଳ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
କହୁ ଉପରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ ସୁବିଧାପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
ନିଜାଣରେ ଅନବରତ କର୍ମକାରୀ କେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ
ଠିକ୍ । ସମସ୍ତ କେବେ କେବେ 'ମୁଁ' ଏହା ସୁବିଧା
ପାରିବି ନାହିଁ । ସମସ୍ତ କହୁ ମାନବିକ ବିଜ୍ଞାନ କହୁ
ଆଦର ହୁଏନା । କେ ବଦଳୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ତା' ପାରେ ଶୂନ୍ୟ
କେବେ ଦେଖା ଦିଏନା ।

ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ ସ-ପକ୍ଷରେ କେବେ କେବେ ମାନବିକ
ଆମର ଅନ୍ତର ଆମକୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଛି । 'ସୁ-ସୁ' ଶୂନ୍ୟ
ତାହାକୁ ଅଧିକ ଆଜି କହୁଛି ହୋଇଛି ଓ 'ଶାନ୍ତ' ଶୂନ୍ୟ ଅଧିକ
ମଧ୍ୟାଧିକ କହୁଛି । ଉପକାରୀ ସାଧକତା ନିଜରେ ଦେଖି
ଦେଖି କହୁଛି ନିଜର କହୁଛି । କୌଣସି କାଳରେ ଅନ୍ତରାଳ
ତା'ର ଅନ୍ତରାଳ ସାଧକ ହୋଇ ନ ପାରେ । କେ
କରେ କାଳକୁ ଯାହା ଉଲ୍ଲେଖ କେ ତା' କରିବା କିଛି
ନୁହେଁ । କର-ଯାହା କରାଯିବ, ଦେଖାଯିବ ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ
ତାହାହିଁ କରିବା କରିବ, ତା' ଶ କରିବା କହୁଛି ଅନ୍ତରାଳ
କରିବା କରିବ ନୁହେଁ—ତାହା ସମସ୍ତ ଠିକ୍ ସମସ୍ତରେ ପ୍ରତି
କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଉପକାରୀ ସାଧକରେ 'ସୁ-ସୁ' ଏବଂ
ଅବଶ୍ୟକତା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ
ଅବଶ୍ୟକତା କେହିପରିଲେ ଉପକାରୀ ସାଧକତା ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ
ହୋଇଥାଏ । ଆମ୍ଭ ନିଜାଣରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ ତାହା ଅନ୍ତରାଳ
କରିବା କରିବ କେ Right attitude is the first condition
to make the life on earth smooth and profitable
ଅଧିକାରୀ ସାଧକରେ ଶିକ୍ଷା ଏ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କହୁଛି
କହୁଛି ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ କହୁଛି ମଧ୍ୟ କହୁଛି
ହୋଇ ଯାଉଛି । ତାଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠାରେ କେବେ କେବେ 'old as gold'
ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ ମାନବ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ ହୋଇ ହେବ ନାହିଁ ।
ଆଜି ଏ କହୁଛି ତାହା ଦୃଷ୍ଟିରେ କେ ଯାହା
ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ ନିଜ ନିଜର ଉଲ୍ଲେଖ ଆଜିକାରୀ ଦୃଷ୍ଟି
ହୋଇପାରେ କେବେ କେବେ କେବେ, କେ କେବେ
ବ୍ୟକ୍ତି ନେ ! ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ଶୂନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ
ନକହୁ ଅନ୍ତରାଳ କରିବ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କେବେ ଅନ୍ତରାଳ
କରିବିକି ? କେବେ କାଳ କେବେ କେବେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
ଯାଉଥାଏ ? ଦୃଷ୍ଟିରେ ମନୁଷ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏପରି ଏକ ଅବସ୍ଥାରେ ବିଶ୍ୱାସୀ ଶୂନ୍ୟତା
କେବେ କାଳରେ ବିଶ୍ୱାସୀରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ କାଳରେ
କେବେ କାଳରେ ଏକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ସାଧକତା, ସାଧକତା
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବ କେବେ କେବେ ହେବେ-କେବେ
କେବେ ମନୁଷ୍ୟ ଆଜିକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ ପାଇଁ ହେବ ଏକ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରତିଷ୍ଠାକାରୀ

ଶ୍ରୀ ପୋ — କର୍ମକାରୀ
ନି.ସ. — ସାଧକତା
କିମ୍ବ — କାଳରେ

ଡଃ. ନର୍କିନ କୁମାର ସାହୁ

ଆବିର୍ଭାବ : ଅଗଷ୍ଟ ୨୨, ୧୯୨୦

ତିରୋତ୍ତମ : ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧, ୧୯୮୫

୧ ଚୁଆ (ଅ. ସଂ)

ଲୋଡ଼କାମ-୪୭,୦୩୬
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୪ ଚଉ
ଆ ଚିରାମ ମୁନି (ବେ.ଗ୍ରେସ)-୨୧,୯୭୯
ଆ ବାଉଳରୁ ବି.ସ (କନଟା)-୧୦,୮୩୬

୧୦ ଘରଣା (ଅ. ସଂ)

ଲୋଡ଼କାମ-୩୩,୮୬୫
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୬ ଚଉ
ଆ ଲାବଣେଶ୍ୱର ମନ୍ଦିର (ବେ.ଗ୍ରେସ)-୧୫,୧୫୫
ଆ ଗୋପିବାସ ଗୋବିନ୍ଦ (କନଟା)-୧୧,୬୫୯

ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା

୧୧ ଲୋଗଡ଼ାମ

ଲୋଡ଼କାମ-୨୮,୪୮୦
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୮ ଚଉ
ଆ ମତା ଜମାଭାଷା ପାଞ୍ଚ (ମ) (ବେ.ଗ୍ରେସ)-୩୬,୩୭୯
ଆ ସମରେନ୍ଦ୍ର ଦୁଃଖ (କନଟା)-୩୩,୬୦୨

୧୨ କଟକେଶ୍ୱର

ଲୋଡ଼କାମ-୮୬,୪୭୯
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୫ ଚଉ
ଆ ଶୁଣିବିର କେନା (ବେ.ଗ୍ରେସ)-୪୨,୦୧୫
ଆ ସଦାଧର ପିଠି (କନଟା)-୪୧,୬୭୩

୧୩ ବନ୍ଧା

ଲୋଡ଼କାମ-୬୫,୨୧୫
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୪ ଚଉ
ଆ ଭୂପାଳ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର (ବେ.ଗ୍ରେସ)-୪୩,୭୨୨
ଆ ଶମ୍ଭୁନାଥ ମହାପାତ୍ର (ବି. ପି. ଆଇ.)-୧୦,୧୮୫

୧୪ ବାଲେଶ୍ୱର

ଲୋଡ଼କାମ-୬୬,୨୮୧
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୬ ଚଉ
ଆ ଲୋପନାରାୟଣ ଦାସ (ବେ.ଗ୍ରେସ)-୩୫,୮୩୦
ଆ ପ୍ରଭାତ ଦେ (ବି. ପି. ଆଇ.)-୩୫,୬୭୧

୧୫ ଗୋରା

ଲୋଡ଼କାମ-୬୬,୪୨୧
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୫ ଚଉ
ଆ ପ୍ରଭାତ ଦାସ ମହାପାତ୍ର (ବେ.ଗ୍ରେସ)-୪୭,୮୫୧
ଆ ଚିତ୍ରାବଳୀ ପଣ୍ଡା (ବି. ପି. ଆଇ.)-୧୪,୯୬୦

୧୬ ସିନ୍ଧୁପୁରୀ

ଲୋଡ଼କାମ-୫୨,୪୬୩
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୯ ଚଉ
ଆ ପଦ୍ମେଶ୍ୱର ପଣ୍ଡା (ବେ.ଗ୍ରେସ)-୨୪,୨୩୧
ଆ ପର୍ବତୀନ ପାଣିଗ୍ରାହୀ (କନଟା)-୧୬,୬୭୨

୧୭ ନାଲଗିରି

ଲୋଡ଼କାମ-୬୬,୨୨୬
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୬ ଚଉ
ଆ ପ୍ରଭାତ ନାୟକ (ବେ.ଗ୍ରେସ)-୨୬,୨୯୯
ଆ ସଦାସ ପ୍ରଭାତ ପଣ୍ଡା, ବି.ପି.ଆଇ.(ଏଲ୍)-୧୮,୭୯୭

୧୮ ଲଣାରା ପୋଖରୀ (ହରିବନ ସଂରକ୍ଷିତ)

ଲୋଡ଼କାମ-୬୫,୧୮୪
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୬ ଚଉ
ଆ ପ୍ରଭାତ ନାୟକ (ବେ.ଗ୍ରେସ)-୨୬,୩୪୨
ଆ ଅର୍ଜୁନ ଚରଣ ସେଠୀ (କନଟା)-୨୬,୩୨୦

୧୯ ଭଦ୍ରକ

ଲୋଡ଼କାମ-୬୪,୦୩୦
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୬ ଚଉ
ଆ ଭୁବନ ବିଶୋଇ ପଟ୍ଟନାୟକ (ବେ.ଗ୍ରେସ)-୩୫,୮୮୧
ଆ ନୀଳମଣି ରାଉତରାୟ (କନଟା)-୨୮,୬୩୫

୨୦ ଧାମନଗର

ଲୋଡ଼କାମ-୬୧,୪୮୨
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୫ ଚଉ
ଆ ଜଗନ୍ନାଥ ରାଉତ (ବେ.ଗ୍ରେସ)-୩୫,୨୩୮
ଆ ସୁଦାମା ମଲ୍ଲିକ (କନଟା)-୨୧,୩୫୦

୨୧ ସୁନ୍ଦରୀ (ବେ. ସଂ)

ଲୋଡ଼କାମ-୬୫,୬୦୪
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୩ ଚଉ
ଆ ନେତ୍ରାନନ୍ଦ ନନ୍ଦିକ (ବେ.ଗ୍ରେସ)-୩୮,୧୬୩
ଆ ଦେବୀରାଜା କେନା (କନଟା)-୩୩,୫୮୨

୨୨ ବାସୁଦେବପୁର

ଲୋଡ଼କାମ-୬୩,୨୬୬
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୪ ଚଉ
ଆ ମଧୁସୂଦନ ପାଣିଗ୍ରାହୀ (ବେ.ଗ୍ରେସ)-୩୫,୧୫୩
ଆ ବିଜୟା ରାଉତରାୟ (କନଟା)-୩୫,୧୨୮

ଜଟକ ବିକ୍ରୀ

୨୩ ସୁନିଆ

ଲୋଟଦାନ-୨୦,୨୦୨
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୨ ଟଙ୍କା
ଆ ଶରତ ପ୍ରାଣତ (ବି-ପ୍ରେସ)-୨୩,୮୩୭
ଆ ପ୍ରସନ୍ନ ଚନ୍ଦ୍ର ପଟ୍ଟନାୟକ (ବିଜୟ)-୨୧,୪୮୯

୨୪ ଗୋଲେଇ

ଲୋଟଦାନ-୨୨,୨୨୦
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୪ ଟଙ୍କା
ଆ ଲାମଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସନ୍ନ (ବି-ପ୍ରେସ)-୩୨,୧୦୨
ଆ ପ୍ରଣୋଦ ଦାସ (ବିଜୟ)-୩୪,୮୦୮

୨୫ ଯାଜପୁର (ବି: ବି:)

ଲୋଟଦାନ-୨୪,୩୮୨
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୨ ଟଙ୍କା
ଆ ବରମାପ୍ର ଦଳିତ (ବିଜୟ)-୩୨,୯୧୮
ଆ ନିରଞ୍ଜନ ଜେନା (ବି-ପ୍ରେସ)-୩୦,୩୦୯

୨୬ ଧନଶାଳା

ଲୋଟଦାନ-୨୫,୯୭୯
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୮ ଟଙ୍କା
ଆ କାଶି ବି ଚରଣ ପଣ୍ଡା (ବି-ପ୍ରେସ)-୩୧,୫୯୦
ଆ ଶୁଭରାଜ ପିତା ରାଜ (ବିଜୟ)-୨୪,୨୨୭

୨୭ ବଡ଼ଗଣା

ଲୋଟଦାନ-୨୪,୪୪୦
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୧୦ ଟଙ୍କା
ଆ ସାତାବତୀ ମହାପାତ୍ର (ବି-ପ୍ରେସ)-୪୪,୩୨୩
ଆ ମାନବେନ୍ଦ୍ର ସାମଲ (ବିଜୟ)-୧୨,୯୨୭

୨୮ ବରିଷେଇବିରି

ଲୋଟଦାନ-୨୧,୩୪୨
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୪ ଟଙ୍କା
ଆ ଶ୍ରୀନାଥ ଦୁମାଳ ଜେନା (ବିଜୟ)-୩୨,୨୧୫
ଆ ପ୍ରହରାଜ ମହାପାତ୍ର (ବି-ପ୍ରେସ)-୩୦,୫୩୯

୨୯ ବି-ହାଲପୁର (ବିଜୟ ସଂରକ୍ଷିତ)

ଲୋଟଦାନ-୪୯,୯୩୮
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୪ ଟଙ୍କା
ଆ ନବବିଶୋଇ ମହାପାତ୍ର (ବି-ପ୍ରେସ)-୨୨,୧୯୫
ଆ ଲାମଚନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର (ବିଜୟ)-୧୮,୫୨୧

୩୦ ଧରି

ଲୋଟଦାନ-୨୯,୨୩୨
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୪ ଟଙ୍କା
ଆ ବୋଧେନ୍ଦ୍ର ନାୟକ (ବି-ପ୍ରେସ)-୪୦,୮୩୨
ଆ ଶରତ ଦୁମାଳ ଜେନା (ବିଜୟ)-୩୨,୪୮୪

୩୧ ପଦାମ୍ବୁଜାଳ (ବି: ବି:)

ଲୋଟଦାନ-୩୨,୯୭୫
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୫ ଟଙ୍କା
ଆ ଗଣେଶ୍ୱର ଜେନା (ବି-ପ୍ରେସ)-୨୮,୯୩୮
ଆ ଲଦାୟ ଦୁମାଳ ଜେନା
ସି. ପି. ଅର. (ବିଜୟ)-୧୩,୨୪୪

୩୨ ରାଜନଗର

ଲୋଟଦାନ-୨୯,୨୨୦
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୪ ଟଙ୍କା
ଆ ଚିନ୍ତାମଣି ମହାପାତ୍ର (ବିଜୟ)-୩୯,୯୫୭
ଆ ବିଜୟ ଦୁମାଳ ପ୍ରଧାନ (ବି-ପ୍ରେସ)-୩୫,୯୨୫

୩୩ ବେହାପଡ଼ା

ଲୋଟଦାନ-୨୨,୮୦୮
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୨ ଟଙ୍କା
ଆ ଲାଗବତ ପ୍ରସାଦ ମହାପାତ୍ର (ବି-ପ୍ରେସ)-୩୪,୮୩୪
ଆ ବେଦ ପ୍ରସାଦ ଅମ୍ବୁଜାଳ (ବିଜୟ)-୩୨,୧୮୩

୩୪ ପାଟକୁରା

ଲୋଟଦାନ-୨୫,୩୦୯
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୨ ଟଙ୍କା
ଆ ବିଜୟ ମହାପାତ୍ର (ବିଜୟ)-୩୧,୫୪୪
ଆ ପ୍ରତାପ ଚନ୍ଦ୍ର ଜେନା (ବି-ପ୍ରେସ)-୩୧,୦୯୫

୩୫ ଚିରୋଇ

ଲୋଟଦାନ-୮୨,୨୨୨
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୩ ଟଙ୍କା
ଆ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ସାମଲ (ବି-ପ୍ରେସ)-୩୮,୩୨୩
ଆ ପ୍ରତାପ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର (ବିଜୟ)-୨୧,୮୮୩

୩୬ ଏରସମା

ଲୋଟଦାନ-୯୨,୩୨୮
ପ୍ରତିଦୂତୀ-୨ ଟଙ୍କା
ଆ ଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ସାମଲ (ବି-ପ୍ରେସ)-୩୨,୫୧୦
ଆ ବରଜନ ଦାମୋଦର ସାମଲ (ବିଜୟ)-୩୨,୯୨୫

୪୩ ବାଲିବୁଡ଼ା

ଲୋଡ଼ଦାନ-୨୪,୮୮୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ କଣ
ଶ୍ରୀ ଦେବୀପିଣ୍ଡ ଚନ୍ଦ୍ର ତାଳ (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୮,୪୪୩
ଶ୍ରୀ ଗଜେନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ସ୍ୱାମି (ଜନତା)-୩୧,୨୦୯

୩୮ ଗୁରୁତ୍ୱ-ହସ୍ତର (ହ: ଗ-:)

ଲୋଡ଼ଦାନ-୨୨,୨୨୨
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ କଣ
ଶ୍ରୀ ଦେବୀପିଣ୍ଡ ଚନ୍ଦ୍ର ମନ୍ଦିର (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୪,୯୦୫
ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁଚରଣ ଦାସ (ଜନତା)-୨୨,୮୯୯

୩୯ ବିଶ୍ୱନାଥ ମନ୍ଦିର

ଲୋଡ଼ଦାନ-୨୧,୮୨୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ କଣ
ଶ୍ରୀ ବଳଭଦ୍ର ଦେବୀ (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୦,୩୪୧
ଶ୍ରୀ ବାଲବିଶୋଇ ପରିଦା (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୫,୦୪୧

୪୦ ମାୟାପା

ଲୋଡ଼ଦାନ-୨୮,୧୯୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ କଣ
ଶ୍ରୀ ଦେବୀ ମନ୍ଦିର ପାର୍ବତୀ (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୫,୪୨୫
ଶ୍ରୀ ଗଜେନ୍ଦ୍ର ଦୁର୍ଗା ଚନ୍ଦ୍ର (ଜନତା)-୨୨,୧୩୧

୪୧ ସାଲେପୁର (ବରିଦଳ ସ-ଉର୍ବିତ)

ଲୋଡ଼ଦାନ-୫୯,୨୨୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ କଣ
ଶ୍ରୀ ମାୟାଧର ଦେବୀ (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୯,୨୩୦
ଶ୍ରୀ କାବିତା ଦେବେନ୍ଦ୍ରା (ଜନତା)-୨୨,୫୦୮

୪୨ ଲୋକେଶ୍ୱର

ଲୋଡ଼ଦାନ-୨୨,୧୮୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ କଣ
ଶ୍ରୀ ତ୍ରିଲୋଚନ ଦାମ୍ଭରଣ (ସ୍ୱାଧୀନ)-୩୪,୨୩୫
ଶ୍ରୀ ରବୀନ୍ଦ୍ର ଦୁର୍ଗା ମନ୍ଦିର (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୩,୨୫୨

୪୩ କଟକ ସରକାର

ଲୋଡ଼ଦାନ-୨୨,୨୪୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୯ କଣ
ଶ୍ରୀ ଦେବୀଲୋକେଶ୍ୱର ପୁରୀ (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୪,୦୫୯
ଶ୍ରୀ ରାଜେନ୍ଦ୍ର ସିଂହ (ଜନତା)-୨୫,୨୦୩

୪୪ କଟକ ସିଟି

ଲୋଡ଼ଦାନ-୨୧,୨୫୨
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ କଣ
ଶ୍ରୀ ଗଜେନ୍ଦ୍ର ଦୁର୍ଗା ଚନ୍ଦ୍ର (ଜନତା)-୩୧,୧୩୭
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେବେନ୍ଦ୍ରା (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୩,୨୦୦

୪୫ ଚୌଦ୍ୱାର

ଲୋଡ଼ଦାନ-୨୧,୨୯୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ କଣ
ଶ୍ରୀ ରାମାନନ୍ଦ ସାହୁ (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୧,୧୫୯
ଶ୍ରୀ ରାଜ ବିଶ୍ୱୋଇ ରାମ (ଜନତା)-୨୨,୮୨୭

୪୬ ଦାବୀ

ଲୋଡ଼ଦାନ-୨୦,୯୨୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ କଣ
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀରାମ ଦୁର୍ଗା ପଟ୍ଟନାୟକ (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୨,୮୨୫
ଶ୍ରୀ ସନାତନ ସାହୁ (ଜନତା)-୧୨,୮୨୮

୪୭ ଅଠଗଡ଼

ଲୋଡ଼ଦାନ-୫୫,୪୧୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ କଣ
ଶ୍ରୀ କାଳିଦାସ ଦେବ ପଟ୍ଟନାୟକ (କ-ଗ୍ରେସ)-୪୨,୨୦୦
ଶ୍ରୀ ସୁଧାନାଥାୟା ମିଶ୍ର (ଜନତା)-୩,୮୯୯

୪୮ ବଡ଼ନା

ଲୋଡ଼ଦାନ-୨୦,୦୧୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ କଣ
ଚନ୍ଦ୍ରଚର ଲକ୍ଷ୍ମି ମୋହନ ମହାନ୍ତି (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୩,୧୩୮
ରାଜା ସାହେବ ଚନ୍ଦ୍ର ଲେଖନ ସିଂହଦେବ (ସ୍ୱାଧୀନ)-
୨୧,୩୨୭

ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲା

୪୯ ବାଲିପାଟଣା (ହ: ଗ-:)

ଲୋଡ଼ଦାନ-୪୯,୯୮୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ କଣ
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ର ଦେବୀ (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୨,୫୧୫
ଶ୍ରୀ ହରିଚନ୍ଦ୍ର ଚାନ୍ଦ (ଜନତା)-୨୨,୦୮୧

୫୦ ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଲୋଡ଼ଦାନ-୨୩,୯୮୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ କଣ
ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁ ପଟ୍ଟନାୟକ (ଜନତା)-୪୩,୪୯୫
ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ମହାନ୍ତି (କ-ଗ୍ରେସ)-୧୫,୧୨୨

୧୫-କଟକ

ଭୋଟଦାନ-୨୦,୪୭୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ କଟକ
ଶ୍ରୀ ସୁରେଶ କୁମାର ରାଉତ (କ-ସ୍ତେସ)-୨୭,୫୭୭
ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ପାଠକ (କନଟା)-୨୪,୮୮୧

୧୬-ପିପିରି

ଭୋଟଦାନ-୨୦,୦୮୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ କଟକ
ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପ କୁମାର ମହାପାତ୍ର (କନଟା)-୨୫,୫୯୮
ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ଦାଶ (କ-ସ୍ତେସ)-୨୫,୩୫୯

୧୭-ନିମାପଡ଼ା (କ-ସ-)

ଭୋଟଦାନ-୨୧,୨୫୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ କଟକ
ଶ୍ରୀ ରବୀନ୍ଦ୍ରକୂମାର ସେଠୀ (କ-ସ୍ତେସ)-୨୮,୧୪୩
ଶ୍ରୀ ବେଣୁଧର ସେଠୀ (କନଟା)-୨୧,୫୧୦

୧୮-ବାଲଗୁଡ଼ା-ନିମାପଡ଼ା ପ୍ରାନ୍ତ

୧୯-ବରପାଡ଼ା

ଭୋଟଦାନ-୫୯,୪୦୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ କଟକ
ଶ୍ରୀ ରବୀନ୍ଦ୍ରକୂମାର ଦାସ (କ-ସ୍ତେସ)-୩୦,୭୧୧
ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ଦାସ (କନଟା)-୨୩,୮୭୨

୨୦-ପୁରୀ

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୫୪୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ କଟକ
ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜବିଶ୍ୱେଶ୍ୱର ଚନ୍ଦ୍ରପାତ୍ର (କନଟା)-୩୩,୫୭୧
ଶ୍ରୀ ରାଧାଧର ମିଶ୍ର (କ-ସ୍ତେସ)-୨୯,୨୫୭

୨୧-ବୁଝୁପିରି

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୩୮୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ କଟକ
ଶ୍ରୀ ରାଧାଧର ମହାପାତ୍ର (କ-ସ୍ତେସ)-୩୦,୫୯୧
ଶ୍ରୀ ଧରଣକୂମାର ଜେନା (କନଟା)-୨୦,୭୧୦

୨୨-ବିଲ୍ୱନା

ଭୋଟଦାନ-୨୩,୩୫୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ କଟକ
ନିକଟର ଦେବେନ୍ଦ୍ରନାଥ ମାନ୍ଧବିନ୍ଦ୍ର (କ-ସ୍ତେସ)-୩୯,୫୩୦
ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱକୃଷ୍ଣ ଦାଶ (କ-ସ୍ତେସ)-୩୦,୦୩୭

୨୩-ଗୋବିନ୍ଦ

ଭୋଟଦାନ-୫୮,୨୮୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ କଟକ
ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ଚନ୍ଦ୍ର ପଟ୍ଟନାୟକ (କ-ସ୍ତେସ)-୩୮,୯୭୭
ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପ ମହାନ୍ତି (କନଟା)-୧୪,୭୨୧

୨୪-ବେଲୁପୁର

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୯୭୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ କଟକ
ଶ୍ରୀ ବିନୋଦ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାପାତ୍ର (କ-ସ୍ତେସ)-୩୯,୫୭୫
ଶ୍ରୀ ହରିହର ସାହୁ (କନଟା)-୧୧,୫୯୫

୨୫-ରଘୁପୁର

ଭୋଟଦାନ-୨୫,୧୫୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ କଟକ
ଶ୍ରୀ ରମାକାନ୍ତ ମିଶ୍ର (କ-ସ୍ତେସ)-୪୦,୭୪୨
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଶାନ୍ତିନାଥ (କନଟା)-୧୨,୯୭୧

୨୬-ଗୋବିନ୍ଦ

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୩୦୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ କଟକ
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଦେବେନ୍ଦ୍ର (କନଟା)-୩୨,୯୭୨
ଶ୍ରୀ ଦ-ଶ୍ୟାଧର ସାହୁ (କ-ସ୍ତେସ)-୨୮,୭୫୭

୨୭-ବରପାଡ଼ା

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୭୧୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ କଟକ
ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜବିଶ୍ୱେଶ୍ୱର ଦାସ ମହାନ୍ତି (କ-ସ୍ତେସ)-୩୩,୭୭୭
ଶ୍ରୀ ମହେନ୍ଦ୍ରକୂମାର ଦାଶ (ସାଧ୍ୟା)-୨୨,୯୯୭

୨୮-ବରପାଡ଼ା

ଭୋଟଦାନ-୨୭,୮୧୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ କଟକ
ଶ୍ରୀ ହରିହର ଦାଶ (କ-ସ୍ତେସ)-୩୭,୯୭୯
ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜନାଥ ଦାଶ (କନଟା)-୨୫,୧୫୯

ଗୋବିନ୍ଦ ନିକ୍ଷା

୨୯-ବରପାଡ଼ାପ୍ରାନ୍ତ (କ-ସ-)

ଭୋଟଦାନ-୩୫,୭୭୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ କଟକ
ଶ୍ରୀ ବିନୟନ ସେଠୀ (କ-ସ୍ତେସ)-୨୭,୦୫୭
ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ଦ୍ରନାଥ ସାହୁ (କନଟା)-୨,୯୪୫

୩୭ ବାରିପଦା

ଲୋଟବାନ-୨୪,୮୮୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱାର-୨ କଣ
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୮,୪୪୩
ଶ୍ରୀ ଲମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଧାନ (କେନଡା)-୩୧,୨୦୯

୩୮ ବରପାଣି-ସମୁଦ୍ର (କେ: ଶ-୧)

ଲୋଟବାନ-୨୨,୨୨୨
ପ୍ରତିଦ୍ୱାର-୩ କଣ
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୪,୯୦୫
ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ଦାସ (କେନଡା)-୨୨,୮୧୯

୩୯ ବିଶ୍ୱନାଥ ମହାନ୍ତି

ଲୋଟବାନ-୨୧,୮୭୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱାର-୪ କଣ
ଶ୍ରୀ ବରପାଣି ଚେନା (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୦,୩୪୧
ଶ୍ରୀ ବାରିପଦା ପରିଷଦ (ସାଧାରଣ)-୧୫,୦୪୧

୪୦ ମାଧାପାଣି

ଲୋଟବାନ-୨୮,୧୯୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱାର-୮ କଣ
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୫,୪୭୫
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କେନଡା)-୨୨,୧୩୧

୪୧ ଲୋଟବାନ (କେନଡା ସ-ରାଜ୍ୟ)

ଲୋଟବାନ-୫୯,୨୨୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱାର-୫ କଣ
ଶ୍ରୀ ମାଧାପାଣି ଚେନା (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୯,୨୩୦
ଶ୍ରୀ ବାରିପଦା ଦେହେରା (କେନଡା)-୨୨,୫୦୮

୪୨ ଲୋଟବାନ

ଲୋଟବାନ-୨୨,୧୮୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱାର-୫ କଣ
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (ସାଧାରଣ)-୩୪,୨୩୫
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୩,୨୫୨

୪୩ ବରପାଣି ସମୁଦ୍ର

ଲୋଟବାନ-୨୨,୨୪୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱାର-୯ କଣ
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୪,୦୫୯
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କେନଡା)-୨୫,୨୦୩

୪୪ ବରପାଣି

ଲୋଟବାନ-୨୧,୨୫୨
ପ୍ରତିଦ୍ୱାର-୮ କଣ
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କେନଡା)-୩୧,୧୩୭
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୩,୨୦୦

୪୫ ଲୋଟବାନ

ଲୋଟବାନ-୨୧,୭୯୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱାର-୫ କଣ
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୧,୧୩୭
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କେନଡା)-୨୨,୮୭୭

୪୬ ବାରିପଦା

ଲୋଟବାନ-୨୦,୯୨୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱାର-୪ କଣ
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୨,୮୭୫
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କେନଡା)-୧୨,୮୭୮

୪୭ ଲୋଟବାନ

ଲୋଟବାନ-୫୫,୪୧୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱାର-୫ କଣ
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କ-ଗ୍ରେସ)-୫୫,୨୦୦
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କେନଡା)-୩,୮୯୯

୪୮ ବରପାଣି

ଲୋଟବାନ-୨୦,୦୧୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱାର-୮ କଣ
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୩,୮୮୮
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କେନଡା)-୨୧,୫୧୨

ପୂର୍ବୀ ଜିଲ୍ଲା

୪୯ ବାରିପଦା (କେ: ଶ-୧)

ଲୋଟବାନ-୪୯,୯୮୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱାର-୨ କଣ
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୨,୫୯୫
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କେନଡା)-୨୨,୦୮୧

୫୦ ଲୋଟବାନ

ଲୋଟବାନ-୨୩,୯୮୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱାର-୨ କଣ
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କେନଡା)-୪୩,୪୯୫
ଶ୍ରୀ ଲୋଟବାନ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି (କ-ଗ୍ରେସ)-୧୫,୧୨୨

୨୧ ଜଗନ୍ନାଥ

ଭୋଗଦାନ-୨୦,୪୭୯

ପ୍ରତିଦାନ-୨ କଣ

ଶ୍ରୀ ସୁଭେଦ କୁମାର ରାଜବରାୟ (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୭,୫୭୭

ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଭାକର (ଜନତା)-୨୪,୮୮୧

୨୨ ପିପିଲି

ଭୋଗଦାନ-୨୦,୦୮୮

ପ୍ରତିଦାନ-୮ କଣ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରତାପ କୁମାର ମହାରଣା (ଜନତା)-୨୫,୨୯୮

ଶ୍ରୀ ବିପିନ ବାଞ୍ଜ (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୫,୩୫୯

୨୩ ନିମାପଡ଼ା (ବି: ଉ:)

ଭୋଗଦାନ-୨୧,୨୫୪

ପ୍ରତିଦାନ-୨ କଣ

ଶ୍ରୀ ରବୀନ୍ଦ୍ରକୂମାର ସେଠୀ (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୮,୧୪୩

ଶ୍ରୀ ଚେନ୍ଦ୍ରଧର ସେଠୀ (ଜନତା)-୨୧,୫୧୦

୨୪ ନାଗବିହାରୀ

୨୫-ସତ୍ୟବାଦୀ

ଭୋଗଦାନ-୫୯,୪୦୭

ପ୍ରତିଦାନ-୪ କଣ

ଶ୍ରୀ ରବୀନ୍ଦ୍ରକୂମାର ବାଞ୍ଜ (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୦,୨୧୧

ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରମାଧବ ମିଶ୍ର (ଜନତା)-୨୩,୮୨୨

୨୬-ପୁରୀ

ଭୋଗଦାନ-୨୭,୫୪୫

ପ୍ରତିଦାନ-୨ କଣ

ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜବିଶ୍ଵନାଥ ଚୂପାଠୀ (ଜନତା)-୩୩,୫୬୧

ଶ୍ରୀ ରାଧାଧର ମିଶ୍ର (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୯,୨୪୭

୨୭-କୁନ୍ତଳି

ଭୋଗଦାନ-୨୭,୩୮୧

ପ୍ରତିଦାନ-୨ କଣ

ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମାଧର ମହାପାତ୍ର (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୦,୫୯୧

ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାକର ମହାପାତ୍ର (ଜନତା)-୨୦,୨୧୦

୨୮-ଚିଲିକା

ଭୋଗଦାନ-୨୩,୩୪୭

ପ୍ରତିଦାନ-୪ କଣ

ଶ୍ରୀ ରବୀନ୍ଦ୍ରକୂମାର ମହାପାତ୍ର (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୧,୫୩୦

ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ଵକୂଳ ସିଂହ (ପି.ଜେ.ସି.)-୩୦,୦୩୭

୨୯-ଗୋବିନ୍ଦ

ଭୋଗଦାନ-୫୮,୨୮୨

ପ୍ରତିଦାନ-୫ କଣ

ଶ୍ରୀ ଜାନକୀ ବରାହ ପଟ୍ଟନାୟକ (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୮,୧୭୭

ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାକର ମହାପାତ୍ର (ଜନତା)-୧୪,୭୨୧

୩୦-ବେଗୁଳିଆ

ଭୋଗଦାନ-୨୭,୧୭୭

ପ୍ରତିଦାନ-୮ କଣ

ଶ୍ରୀ ବିନୟ କ-କୁ ମହାପାତ୍ର (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୯,୫୨୫

ଶ୍ରୀ ହରିହର ସାହୁ (ଜନତା)-୧୧,୨୯୪

୩୧-ରାଜପୁର

ଭୋଗଦାନ-୨୭,୧୫୪

ପ୍ରତିଦାନ-୫ କଣ

ଶ୍ରୀ ରମାକାନ୍ତ ମିଶ୍ର (କ-ଗ୍ରେସ)-୪୦,୨୪୨

ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀଧର (ମ) (ଜନତା)-୧୨,୯୬୦

୩୨-ନରାୟଣ

ଭୋଗଦାନ-୨୭,୩୦୧

ପ୍ରତିଦାନ-୨ କଣ

ଶ୍ରୀ ରାଜବର ବେହେରା (ଜନତା)-୩୨,୧୭୨

ଶ୍ରୀ ବ-ଶାଧର ସାହୁ (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୮,୭୫୭

୩୩-ସତ୍ୟବାଦୀ

ଭୋଗଦାନ-୨୭,୨୧୫

ପ୍ରତିଦାନ-୩ କଣ

ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରବିହାରୀ ସିଂହ ମହାପାତ୍ର (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୩,୨୨୨

ଶ୍ରୀ ମହେନ୍ଦ୍ରକୂମାର ସାହୁ (ସ୍ଵାଧୀନ)-୨୨,୯୯୭

୩୪-ଦଶପଦା

ଭୋଗଦାନ-୨୭,୮୧୪

ପ୍ରତିଦାନ-୪ କଣ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାକର ଚରଣ (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୭,୯୨୯

ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାକର ସାହୁ (ଜନତା)-୨୫,୧୫୯

ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା

୩୫-ବରଗଡ଼ପୁର (ବି: ଉ:)

ଭୋଗଦାନ-୩୫,୨୨୭

ପ୍ରତିଦାନ-୨ କଣ

ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରଧର ସେଠୀ (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୭,୦୫୭

ଶ୍ରୀ ସୁଭେଦନାଥ ପାତ୍ର (ଜନତା)-୨,୯୪୫

୨୬-ଭାଗନକର

ଭୋଟଦାନ-୫୭,୧୬୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨୦୩
ଶ୍ରୀ ଭାଗନକ ମିଶ୍ର (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୨,୨୪୭
ଶ୍ରୀ ଭାଗନକ ଶେଖର (ଜନତା)-୨୦,୯୪୮

୨୭-ସୋରଡ଼ା

ଭୋଟଦାନ-୨୨,୨୫୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨୦୩
ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୩,୨୨୮
ଶ୍ରୀ ପ୍ରମୋଦ ନାରାୟଣ ସିଂହଦେବ (ଜନତା)-୨୭,୩୫୧

୨୮-ସାଧ

ଭୋଟଦାନ-୫୯,୬୮୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨୦୩
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୭,୩୦୯
ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା (ଜନତା)-୫୯,୩୧୫

୨୯-କଟକପୁର

ଭୋଟଦାନ-୨୨,୨୩୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨୦୩
ଶ୍ରୀ ରାଧାକାନ୍ତ ଦାସ (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୫,୦୩୯
ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ପ୍ରଧାନ (ବି.ପି.ଆଇ.)-୧୯,୯୩୩

୩୦-ଭୋଟକା

ଭୋଟଦାନ-୨୪,୧୩୬
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨୦୩
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା (ଜନତା)-୪୨,୯୧୯
ଶ୍ରୀ କାନ୍ତକର ନାୟକ (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୯,୮୪୪

୩୧-ଶ୍ରୀ ଗୋପ

ଭୋଟଦାନ-୨୦,୨୨୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩୦୩
ଶ୍ରୀ ମୁଖାର୍ଜୁନ କୁମାର ଦେବ (ମ) (ଜନତା)-୩୭,୧୧୭
ଶ୍ରୀ ମାଧୁସୂଦନ ପଣ୍ଡା (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୦,୨୩୭

୩୨-କଟକପୁର

ଭୋଟଦାନ-୨୦,୨୩୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨୦୩
ଶ୍ରୀ ପ୍ରମୋଦ କୁମାର ଦେବ (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୮,୦୨୯
ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ଦାସ (ବି.ପି.ଆଇ.)-୨୧,୨୭୪

୩୩-କଟକ

ଭୋଟଦାନ-୫୪,୩୯୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨୦୩
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୪,୨୫୫
ଶ୍ରୀ ପ୍ରମୋଦ ନାୟକ (ଜନତା)-୧୧,୦୫୬

୩୪-ଭୋଟକପୁର (କ-ଗ୍ରେସ)

ଭୋଟଦାନ-୫୪,୫୫୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪୦୩
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୫,୮୫୧
ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ଦାସ (ଜନତା)-୧୫,୭୧୮

୩୫-କଟକପୁର

ଭୋଟଦାନ-୫୨,୯୧୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮୦୩
ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ଦାସ (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୭,୨୭୦
ଶ୍ରୀ ବିନୟନ ମହାପାତ୍ର (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୭,୪୮୮

୩୬-କଟକ

ଭୋଟଦାନ-୨୨,୨୪୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨୦୩
ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ଦାସ (କ-ଗ୍ରେସ)-୪୩,୨୭୪
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା (ଜନତା)-୨୭,୦୫୮

୩୭-ମୋହନା

ଭୋଟଦାନ-୪୮,୨୪୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩୦୩
ଶ୍ରୀ ଶରତ କୁମାର ଦେବ (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୦,୫୭୭
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା (ଜନତା)-୧୫,୧୭୭

୩୮-ରାମଚନ୍ଦ୍ର (କ-ଗ୍ରେସ)

ଭୋଟଦାନ-୩୯,୦୩୨
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪୦୩
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୭,୯୪୭
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା (କ-ଗ୍ରେସ)-୧୭,୦୮୧

୩୯-ପାଟଣାପୁର

ଭୋଟଦାନ-୨୧,୫୭୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫୦୩
ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱନାଥ ଦାସ (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୩,୩୧୦
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା (ଜନତା)-୨୮,୧୭୯

କୋଷପୁତ୍ର ଜିଲ୍ଲା

୮୦-ପୁରୁଷ (ଆ: ସ:)

ଲୋଚନା-୩୮,୩୭୯
ପୁରୁଷ-୩ କଣ
ଶ୍ରୀ ଲାଗିତା ଗମାଲୋ (କେନ୍ଦ୍ର)-୩୦,୦୪୭
ଶ୍ରୀ ବିହର ପୁରା ଗମାଲୋ (କେନ୍ଦ୍ର)-୩,୮୭୩

୮୧-ବିଷୟ (ଆ: ସ:)

ଲୋଚନା-୪୫,୨୩୪
ପୁରୁଷ-୩ କଣ
ଶ୍ରୀ କମଳଧର ଗମାଲୋ (କେନ୍ଦ୍ର)-୨୮,୯୭୦
ଶ୍ରୀ ଶାରଦାଧର କପୁର (ସୋଧାନ)-୯,୭୪୪

୮୨-ଗାୟକ (ଆ: ସ:)

ଲୋଚନା-୫୨,୮୩୦
ପୁରୁଷ-୩ କଣ
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଗମାଲୋ (କେନ୍ଦ୍ର)-୩୮,୯୭୭
ଶ୍ରୀ ଶାରଦା ବିହରା ବିନିଷିତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୮,୮୭୯

୮୩-କଣ୍ଠାପୁର (ଆ: ସ:)

ଲୋଚନା-୨୭,୪୨୦
ପୁରୁଷ-୨ କଣ
ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମଗାୟକ ମାତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୭,୦୭୦
ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମଗାୟକା (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୦,୦୫୧

୮୪-ପଦ୍ମାବତୀ (ଆ: ସ:)

ଲୋଚନା-୨୭,୧୯୭
ପୁରୁଷ-୫ କଣ
ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମାବତୀ ଗମାଲୋ (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୦,୮୯୭
ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମାବତୀ ଗମାଲୋ (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୦,୫୮୪

୮୫-କୋଷାପୁତ୍ର

ଲୋଚନା-୩୪,୯୦୭
ପୁରୁଷ-୫ କଣ
ଶ୍ରୀ କୁଞ୍ଜବିହର କପୁର (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୮,୦୨୪
ଶ୍ରୀ କୁଞ୍ଜବିହର କପୁର (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୨,୯୩୭

୮୬-କୋଷାପୁତ୍ର (ଆ: ସ:)

ଲୋଚନା-୪୦,୧୫୭
ପୁରୁଷ-୪ କଣ
ଶ୍ରୀ କୋଷାପୁତ୍ର ବିହର (ସୋଧାନ)-୧୩,୮୮୫
ଶ୍ରୀ କୋଷାପୁତ୍ର ବିହର (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୨,୫୮୩

୮୭-ବିହରା (ଆ: ସ:)

ଲୋଚନା-୨୧,୮୭୯
ପୁରୁଷ-୪ କଣ
ଶ୍ରୀ ବିହରା ମାତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୦,୩୮୯
ଶ୍ରୀ ବିହରା ମାତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୭,୫୯୩

୮୮-କୋଷାପୁତ୍ର (ଆ: ସ:)

ଲୋଚନା-୨୨,୦୧୭
ପୁରୁଷ-୩ କଣ
ଶ୍ରୀ କୋଷାପୁତ୍ର ମାତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୫,୫୩୭
ଶ୍ରୀ କୋଷାପୁତ୍ର ମାତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୩,୧୫୮

୮୯-କୋଷାପୁତ୍ର

ଲୋଚନା-୪୫,୩୮୪
ପୁରୁଷ-୭ କଣ
ଶ୍ରୀ କୋଷାପୁତ୍ର ମାତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୩୧,୦୫୮
ଶ୍ରୀ କୋଷାପୁତ୍ର ମାତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୫,୩୧୩

୯୦-କୋଷାପୁତ୍ର

ଲୋଚନା-୪୫,୩୧୦
ପୁରୁଷ-୭ କଣ
ଶ୍ରୀ କୋଷାପୁତ୍ର ମାତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୩୩,୦୫୮
ଶ୍ରୀ କୋଷାପୁତ୍ର ମାତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୨,୮୯୭

୯୧-କୋଷାପୁତ୍ର (ଆ: ସ:)

ଲୋଚନା-୨୯,୩୩୧
ପୁରୁଷ-୨ କଣ
ଶ୍ରୀ କୋଷାପୁତ୍ର ମାତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୩୮,୫୪୪
ଶ୍ରୀ କୋଷାପୁତ୍ର ମାତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୯,୩୩୮

୯୨-କୋଷାପୁତ୍ର (ଆ: ସ:)

ଲୋଚନା-୪୧,୩୩୧
ପୁରୁଷ-୩ କଣ
ଶ୍ରୀ କୋଷାପୁତ୍ର ମାତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୨୦,୫୭୫
ଶ୍ରୀ କୋଷାପୁତ୍ର ମାତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୨,୮୮୮

୯୩-କୋଷାପୁତ୍ର (ଆ: ସ:)

ଲୋଚନା-୩୭,୨୩୫
ପୁରୁଷ-୫ କଣ
ଶ୍ରୀ କୋଷାପୁତ୍ର ମାତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୭,୫୦୦
ଶ୍ରୀ କୋଷାପୁତ୍ର ମାତା (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୦,୪୭୪

କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲା

୧୪-ମୁଆପଡ଼ା

ଭୋଟଦାନ-୪୫,୫୩୩,
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପାଣିଗ୍ରାମ ମାଝୀ (ଜନତା)-୨୨,୦୦୩
ଶ୍ରୀ ଶେମ କୁମାର ଆଦାର୍ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୧,୨୫୧

୧୫-ଶୁଣିଆଦ

ଭୋଟଦାନ-୪୨,୨୦୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ-୧୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଅନୁପ ଦି-ହରେଶ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୧,୯୧୧
ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦୋଧର ମାଝୀ (ଜନତା)-୧୦,୯୨୫

୧୬-ଧର୍ମସବ୍ (ହ: କ:)

ଭୋଟଦାନ-୨୮,୪୦୬
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ମୁସଲିମ ବେହେରା (କେ.ଗ୍ରେସ) ୧୨,୦୩୩
ଶ୍ରୀ ପ୍ରଧାନନ ସିଂହ (ଜନତା)-୨,୩୭୩

୧୭-କୋବରା

ଭୋଟଦାନ-୩୮,୨୩୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ରା ଦେବେରା (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୫,୨୭୩
ଶ୍ରୀ ସୁରେନ୍ କୁମାର ପାଣିଗ୍ରାହୀ (ଜନତା)-୧,୯୬୧

୧୮-କୁମାରବ୍

ଭୋଟଦାନ-୪୦,୫୪୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବିଜୟକେଶରୀ ଦେବ (ଜନତା)-୨୦,୩୮୪
ଶ୍ରୀ କରକାଣ୍ଡ ମୁଖ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୩,୨୧୬

୧୯-କଦାମ୍ବାପାଟଣା (ହ: କ:)

ଭୋଟଦାନ-୩୬,୮୪୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରବି ଚରଣ ଦାସ (ଜନତା)-୧୭,୨୪୬
ଶ୍ରୀ ବ୍ୟାପିନି ନାଥ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୫,୨୯୧

୧୦୦-ନାଣା (ଆ କ:)

ଭୋଟଦାନ-୨୮,୨୨୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ କୁମାରନାଥ ଶରଣ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୪,୨୧୦
ଶ୍ରୀ ଧନେଶ୍ୱର ମାଝୀ (ଜନତା)-୨,୯୯୨

୧୦୧-ବେସିଙ୍ଗା

ଭୋଟଦାନ-୫୦,୦୧୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ-୩ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରଘୁନାଥ ସିଂହ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୫,୩୧୪
ଶ୍ରୀ ଶିରଶ କର ସିଂହଦେବ (ଜନତା)-୨୨,୦୨୬

ଫୁଲବାଣୀ ଜିଲ୍ଲା

୧୦୨-ବାଲିଗୁଣ୍ଡା (ଆ: କ:)

ଭୋଟଦାନ-୪୫,୮୦୨
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରଘୁନାଥ ନାଥ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୫,୮୨୨
ଶ୍ରୀ ଉଦାନନ୍ଦ ଦେବ (ଜନତା)-୧୪,୯୮୩

୧୦୩-କରକାଣ୍ଡ (ଆ: କ:)

ଭୋଟଦାନ-୪୪,୦୯୨
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ନାରାୟଣ ପ୍ରଧାନ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୫,୧୩୪
ଶ୍ରୀ ପ୍ରଧାନନ ପ୍ରଧାନ (କେ.ଧାନ)-୨,୧୦୪

୧୦୪-ଫୁଲବାଣୀ (ହ: କ:)

ଭୋଟଦାନ-୩୮,୮୭୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଅମିନମୁଖ ଦେବେରା (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୭,୫୨୨
ଶ୍ରୀ ଶୁଣ୍ୟବାଣୀ ଦେବେରା (ଜନତା)-୧,୩୨୨

୧୦୫-ଗୋବିନ୍ଦ

ଭୋଟଦାନ-୨୩,୫୯୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ-୧ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ସୁନିଲ କୁମାର ପାଠୀ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୨,୨୨୨
ଶ୍ରୀମତୀ ଶିବିକା କୁମାରୀ ପ୍ରଧାନ (ନ) (ଜନତା)-୧,୦୩୮

କଲିଙ୍ଗୀର ଜିଲ୍ଲା

୧୦୬-ଚିଟିଲଗଡ଼ (ହ: କ:)

ଭୋଟଦାନ-୩୨,୨୧୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପୁଣ୍ୟସ୍ଥ ମହାନନ୍ଦ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୨୦,୮୭୫
ଶ୍ରୀ ଯୋଗେନ୍ଦ୍ର ଦେବେରା (ଜନତା)-୨,୮୨୨

୧୦୭-ବଣାବା-ଝି

ଭୋଟଦାନ-୪୩,୯୨୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ଦେବନାଥ ପ୍ରଧାନ (ପ୍ରଧାନ)-୧୯,୮୫୯
ଶ୍ରୀ ସୁବଳ କୁମାର ପାଠୀ (କେ.ଗ୍ରେସ)-୧୮,୪୨୦

୧୦୮-ପାଟଣାପୁର

ଭୋଟଦାନ-୫୪,୭୨୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନ ପ୍ରଧାନ (କ-ସ୍ତେଷ)-୨୨,୭୯୭
ଶ୍ରୀ ବିନୟନାଥ ମେହେର (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୫,୪୭୭

୧୦୯-ସିଦ୍ଧପୁର

ଭୋଟଦାନ-୪୦,୫୭୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରାଧାନାଥ ପଣ୍ଡା (କ-ସ୍ତେଷ)-୧୧,୪୪୭
ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମଣପୁର ବାବୁ (କନଟା)-୧୧,୪୫୭

୧୧୦-ଭୋଇସି-ପା

ଭୋଟଦାନ-୨୪,୮୯୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବାବୁରୋପାଦ ମିଶ୍ର (ସ୍ୱାଧୀନ)-୪୧,୪୫୭
ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀରାମ ମୁ ମିଶ୍ର (କ-ସ୍ତେଷ)-୧୮,୧୨୪

୧୧୧-ବରପାଳ

ଭୋଟଦାନ-୪୭,୮୭୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ମହମ୍ମଦ ମୁହମ୍ମଦ ହୁସେନ ଶି (କ-ସ୍ତେଷ)-
୩୨,୦୮୦
ଶ୍ରୀ ମୁରଲୀଧର ପୁରୁ (କନଟା)-୧,୪୧୭

୧୧୨-ଗୋବିନ୍ଦପୁର (କେ: କେ:)

ଭୋଟଦାନ-୩୭,୧୪୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମନାବ ବିଶ୍ୱାସ (କ-ସ୍ତେଷ)-୨୨,୪୭୩
ଶ୍ରୀ ବେଦନାଥ ସେଠ (କନଟା)-୨,୩୮୯

୧୧୩-ବିନୁପୁର

ଭୋଟଦାନ-୨୧,୪୯୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବିରାଜନ ମିଶ୍ର (କ-ସ୍ତେଷ)-୩୧,୯୮୯
ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମନାବ ମିଶ୍ର (କନଟା)-୨୨,୦୯୫

୧୧୪-ବାଲମହାରାଜପୁର

ଭୋଟଦାନ-୫୧,୯୭୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବାଲିକ ପ୍ରସାଦ ଚାରିଆ (କ-ସ୍ତେଷ)-୧୯,୪୩୦
ଶ୍ରୀ ରବିନାଥ ପାଣିଗ୍ରାହୀ (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୩,୩୭୪

ବେଙ୍ଗାଳାଳ ଗିରି

୧୧୫-ପାଟଣାପୁର

ଭୋଟଦାନ-୫୪,୯୭୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମନାବ ପ୍ରଧାନ (କ-ସ୍ତେଷ)-୨୨,୭୦୭
ଶ୍ରୀ ବାବୁରୋପାଦ ମିଶ୍ର (କନଟା)-୧୧,୪୫୪

୧୧୬-ପଦ୍ମପୁର

ଭୋଟଦାନ-୫୯,୮୫୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାତ ମିଶ୍ର (କ-ସ୍ତେଷ)-୨୯,୭୯୭
ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମନାବ ପ୍ରଧାନ (କ-ସ୍ତେଷ)-୨୧,୮୭୫

୧୧୭-ବିରୋଧପୁର (କେ: କେ:)

ଭୋଟଦାନ-୪୪,୧୪୦
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରବିନାଥ ପାଣିଗ୍ରାହୀ (କ-ସ୍ତେଷ)-୨୦,୪୮୭
ଶ୍ରୀ ବିନୟନାଥ ମିଶ୍ର (କନଟା)-୧୪,୫୯୭

୧୧୮-ବେଙ୍ଗାଳାଳ

ଭୋଟଦାନ-୪୧,୮୭୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ରବିନାଥ ପାଣିଗ୍ରାହୀ (କ-ସ୍ତେଷ)-୨୨,୩୦୮
ଶ୍ରୀ ବିନୟନାଥ ମିଶ୍ର (କ-ସ୍ତେଷ)-୧୨,୨୯୦

୧୧୯-ସିଦ୍ଧପୁର

ଭୋଟଦାନ-୪୭,୪୭୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାତ ପ୍ରଧାନ (କ-ସ୍ତେଷ)-୨୨,୫୯୩
ଶ୍ରୀ ବିନୟନାଥ ମିଶ୍ର (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୧,୦୪୦

୧୨୦-ବାଲମହାରାଜପୁର

ଭୋଟଦାନ-୩୦,୫୦୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୯ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ପ୍ରଭାତ ପ୍ରଧାନ (କ-ସ୍ତେଷ)-୨୮,୭୪୭
ଶ୍ରୀ ବାବୁରୋପାଦ ମିଶ୍ର (କ-ସ୍ତେଷ)-୨୫,୫୩୫

୧୨୧-ବାଲମହାରାଜପୁର

ଭୋଟଦାନ-୪୮,୯୯୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଜଣ
ଶ୍ରୀ ବିନୟନାଥ ପ୍ରଧାନ (କ-ସ୍ତେଷ)-୨୦,୭୮୪
ଶ୍ରୀ ବିନୟନାଥ ପ୍ରଧାନ (କ-ସ୍ତେଷ)-୧୭,୧୭୭

୧୨୨-ପାଟଣେଇ (ଝ: ଘ:)

ଲୋଟଦାନ-୨୧,୯୮୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଚଣ
ଆ ଇନ୍ଦନ ବେହେରା (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୪,୯୯୭
ଆ ବସାବତ ବେହେରା (କନଡା)-୧୧,୨୩୭

ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା

୧୨୩-ପଦ୍ମପୁର

ଲୋଟଦାନ-୪୬,୦୮୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଚଣ
ଆ ସତ୍ୟଜିତ ସିଂହ (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୮,୭୫୩
ଆ ବୃକ୍ଷାକ୍ଷୟ ପ୍ରଧାନ (କନଡା)-୧,୦୮୧

୧୨୪-ମେହନାମୁଣ୍ଡା

ଲୋଟଦାନ-୭୩,୪୯୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଚଣ
ଆ ପ୍ରକାଶ ଚନ୍ଦ୍ର ବେହେରା (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୭,୨୯୦
ଆ. ମୁରାରି ପ୍ରସାଦ ମିଶ୍ର (କନଡା)-୨୩,୧୭୭

୧୨୫-ବିଜେପୁର

ଲୋଟଦାନ-୫୧,୩୩୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୩ ଚଣ
ଆ ନିରଞ୍ଜ ବିହାରୀ ସିଂ (କନଡା)-୩୩,୬୯୧
ଆମିତା ସରସ୍ୱତୀ ପ୍ରଧାନ (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୨,୮୮୦

୧୨୬-ରଣେଇ (ଝ: ଘ:)

ଲୋଟଦାନ-୫୯,୫୬୪
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଚଣ
ଆ ଗୋବିନ୍ଦ ନାଥ (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୩,୯୯୪
ଆ ବିନାୟକ କୁମାର (ବି. ଟି. ଆଇ.)-୧୮,୬୪୪

୧୨୭-ବରଗଡ଼

ଲୋଟଦାନ-୨୭,୨୯୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଚଣ
ଆ ଯଦୁନାଥ ପ୍ରଧାନ (କ-ଗ୍ରେସ)-୪୦,୧୯୫
ଆ ଅନନ୍ଦ ଆଶୁ (କନଡା)-୨୯,୦୫୩

୧୨୮-ବନଗପୁର

ଲୋଟଦାନ-୨୪,୦୩୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଚଣ
ଆ ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ସୁପ୍ରକାଶ (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୭,୧୧୩
ଆ ସୁନ୍ଦର ପ୍ରଧାନ (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୨,୦୩୩

୧୨୯-ବ୍ରଜରାଜନଗର

ଲୋଟଦାନ-୫୭,୧୯୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୬ ଚଣ
ଆ ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ପଣ୍ଡା (ବି. ଟି. ଆଇ.)-୨୮,୧୭
ଆ ଲବ୍ଧୀ ଶଙ୍କର ଦାଶିତ (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୫,୨୨

୧୩୦-ଝାରସୁଗୁଡ଼ା

ଲୋଟଦାନ-୪୮,୫୪୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୮ ଚଣ
ଆ କାଲେନ୍ଦ୍ର ପାଣି (କ-ଗ୍ରେସ)-୩୧,୨୨୯
ଆ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନାଥ (ବି. ଟି. ଆଇ.)-୧୦,୭୪୨

୧୩୧-ଲକ୍ଷ୍ମବେରା (ଝ: ଘ:)

ଲୋଟଦାନ-୪୦,୭୦୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଚଣ
ଆ ହେମାନନ୍ଦ ବିହାର (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୭,୭୪୫
ଆ ବିନୋଦ ବିହାରୀ ସିଂ. ବିଜିଆ (କନଡା)-୨,୪୦୭

୧୩୨-କୁଟିଣା (ଝ: ଘ:)

ଲୋଟଦାନ-୨୫,୮୫୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଚଣ
ଆ କମଳେଶ୍ୱର ମିଶ୍ର (କ-ଗ୍ରେସ)-୧୯,୯୨୨
ଆ ଲାମବେନ ଲୋଭ (ବି. ଟି. ଆଇ.)-୫,୨୨୨

୧୩୩-ରେଡ଼. ଖୋଲ (ଝ: ଘ:)

ଲୋଟଦାନ-୩୬,୭୪୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଚଣ
ଆ ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମାର (କ-ଗ୍ରେସ) ୨୧,୪୭୧
ଆ ବସନ୍ତ କୁମାର ମହାନନ୍ଦ (କନଡା)-୧୧,୧୧୧

୧୩୪-ଦେଉଗଡ଼

ଲୋଟଦାନ-୪୪,୬୭୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୪ ଚଣ
ଆ ରାଜକିଶୋର ପ୍ରଧାନ (କ-ଗ୍ରେସ)-୧୧,୯୨୭
ଆ ସତ୍ୟଜିତ ଶଙ୍କର (ସ୍ୱାଧୀନ)-୧୭,୭୩୩

ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଜିଲ୍ଲା

୧୩୫-ସୁନ୍ଦରଗଡ଼

ଲୋଟଦାନ-୨୧,୮୧୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଚଣ
ଆ ଲକ୍ଷ୍ମନେନ୍ଦ୍ର ଶେଖର ଦେବ (କନଡା)-୩୩,୨୦୫
ଆ ବିଶୋଇ ଚନ୍ଦ୍ର ପଟ୍ଟେଇ (କ-ଗ୍ରେସ)-୨୨,୧୨୩

୧୩୬-ଚନ୍ଦ୍ରବିହାରୀ (ଆ: ସ:)

ଭୋଗଦାନ-୩୦,୧୩୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଟଙ୍କା
ଆ ଗୁଣବତ୍ତା ନାଏ (କ-ଗ୍ରହ)-୧୮,୬୪୧
ଆ ମେଳପତ୍ନୀ ସୋରୋଡ଼ (କେନ୍ଦ୍ର)-୭,୧୧୫

୧୩୭-ରାଜଗୋବିନ୍ଦ (ଆ: ସ:)

ଭୋଗଦାନ-୪୯,୭୫୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଟଙ୍କା
ଆ ମେଳପତ୍ନୀ (କେନ୍ଦ୍ର)-୨୫,୨୫୦
ଆ ମୁଖ୍ୟମାନ ନାଏ (କ-ଗ୍ରହ)-୧୭,୧୧୪

୧୩୮-ଶାନ୍ତିନିବିଷ୍ଣୁ (ଆ: ସ:)

ଭୋଗଦାନ-୩୨,୩୨୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଟଙ୍କା
ଆ ଚନ୍ଦ୍ରମଣି କେନ୍ଦ୍ରବେଦୀ (କ-ଗ୍ରହ)-୧୭,୭୨୧
ଆ କୁମାର (କ-ଗ୍ରହ)-୧୦,୧୧୧

୧୩୯-ରାଜରାଜେନ୍ଦ୍ର

ଭୋଗଦାନ-୭୯,୩୬୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୧୦
ଆ ଦିଗ୍‌ବିଜୟ କୁମାର ରାଜ (କେନ୍ଦ୍ର)-୩୫,୫୫୭
ଆମତା ସେବ.ମୁକ୍ତା : ଶାନ୍ତି (ନ) (କ-ଗ୍ରହ)-୨୭,୯୩୭

୧୪୦-ରାଜନାଥ ପଟ୍ଟା (ଆ: ସ:)

ଭୋଗଦାନ-୩୯,୧୪୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଟଙ୍କା
କୁମାର ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ ଗୋପନୋ (ନ) (କ-ଗ୍ରହ)-୧୮,୨୯୯
ଆ ରବି ଦେବୁରା (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୩,୧୧୧

୧୪୧-ବିଶେଷ (ଆ: ସ:)

ଭୋଗଦାନ-୩୬,୬୨୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଟଙ୍କା
ଆ କୁମାର କୁମାର ସିଂହ (କ-ଗ୍ରହ)-୧୦,୫୦୯
ଆ ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ସାଧୁ ନାଏ (କ-ଗ୍ରହ)-୧,୧୨୧

କେନ୍ଦ୍ରର ଜିଲ୍ଲା

୧୪୨-ଚନ୍ଦ୍ର-ଆ (ଆ: ସ:)

ଭୋଗଦାନ-୪୫,୮୧୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଟଙ୍କା
ଆ ଧନୁର୍ବିଜୟ ସାଧୁ (କ-ଗ୍ରହ)-୨୦,୧୨୦
ଆ ସରୋଜ ଶ୍ରୀମତୀ (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୫,୪୪୯

୧୪୩-ପାଟଣା-ଆ (ଆ: ସ:)

ଭୋଗଦାନ-୩୮,୩୨୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଟଙ୍କା
ଆ ସୁଧିକେଶ ନାଏ (କ-ଗ୍ରହ)-୨୨,୨୪୩
ଆ ମହେଶ୍ୱର ନାୟା (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୦,୯୮୦

୧୪୪-କେନ୍ଦ୍ର (ଆ: ସ:)

ନିର୍ବାଚନ ସମିତି

୧୪୫-କେନ୍ଦ୍ର (ଆ: ସ:)

ଭୋଗଦାନ-୩୧,୯୩୧
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଟଙ୍କା
ଆ ପ୍ରାଣବିଜୟ ନାୟକ (କ-ଗ୍ରହ)-୨୮,୯୮୩
ଆ ମାତାପିତା ନାୟକ (କେନ୍ଦ୍ର)-୧,୦୮୭

୧୪୬-ରାମଚନ୍ଦ୍ରପୁର

ଭୋଗଦାନ-୫୩,୬୬୩
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୧ ଟଙ୍କା
ଆ ନିରଞ୍ଜନ ପଟ୍ଟନାୟକ (କ-ଗ୍ରହ)-୩୯,୦୪୧
ଆ ସରୋଜ କୁମାର ମହାପାତ୍ର (କେନ୍ଦ୍ର)-୭,୭୨୯

୧୪୭-ଅନନ୍ତପୁର (କ: ସ:)

ଭୋଗଦାନ-୫୩,୩୨୮
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଟଙ୍କା
ଆ ବିଶେଷ କେନ୍ଦ୍ର (କ-ଗ୍ରହ)-୩୧,୫୬୦
ଆ ଦାଶରଥୀ କେନ୍ଦ୍ର (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୭,୮୦୪

ଉତ୍କଳା ବିଧାନ ସଭା

୧୯୮୫ ଏପ୍ରିଲ ୨୪ ତାରିଖର ନିର୍ବାଚନ ପତ୍ରାବଳୀ

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମତୀ ଡାକ୍ତରୀ ଚନ୍ଦ୍ରା ପଟ୍ଟନାୟକ ଆଜିରୁ
ଓ ଶ୍ରୀମତୀ ଚନ୍ଦ୍ରା ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀ ନିର୍ବାଚନ କ୍ଷେତ୍ର ପରେ
କ୍ଷେତ୍ରରୁ ଉତ୍ତରା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଏହି
୨୪ ତାରିଖ ଦିନ ଶ୍ରୀମତୀ ସହ ଡାକ୍ତରୀ ଚନ୍ଦ୍ରା କେନ୍ଦ୍ରର
ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀରେ ଭୋଟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

୧୪୮-ରାଜରାଜେନ୍ଦ୍ର

ଭୋଗଦାନ-୮୮,୯୦୯
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଟଙ୍କା
ଆ ଶ୍ରୀମତୀ ନାୟା (କେନ୍ଦ୍ର)-୪୩,୫୮୫
ଆ ଶ୍ରୀମତୀ ନାୟା (କ-ଗ୍ରହ)-୩୮,୦୧୪

୧୪୯-କେନ୍ଦ୍ର (ଆ: ସ:)

ଭୋଗଦାନ-୩୬,୮୦୭
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୫ ଟଙ୍କା
ଆ ଶ୍ରୀମତୀ ନାୟା (କେନ୍ଦ୍ର)-୧୭,୪୯୫
ଆ କୁମାର ନାୟକ (କ-ଗ୍ରହ)-୧୭,୩୧୧

୧୫୦-ଗୋପାଳ

ଭୋଗଦାନ-୨୭,୦୨୫
ପ୍ରତିଦ୍ୱୟ-୨ ଟଙ୍କା
ଆ ପ୍ରାଣବିଜୟ ନାୟା ପାଟଣା (କ୍ଷେତ୍ର)-୩୨,୨୨୫
ଆ ଦିଗ୍‌ବିଜୟ ନାୟା (କ-ଗ୍ରହ)-୨୫,୨୨୨

ମୋର ଚୂର୍ଣ୍ଣନା ମୁଁ ଲାଜକୁଳି ଲୁଗା,
ଚୁଆ ଫୁଟିଥାଅ, ମୁହିଁ ଥାଏ ଶୁଦ୍ଧି
ତହିଁ ସରସ ସୁଖମା ଥାଉ ପୁରୀ
ଏଥୁ ଅଧିକ କି ହେବ ଦେଉଳୁ
ମୁଁ ଶୋ ଲାଜ ସୁରମରେ ଗଳି ମରୁ ॥
-✓ ଡାକ୍ତରୀର ପରିତା

ଓଡ଼ିଶାର ଚର୍ଚ୍ଚିତ କବି
✓ ଡାକ୍ତରୀର ପରିତା
ଜନ୍ମ :- ୧୯୦୭ ଚିତାଲୁଗା ଗ୍ରାମ
ମୃତ୍ୟୁ :- ୧୯୮୫ ସେପ୍ଟେମ୍ବର-୧

ଭ୍ରମ ସଂଗୋଧନ

୧୯୮୫ ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ଗତ ଉପକରେ ଶ୍ରୀ ଗଜାନୀ
ବରଣ ପ୍ରଜାପତିଙ୍କ ପୁରସ୍କାର ମୋ ଡିଭିଜନ ତଥା କବିତା
ବିଭାଗ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଉତ୍କଳ '୧୯୮୦' ବୋଲି ଉଚ୍ଚାଣ
ପାରି । ଏହାକୁ ୧୯୪୭ ବୋଲି ପଢ଼ିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ।

—ସଂପାଦକ

ବିରୋଧୀ ଦଳ ନେତାମାନଙ୍କ ସହ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ .....

P.M. WITH THE LEADERS OF OPPOSITION

ପୁରୀ ବିଜ୍ଞାନ

ପ୍ରଭୁ ଅସୁର

୧୫/୩/୭୭

ପା ଯେବା ସର୍ବଭୂତେଷୁ ମାତୁ ବୃଦ୍ଧେଷା ସନ୍ନିବ